

Flacăra

ANUL XXVII - NR. 35 (1212) - 31 AUGUST 1978

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Tinerețea

Noi plecăm și rămân înapoi
incendii aprinse de ploi.

Tu treci și începe să cînte
aerul care te simte.

Mai trimite-ne poduri
să ne descurce din lațuri, din
noduri.

Dintre noi, printre noi,
ieri și azi, tot așa,
împăratească-ne umbra ta.

CLEOPATRA LORINȚIU ■

La marea sărbătoare a Eliberării

Emoționantă evocare a actului istoric al insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste — eveniment de răscruce în istoria patriei, care a deschis calea înfăptuirii celor mai profunde prefaceri pe care le-a cunoscut societatea românească — sărbătorirea în acest an a zilei de 23 August a prilejuit, în același timp, exprimarea celor mai vii sentimente de mândrie patriotică ale oamenilor muncii pentru realizările înregistrate în ampla operă de construire a noii orinduirii, de transpunere în viață a mobilizatoarelor obiective cuprinse în Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. 23 August 1944: o zi în care se concentraseră — prin forța aceluiași mare act hotărîtor al insurecției concepute, conduse și însuflețite de partidul comunistilor — toate energiile revoluțio-

nare ale unei istorii milenare, ale unui popor împătimit de libertate și dreptate, animat de indestructibila voință de a trăi slobod, mîndru și neîncovoit în țara strămoșilor săi, a celor ce se jertfiseră pentru a-i păstra ființa întreagă și idealul nestins. 23 August 1978 a însemnat, de aceea, alături de emoționantul moment evocator, alături de clipa aducerii aminte a strădaniilor evocate de memoria nepieritoare care e propria noastră istorie, bucuria întregii națiuni de a se recunoaște pe sine, munca, năzuințele și visele sale în chipul patriei înnoite din temelii, în imaginea prezentului ei socialist. A fost, astfel, o zi care a afirmat încă o dată, plenar și temeinic, conștiința de sine a națiunii române, adevărul esențial al vieții noastre de constructori harnici și sirguincioși ai celei mai drepte și mai umane orinduirii din istorie, unitatea noastră,

de nezdruccinat, a tuturor celor ce muncesc, fără deosebire de vîrstă sau profesie, români, maghiari, germani și de alte naționalități, în jurul Partidului Comunist Român, al celui mai iubit fiu al națiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Ca și în anii precedenți, în Capitală demonstrația oamenilor muncii s-a desfășurat în Piața Aviatorilor, împodobită sărbătorește.

Ora 8. În tribuna oficială sosește tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Ropote de aplauze, urale entuziaste și ovații izbucnesc spontan, făcînd să vibreze văduhul. Minute în șir, largul spațiu al Pieței Aviatorilor răsună de aclamațiile puternice „Ceaușescu—P.C.R.“, „Ceaușescu—România!“, „Ceaușescu și poporul!“

Este momentul în care, laolaltă, oamenii muncii din întreaga țară își îndreaptă gîndul cu nesfîrșită dragoste și recunoștință spre conducătorul partidului și statului, spre cel ce intruchipează în gradul cel mai înalt virtuțile și aspirațiile, credințele și nădejdiile noastre, conștiința de sine a națiunii socialiste române, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Împreună cu secretarul general al partidului, la tribuna oficială urcă tovarășii Elena Ceaușescu, tovarășii Manea Mănescu, Iosif Banc, Emil Bobu, Cornel Burtică, Virgil Cazacu, Gheorghe Cioară, Lina Ciobanu, Constantin Dăscălescu, Ion Dincă, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Ion Ioniță, Petre Lupu, Paul Niculescu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Pălan, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădu-

(Continuare în pagina 2)

DIN CUPRINS:

- Arheologie
O nouă și tulburătoare
confesiune a pămîntului
strămoșesc
- Galeria personalităților
muncii
Tricotextil, 4 000 de
muncitoare cu întreprin-
derea la domiciliu
- Investițiile — la termen!
„OLTCIT“ — niște oa-
meni pe care merită
să-i cunoaștem
- Cu simțul datoriei față
de cetățean
La Cotmeana apa a fost
un vis

Sub semnul urgenței!

În 1972, într-o altă țară decît țara sa (care este și țara noastră, România) un cercetător român susține o teorie nouă despre originea, evoluția și terapia cancerului. Reviste din străinătate se interesează de teoria lui N. Ionescu-Dimbovița și omenirea tresare. Nu era nici prima, nici ultima oară, cînd lumea își făcea iluzii că maladia cea mai gravă a secolului, cancerul, ar putea fi învinsă. Unii oameni s-au plictisit (și poate că pe bună dreptate) de descoperitori „miraculoși“. Alții continuă să speră. O parte, dintre cei care speră, continuă să lupte. Opinia noastră este că n-avem voie să ne pierdem speranța. Și mai zicem că această speranță trebuie întărită prin luptă. Dar s-ar fi putut ca și această teorie să fie o ambalare, o inflamare a iluziei. O revistă din România întîmplător chiar revista în care se scriu aceste rânduri, Flacăra, publică la 10 iulie 1976, la 29 septembrie 1977, la 13 octombrie 1977 și la 8 decembrie 1977, primele articole despre „Situația Nicolae Ionescu-Dimbovița“. La ora

aceea putea să pară că lucrurile aparțin numai iluziei noastre de gazetari.

În aprilie 1978, din indicația conducerii partidului, se constituie o comisie a Academiei de Științe Medicale, în scopul de a stabili adevărul cu privire la N. Ionescu-Dimbovița și la susținerile sale. Și, pentru ca toate să fie limpezi, testul, la care este chemat chimistul, are loc în public, în prezența celor mai exigente autorități medicale, și nu numai medicale, din țara noastră. Cu o precizie care uluiește, cu o simplitate care emoționează, N. Ionescu-Dimbovița face, în fața publicului, dovada că nu este un șarlatan, că nu este un escroc, cum susținuse pînă atunci, fără nici un fel de probe concrete, Ministerul Sănătății, prin persoana ministrului Nicolae Nicolaescu, ci că este un descoperitor. De aici înainte nu mai e loc de păreri personale. De aici înainte să ne fie permis a cere nu respectarea opiniilor revistei noastre (departe de noi o asemenea vanitate!) ci respectarea legilor țării și a legilor omeniei. Nimeni nu poate călea

o indicație de partid care a creat cadrul și toate garanțiile pentru stabilirea adevărului.

Să presupunem că, în 1972, Dimbovița putea fi considerat cel mult un visător și cel puțin un șarlatan. Deși congresele științifice din străinătate nu sînt foarte generoase cu deontarea cheltuielilor pentru șarlatani și nici măcar pentru visători. Măcar în această privință societatea de consum e grijulie cu banii pe care îi investeste. Dar, în fine...

Să presupunem că, în 1976, niște zărghiți de la Flacăra, niște palavragii, niște indivizi care nu au nici o legătură cu medicina, făceau afirmații necontrolate. Sigur, și aici am putea aduce amendamentul că pentru a verifica adevărul unei afirmații trebuie, înainte de orice, să-l și verifici. Dar, în fine...

Să presupunem că, în 1977, i-a apucat

(Continuare în pag. 9)

ADRIAN PAUNESCU ■

La marea sărbătoare a Eliberării

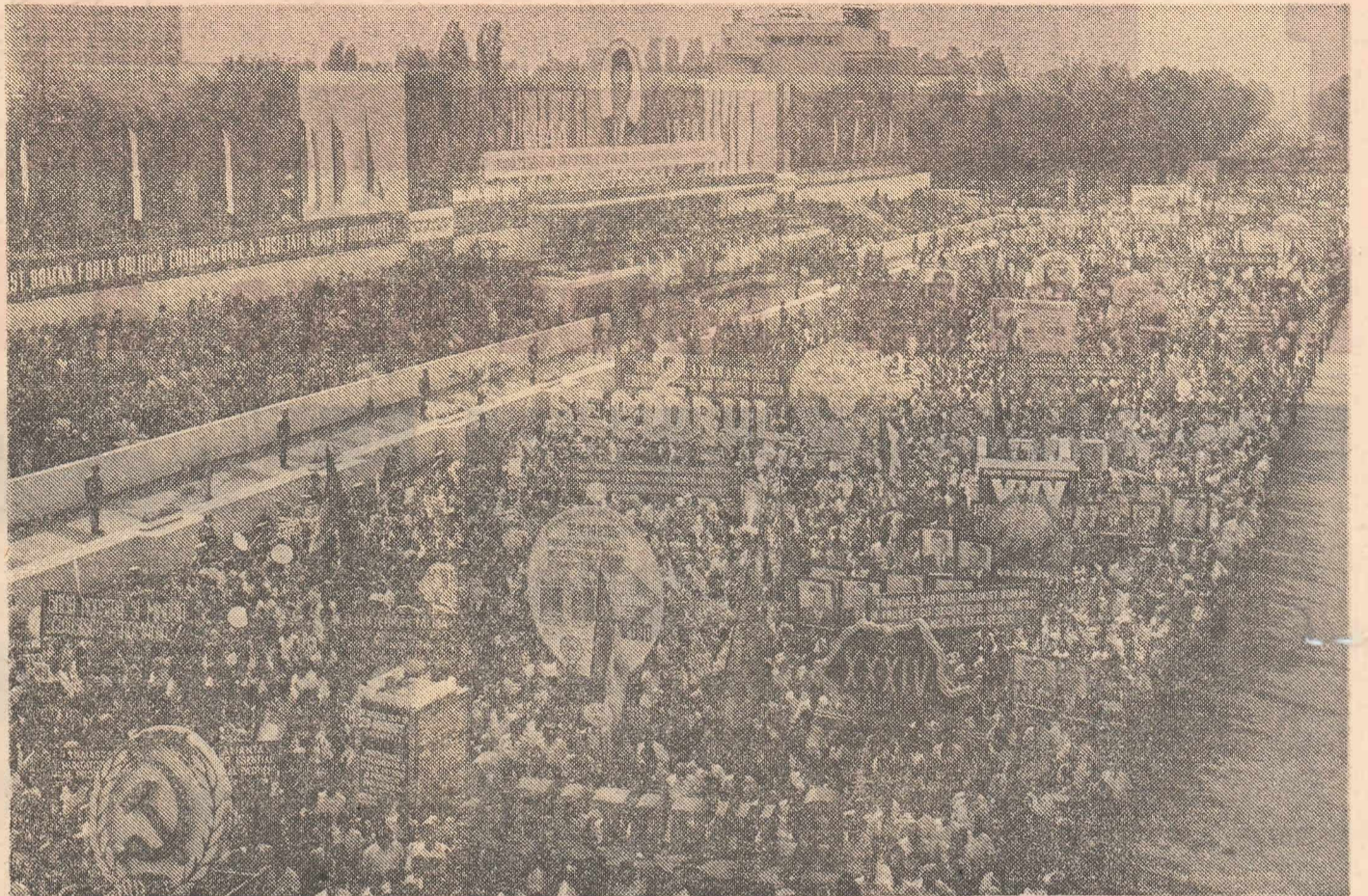
(Urmare din pag. 1)

Iescu, Leonte Răutu, Virgil Trofin, Iosif Uglar, Ilie Verdet, Ștefan Voitec, Ștefan Andrei, Ion Coman, Teodor Coman, Mihai Dalea, Miu Dobrescu, Mihai Gere, Nicolae Giosan, Vasile Patilineț, Ion Ursu, Richard Winter, Vasile Marin, Vasile Mușat, precum și membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, vechi militanți ai mișcării comuniste și muncitorești din țara noastră, conducători ai organizațiilor de masă și obștești, foști comandanți de mari unități pe frontul antihitlerist, generali, Eroi ai Muncii Socialiste, reprezentanți ai oamenilor muncii din întreprinderi și instituții bucu-restene, personalități ale vieții științifice, culturale și artistice, ziaristi. În tribunele oficiale se aflau, de asemenea, numeroase delegații de peste hotare, șefi ai misiunilor diplomatice acreditați în țara noastră, reprezentanți ai presei străine.

Marea demonstrație prilejuită de sărbătoarea noastră națională este deschisă de acordurile solemne ale Imnului de Stat al Republicii Socialiste România.

Salve de artilerie salută glorioasa aniversare a insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste.

Potrivit tradiției, cinstea de a deschide marea demonstrație revine detașamentelor gărzilor patriotice, celor 16 blocuri masive de paradă, din toate sectoarele Capitalei, care impresionează prin forță, prin înfățișarea omni, prin pasul dirz și energic cu care înaintează în marea piață, desfășurând sub soarele lui august, sub cerul albastru al frumoasei zile de vară, drapelul lor de luptă. Este o imagine simbolică a brațului înarmat al clasei noastre muncitoare, al întregului nostru popor hotărât să apere, dacă va fi nevoie, chiar cu prețul vieții, glia strămoșească, cuceririle revoluționare ale României socialiste. Trecerea prin fața tribunelor, în ritmul marșurilor ostășești, a formațiilor gărzilor patriotice din rindurile cărora fac parte oameni ai muncii de toate virstele și profesiunile, bărbați și femei, evocă sugestiv momentul istoric al insurecției din august 1944, cînd, la chemarea partidului comunistilor, poporul întreg a pus mina pe arme și a luptat neînfricat, alături de unitățile armatei române, pentru alungarea trupelor fasciste. Unii dintre luptătorii de pe baricadele insurecției se află astăzi, după 34 de ani, în formațiile gărzilor patriotice de la „23 August”, „Vulcan”, sau ale altor mari întreprinderi bucureștine. În coloane se află, de exemplu, Grigore Morojan, lăcătuș la întreprinderea de țevi „Republica”, cel care, la Turnu Severin, încărea arme din șlepurii în tren pentru a ajuta muncitorii care participau la insurecție, sau Constantin Voiculescu, unul dintre cei peste o jumătate de milion de soldați români care, începînd de la 23 August 1944, au luptat, alături de ostașii sovietici, pentru eliberarea întregului teritoriu al țării și apoi pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la înfrîngerea definitivă a Germaniei hitleriste. Alături de ei, formațiunile de apărare civilă și detașamentele de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei aduc înaltul onor secretarului general al partidului, comandantului suprem,

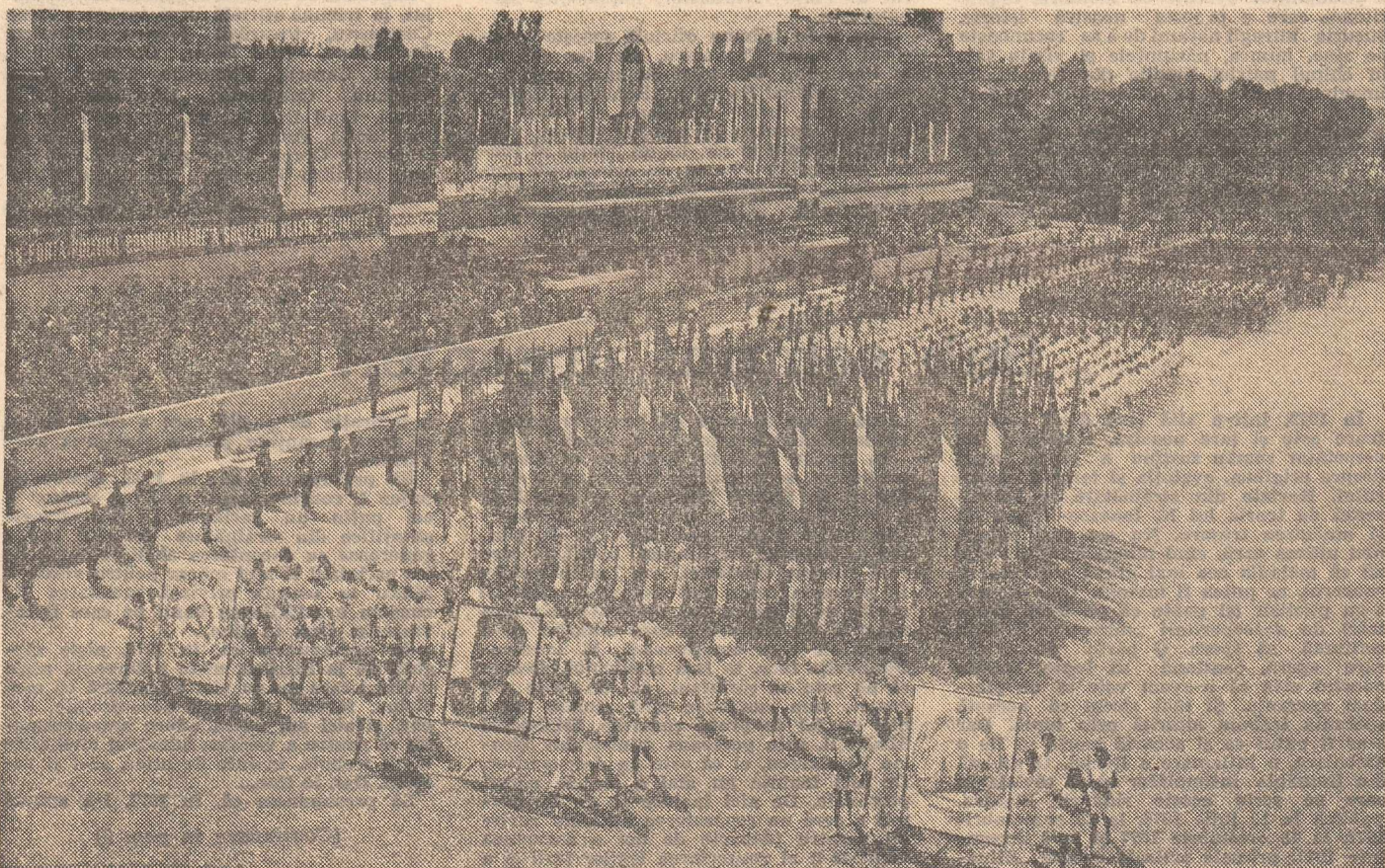
tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cu mîndrie și recunoștință, din rindurile celor opt detașamente în uniforme albastre privesc spre tribuna centrală Eugenia Nedelea din București, Nenciu Păunica din Focșani, Grama Cornel din Constanța, Nagy Ferenc din Tirgu Mureș, Navy Sibylle din Timișoara, Mariana Chiriac din Piatra Neamț. Ei sînt cei mai tineri apărători ai patriei. Sînt reprezentanții celor peste două milioane de tineri muncitori și elevi pentru care, asemeni credinței întregului popor, țara și bogățiile ei, viața liberă și demnă, suveranitatea și independența, viitorul comunist sînt comandamente supreme și o cauză sfîntă.

Un semnal al fanfarei, un sunet de trompetă și marea piață unde are loc demonstrația este inundată de copii, de voioșia celor mai tinere vîrstare ale țării. Sînt pionierii și șoimii patriei. Dintre ei se desprind grupuri de fete și băieți care oferă cu toată dragostea flori secretarului general al partidului, președintelui Republicii Socialiste România, tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, oaspeților de peste hotare, celorlalți invitați. Președintele țării îi îmbrățișează cu dragoste pe acești copii care au venit să exprime prin gestul lor delicat și cald recunoștința pen-

tru partidul comunist care, în fruntea țării, veghează neconținut pentru ca ei, tinăra generație, să trăiască o viață cu adevărat fericită. Copiii raportează cu mîndrie despre succesele obținute, fac cunoscute strădaniile și preocupările lor pentru a continua drumul pe care au pășit părinții lor, drumul devenirii comuniste a României.

În Piața Aviatorilor își fac apoi apariția primele coloane de oameni ai muncii reprezentînd cele peste 200 de mari întreprinderi industriale din Capitală, aducînd cu ele atmosfera plînz de însuflețire ce caracterizează marile sărbători. Primul detașament muncitoresc poartă cu mîndrie o pancartă pe care se poate citi că oamenii muncii din București — cel mai puternic centru industrial al țării — au obținut în primii doi ani și șapte luni din acest cincinal o producție suplimentară de 10 miliarde de lei. În țara noastră în care a fi comunist înseamnă a munci, în țara noastră în care a fi patriot înseamnă a munci este, aceasta, o dovadă a uriașului efort, plin de abnegație și dăruire, un semn al conștiinței revoluționare a oamenilor muncii din Capitală, a întregii noastre clase muncitoare, care a demonstrat în cei treizeci de ani de la naționalizare că este capabilă să întemeieze și să aducă industria socialistă românească la nivelul

tehnicii mondiale. Astăzi, după cum se știe, realizăm în numai șapte zile întreaga producție a anului 1938, industria noastră fiind de 40 de ori mai puternică decît acum 40 de ani. De aceea trecerea coloanelor muncitorești ale marii demonstrații s-a constituit într-un adevărat moment de bilanț, concretizînd principalele direcții de efort ale făurarilor istoriei noi a țării. Piața Aviatorilor a devenit un fluviu viu, fremătînd de viață, cu toate culorile verii în steagurile și buchetele de flori cu care populația Capitalei a venit să cinstească marea sărbătoare. În rindurile renumitului colectiv al uzinei „23 August”, tinerii Constantin Tache, Victor Simionescu, Ion Mircea pășesc alături de veteranii Cristache Antonache și Gheorghie Buruc, Eroi ai Muncii Socialiste, care se află pentru a 34-a oară în coloana celor ce sărbătoresc ziua Eliberării patriei. În coloanele întreprinderii „Timpuri” se află renumitul strungar Petre Stan dar și pensionarul Vasile Tudor, primul director al uzinei de la naționalizare. Panourile de onoare ale succesorilor reputeate de oamenii muncii din Capitală arată că, pe firul celor mai nobile tradiții, revoluția științifică și tehnică românească își înscrie dovezile actuale adăugînd realizări de prestigiu în bilanțul creativității românești. Această creativitate, virtute înăscută a poporului nostru, își găsește astăzi, după cum se știe, o formă plenară, atotcuprinzătoare, de expresie, în cadrul marelui Festival național „Cîntarea României”, inițiat de tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acest sens, de exemplu, rețin atenția rezultatele obținute de oamenii muncii de la „Automatică”, unde 85 la sută din întreaga producție este reprezentată de produsele noi și modernizate, foarte numeroși muncitori — ale căror lucrări au obținut multe și importante distincții la expoziții internaționale — fiind angrenați în activitatea de creație tehnică de masă. Umăr la umăr cu cei ce muncesc în întreprinderile industriale trec oamenii muncii, cadrele de specialiști din institutele și instituțiile Capitalei, specialiștii și muncitorii Institutului central de chimie, de exemplu, unitate reprezentativă a activității de cercetare științifică și tehnologică din țara noastră, ale cărei succese dau măsura eforturilor depuse de colectivul de aici în direcția înfăptuirii indicațiilor secretarului general al partidului cu privire la valorificarea superioară a bazei de materii prime, înnoirea producției, reducerea importurilor. De-a lungul nesfîrșitelor coloane ce se revărsă spre Piața Aviatorilor se disting numeroase grafice înfățișînd creșterea continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregului nostru popor, adică scopul întregii activități de dezvoltare economico-socială a țării, țelul suprem al politicii partidului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm în România. Creșterea venitului național a făcut posibilă, după cum se știe, stabilirea de către partid a majorării retribuției pînă în anul 1980 cu peste 32 la sută, față de 20 la sută cit prevedea planul cincinal. De aceea, cum spunea anul dintre participanții la marea demonstrație, muncitoarea Lenuța Staicu de la întreprinderea de cabluri și materiale izolante, „niciodată nu s-a trăit mai bine în România ca acum”. Cu prețuire

și aleasă stimă, demonstrații poartă portretul tovarășului Nicolae Ceaușescu și îl scandează numele devenit un simbol al tuturor izbinzilor noastre. Întregul popor român știe că este meritul secretarului general al partidului de a fi orientat eforturile întregii națiuni spre promovarea noului, pentru găsirea unor soluții cutezătoare în pas cu realitățile și cerințele progresului social.

În sunetele unui marș tineresc, care anunță un moment inedit, atractiv și deopotrivă emoționant, își fac apariția în Piața Aviatorilor coloanele de sportivi. Peste 7.500 de băieți și fete, tineri din cluburile și asociațiile sportive ale Capitalei, trec prin fața tribunelor. Defilarea lor, într-o splendidă demonstrație de culori vii, de exerciții și care alegorice, degajând vigoare și optimism, se desfășoară sub semnul „Daciadei”, marca competiției sportive naționale, organizată din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Se apreciază că în actuala ediție, la acțiunile și întrecerile sportive de masă și de performanță, sub o formă sau alta a participat aproape jumătate din populația țării. Un car alegoric înfățișează bilanțul fructuos în competiția aceasta de anvergură națională, în care s-au obținut noi recorduri naționale și performanțe de nivel european și mondial. Întreaga demonstrație a sportivilor, splendidele exerciții și ansambluri alegorice pe care le-au executat au fost o paradă de tinerețe, de măiestrie și vigoare, exprimând recunoștința fierbinte față de partid și de stat, pentru minuna-

tele condiții de muncă și viață create, mindria generației tinere pentru succesele în muncă și în sport, ambiția de a cuceri noi recorduri pentru culorile țării, bucuria de a se putea manifesta plenar, de a-și putea realiza modela multilateral personalitatea, de a-și putea realiza cele mai cutezătoare aspirații de împlinire și fericire.

Peste Piața Aviatorilor din București, și de aici peste întreaga țară, se înalță dintr-o mare de glasuri imnul „E scris pe tricolor unire”, care face să vibreze în suflete dragostea nețărmurită pentru strămoșestile plaiuri românești, certitudinea că sintem o țară liberă, suverană și independentă, o țară-constructor, o țară-prieten al lumii, o țară în care oamenii luptă pentru binele oamenilor. Răsună apoi acordurile „Horei Unirii”, cîntec simbol al frăției tuturor celor ce, indiferent de naționalitate, sint ziditori de țară nouă. Într-o atmosferă de puternic entuziasm, se întonează cîntecul-omagiu „Partidul, Ceaușescu, România”. Este momentul în care, într-un glas cu oamenii muncii din Capitală, toți cetățenii patriei își reafirmă legămîntul și nestrămîntata lor hotărîre de a-și strînge și mai puternic rîndurile în jurul partidului, al secretarului său general, de a-și consacra întreaga energie pentru înfăptuirea cu înaltă conștiință patriotică a obiectivelor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului pe pămîntul României.

Tricotextil, 4 000 de muncitoare cu întreprinderea

— Tovarășă Florica Chircă sîntei vicepreședinte al Cooperativei „Tricotextil”. Trei sînt motivele care ne determină să vă solicităm acest interviu. O privire de fond, fără prejudecăți, a muncii la domiciliu; posibilitatea obținerii pentru cei interesați de informații asupra profilului cooperativei; punerea față-n față a acestei munci grele și oneste cu alte cazuri în care fie că legea este eludată fie că este interpretată conform unor interese meschine. În momentul de față aveți locuri de muncă?

— Da.

— La ce? Ce anume să facă persoanele care se vor încadra?

— Tricotaje pentru copii și adulți. Pentru adulți de la fularie pînă la rochii de seară. Pentru copii totul. Bărbații sînt ca de obicei vitregiți — lucrurile pentru ei se reduc la cîteva obiecte.

— De ce adică „sîntem vitregiți”?

— Numărul personalului muncitor din unitatea noastră este de circa 4 000 dintre care bărbați sînt doar 30. Ar fi și aceasta o explicație.

— Pentru ca un om să lucreze la „Tricotextil” ce anume îi trebuie exceptînd domiciliul?

— Croșetă, andrea sau mașina „Tricot-record”. Se găsește în comerț și costă 480 de lei.

— Cum se poate învăța această meserie?

— Dragă tovarășe, femeile o cam știu. Cele care n-au știut sau au uitat sînt trimise la domiciliul lucrătoarelor cu experiență din apropierea lor.

— Cine anume lucrează la această cooperativă?

— Femei cu copii mulți; femei cu bărbați sau copii bolnavi în întreținere; femei bolnave; persoane cu probleme în familie.

— Înțelegem că este o mare mină de ajutor pe care partidul și statul o întind celor cu copii mulți, celor în suferință, celor care din alte motive nu pot lucra în producția propriu-zisă. De cînd a luat ființă această formă de muncă?

— Din 1969, dar s-a dezvoltat considerabil după Plenara partidului din iunie 1972. Atunci, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a referit pe larg, propunînd măsuri concrete și

dînd dispoziții pentru crearea unei puternice baze materiale, la antrenarea casnicilor într-o muncă socialmente utilă.

— Ca statut de viață și social ce deosebire există între o femeie care lucrează la domiciliu și alta care muncеște la „Tricotextil”, să zicem?

— În măsura în care își îndeplinesc norma, femeile de la noi beneficiază de concediu medical plătit, de concediu de odihnă, de alocație pentru copii. De retribuție, firește.

— Această muncă atît de stimabilă, această muncă, uneori, în suferință, ce mare avantaj moral prezintă? Ce știți despre așa ceva?

— Femeile sînt foarte fericite că devin utile societății.

— Dar familiilor lor, copiilor lor, soților lor?

— Credeam că se înțelege.

— S-a înțeles. Cît anume se câștigă prestînd această muncă?

— Cînd numărul copiilor este mare, sau cînd femeia este bolnavă, sau starea bolnavului pe care-l îngrijește este gravă se muncеște mai puțin și se scot 500—600 lei pe lună. Cînd nu, se ajunge și la suma de 3 000 lei.

— Am omis să vă întrebăm un lucru elementar: care vă este forul tutelar?

— UCECOM-ul.

— Ce perspective are munca la domiciliu?

— Se va dezvolta foarte mult.

— Dacă, să zicem, o tovarășă care a lucrat la domiciliu vrea să se angajeze la o întreprindere, copiii i s-au mărit de pildă — o poate face cu transfer în interesul serviciului?

— Nu, doar transfer la cerere.

— Vi se pare normal?

— Eu v-am răspuns cum este.

— Supunem această chestiune judecății forurilor de resort. Spuneți-mi puteți lua la această muncă și studenții?

— Cum să nu? Avem dealfel fete sau femei care la noi fiind urmează la școlile liceale sau institutelor de învățămînt superior. Trebuie să existe acordul decanatului. Putem lua și fete începînd cu clasa a IX-a.

— Cine are serviciu la o întreprindere poate lucra și la domiciliu?

— Poate, dar nu în cadrul cooperativei

noastre. Am glumit, înțelegeți. Nu poate.

— Cine vă concurează în această muncă?

— Tricoterii particulari. Noi nu avem centre pe Tunari, Bulevardul Bălcescu, la Piața Gemeni. Ei sînt prezenți însă.

— La ce fel de centre vă referiți?

— Vorbeam pînă acum plini de însuflețire despre munca la domiciliu.

— Avem 24 de centre de comandă. Tot la acestea își aduc lucrătoarele noastre produsele finite. Se și lucrează acolo.

— De unde iau lucrătoarele dumneavoastră materia primă?

— De la cooperativă. Menționez că la centrele noastre se lucrează și cu materialul adus de către clienta sau client.

— Fiind vorba de o unitate productivă a sosit timpul, stimată tovarășă Chircă, să vă întrebăm cum stați cu planul de producție?

— Noi realizăm anual 150 de milioane de lei. Munca la domiciliu, căci revin și vă spun că avem și 24 centre de lucru și comandă, înseamnă 65 la sută. Producem anual 1 850 000 de articole pentru copii și 365 000 articole de galanterie.

— Am auzit că aveți și sarcini la export. Ce ne puteți spune?

— Exportăm în U.R.S.S. și facem schimburi de mărfuri cu Polonia, Cehoslovacia și R. D. Germană. Valoarea aproximativă a exportului și schimbului înseamnă circa 3 milioane lei.

— Tovarășă vicepreședinte Chircă cît de grea e munca de tricotează?

— Numai depănatul unui scul ia 30—40 de minute. Ar fi bine ca să primim bobine

căci pe scul firul este încurcat. Ne gîndim chiar în aceste clipe să ne cream noi un atelier de bobinat.

— Revenim la întrebarea noastră: cît de grea este această muncă?

— Nici cea mai bună lucrătoare nu poate face mai mult de un costumăș de copil pe zi. Este vorba de un copil de 2 ani.

— Această formă de muncă poate deveni paravan pentru alte activități mai puțin legale și mai puțin onorabile?

— Nu. Dacă două luni la rînd cooperarea nu-și face planul reziliem contractul. Facem dese sondaje ca nimeni să nu folosească mină de lucru străină. Din afara familiei, adică.

— Am apucat să vedem cîteva modele superbe pentru copii, femei și chiar bărbați. Două întrebări: Unde anume se găsesc de vînzare? Cîtă inițiativă are cooperatorul la crearea unui model nou?

— Produsele noastre se vînd la marile magazine. Prima întrebare. Cooperatorul are dreptul la multă inițiativă. A doua întrebare. Adică femeia execută modele pentru copii. La un moment dat copilul ei se mărește și îl îmbracă altfel, mai frumos. Vine la noi și îi omologăm modelul.

— Cît durează omologarea unui produs nou?

— Cel mult două săptămîni. Voiam să vă spunem că asistăm, aceasta legat de întrebarea dumneavoastră, la spectacole emoționante și unice, ne vine să credem. Cînd se organizează parada modei coope-

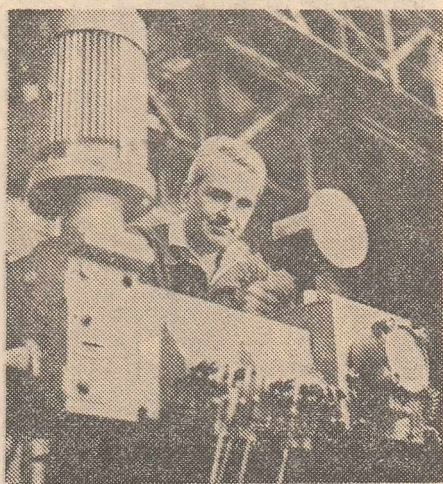
Echipa de la compresoare

Se numeste Dumitru Constantin. Un tînar cu multă personalitate. Zvelt, privire scîpărînd de inteligentă. Vorbește limpede, ușor avîntat, tînd drept în ochii celui pe care-l are în față. Are gînduri bine precizate și nu ezită să le exprime. Despre mesterul lui spune așa: „A fost și îmi este ca un tată, desi nu mai lucrez în echipa lui. M-a învățat aproape tot ce știu despre oameni, m-a învățat, mai cu seamă, să-i cunosc bine pe oamenii pe care-i întîlnesc zilnic și pentru asta îi sînt recunoscător. E foarte important să ai un model. El este modelul de muncitor pe care-l apreciez cel mai mult.”

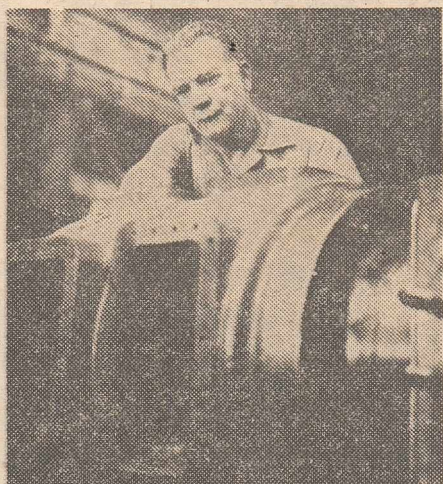
Sigur, destui tineri știu să spună convingător vorbele acestea, numai că nu toți reușesc s-o facă în prezența persoanei în chestiune. Dumitru Constantin reușește, fiindcă n-are nici un motiv să procedeze altfel. E interesat de adevăr, de lucrul esențial, e probabil să aibă și îndoieli, om fiind și încă unul bine înzestrat pentru viață, dar se simte îndemnat să-și exprime doar certitudinile. Dumitru Constantin a absolvit, în urmă cu cinci ani o școală profesională la Brașov în specialitatea lăcătușerie. Are o vechime în muncă de cinci ani, e secretar U.T.C. într-o fabrică de mare tehnicitate, soția lui e frezor la aceeași întreprindere.

Ionel Geantă, înalt, un bărbat plin de forță, dar forță bine împărțită la treburi care merită a fi făcute. E ajutor și șef de echipă Șoția și laborantă la INCERC, fata proiectant la Institutul de mecanica fluidelor și mecanică aerospațială. Ionel Geantă are 33 de ani în cîmpul muncii, „din care — după propria-i spusă — 33 la aceeași întreprindere”. Fiu de muncitori, a știut dintotdeauna ce are de făcut în viață și ce i se cuvine pentru asta. Opiniile, vorba lui, felul în care își pregătește cuvîntul arată o fină pricepere la oameni. Dacă proprietarul e acela care pe moșia lui arată numai chibzuință, siguranță de sine, voință de mai mult și mai harnic, atunci Ionel Geantă e prototipul de azi al proprietarului român de fabrică. Sigur, nici un om nu e de neînlocuit, însă nu vîd ce conducător de întreprindere care-și stie interesele ar gresi să-l înlocuiască pe șeful de echipă Ionel Geantă. Prin viața și conștiința lui de bun profesionist, de comunist de omenie trec atîtea din cele mai generoase năzuinți ale colectivității în cît, în absența unuia ca Ionel Geantă și dacă vrei să rămîni fabrica frumosă, trebuie găsit altul la fel.

Vasile Antonescu ar putea fi omul care să-l înlocuiască pe șeful de echipă. Arată foarte tînar și foarte sănătos, dar are de-acum 20 de ani de meserie. Iar meseria e de lăcătuș mecanic. E membru de partid și unul din cei care știu ce să facă din fiecare minut. Ziua lui de

lucru se măsoară adesea, ca în agricultură, în campanie, cu ziua lumină. E ceea ce se cheamă un muncitor de bază. Cînd secretarul comitetului P.C.R. pe fabrică trebuie să facă socoteala oamenilor pregătiți să înceapă o acțiune, de toată importanța pentru bunul mers al vieții și muncii lor, la Vasile Antonescu se gîndeste între primii. Cînd, după trecerea fără prea multă urmă de la conducerea fabricii a mai multor ingineri, colectivul a pus foarte hotărît problema numirii unui șef care să vrea și, totodată, să poată să facă treabă, hotărîre din care a rezultat numirea inginerului Paul Blaier și, cu aceasta, dar, mai ales, cu efortul susținut al tuturor redresarea spectaculoasă a situației, unul din oamenii care au sesizat între primii momentul și au pus, cum se spune, umărul la ce era mai greu, a fost lăcătușul Vasile Antonescu. Ce-i aseamănă pe tînarul Dumitru Constantin, pe încă tînarul Vasile Antonescu, pe șeful de echipă cu privirea tînară și plină de solicitudine Ionel Geantă e o anume siguranță a gîndului și a faptelor. Ei știu în amănunt ce rost au preșele și compresoarele fabricate aici, ei simt, tot așa cum își simt veniturile familiei, orice plus și orice risipă. Lucrînd la aceste compresoare necesare industriei petroliere și industriei chimice la Ploiești, Borzestii, Teleajen, Vișina, Corbișii Mari, Govora, Suplacu de Barcău, Videle, Slobozia, Pitești, Năvodari, Tirgu Mures, Făgăras ei știu cu multă nuanță că pentru binele lor lucrează. Cuvintele acestea nu sînt lozinci seacă. Ei sînt chiar oameni noi, pe experiența și, îndeosebi, pe seama conștiinței cărora întreprinderea își trece toate marile sale inițiative și reușite.

Întreprinderea se cheamă „23 August” și e purtător de steag în industria noastră grea.

Toma Vasiliu e lăcătuș mecanic și e unul dintre cei mai vîrstnici muncitori ai fabricii. E în cîmpul muncii de la 14 ani și are, cu totul, 41 de ani de meserie. S-a angajat în uzină la 18 iunie 1946 ca să lucreze reparatii de locomotive și, mai apoi, locomotivele propriu-zise. Are un fiu lăcătuș la Institutul de masini de calcul electronice. Vorbeste puțin, are opinii ferme în chestiunea educației prin muncă și pentru muncă a tinerelor generații, iar față de oamenii care nu cîntesc miinile muncitorului arată o asprime în cuvînt și în privire foarte elocvente. El a văzut, din 1946 și pînă azi, cum s-a pus fiecare masină în întreprindere. Mai mult, el a văzut cum cresc meseriașii cei buni și i-a ajutat să crească. Dacă Emil Cionoiu, muncitor specialist, e ceea ce e, faptul i se datorcă în mare măsură. La fel, în ce-i privește pe Gheorghe Cornea, tehnolog, pe Ion Bălan, proiectant, pe mulți alții. Pentru Toma Vasiliu omul nou înseamnă omul cu o alcătuire spirituală armonioasă și care are o singură cauză: să crească, la rîndu-i, pe alții în cultul muncii și al întrautoarății muncitorești, în respect pentru colectivul în care trăiește, un om pentru care Codul eticii și echității comuniste e mai mult decît un cod de norme ale unei morale noi, fiind cartea vie pe care ei o fac fapt în fiecare zi. Iată, de curînd, au sosit din școala profesională trei tineri. Ei au fost incredințati din prima zi unor muncitori de la care au învățat și pe care n-ar fi rău să-i urmeze și urmîndu-l, să-i depășească. Tinerii nu un

exemplu și un prieten în comunistii Toma Vasiliu, Vasile Antonescu și Nicolae Stăncioliu. Pentru cei tineri, întreprinderea are locuință, cantină, club. Ne-familisti și chiar unii abia familisti din fabrica de prese-compresoare locuiesc în blocurile din strada Rodnei nr. 4. Mai bine de 40 de oameni într-un bloc cu toate dotările. Traiul în comun e un lucru nou și minunat pentru adolescenții veniți, cei mai mulți, din satele Moldovei. Dar traiul bun nu e un fapt simplu. El se învață. Dumitru Constantin, secretarul U.T.C. al fabricii, nu se sfiește să facă, de exemplu, din problema folosirii corecte a robinetelor o chestiune a zilei în adunările uteciste.

Jumătate din zi, spune Toma Vasiliu, lucrăm cot la cot, noi, cei cu vechime în muncă, și tinerii. Jumătate de zi — seamnă jumătate de viață, dacă socotim cît vom mai fi tovarăși, nu atît eu, cît cei care au treizeci, patruzeci de ani.

Toma Vasiliu și Ionel Geantă s-au angajat la „Malaxa” în aceeași zi: la 18 iunie 1946. Ei sînt doi dintre muncitorii care au știut atunci ce pret are în istorie munca lor devotată cauzei partidului și poporului. Ei au știut că-și trăiesc tineretea în miezul, cel mai fierbinte al istoriei, că fac istoria. Și Toma Vasiliu și Ionel Geantă și cei care au învățat de la ei să trăiască în chip muncitoresc, cu demnitate și cîntînd adevărul, sînt oameni informați, frumos clădiți sufletește, discutați politica țării cu dezaire, cu înțelegere pentru ansamblu. Cînd fabrica nu lucrează cum se cuvine din pricina unor rebuturi venite de la turnătorie, ei simteau nerăsuța ca pe o nerăsuț a vieții lor. Și acum, cînd „servisul” întreprinderii trimite pentru verificări sau remedieri în tară, la compresoarele fabricate, către altele și pentru că mai există și oameni ce se întimplă să muncească uneori ca în grădina altuia, cum se zice, ceilalți, adică Dumitru Constantin, Vasile Antonescu, Toma Vasiliu, șeful de echipă Ionel Geantă, trăiesc un sentiment de neîmplinire. Asta fiindcă pentru ei fabrica nu e una, iar industriile din tară alta.

Tînarul Dumitru Constantin exprimă, în felul său, franc, necomplexat de cuvinte, gîndul acestui „om de tip nou”, pe care nu e nevoie să-l căutăm cine stie unde, el fiind pretutindeni: „La 25 de ani, dacă are norocul să ajungă într-un colectiv ca al nostru, un tînar e complet format ca om nou. Devine, adică om de bază. Trebuie atîția ani, pentru că tînarul consideră că în fabrică unele treburi sînt importante și altele nu. El trebuie să învețe că în producție toate lucrurile sînt la fel de importante. Într-un compresor ca acela pe care-l facem noi, mic sau mare, fiecare reper e la fel de important. Iar timpul trece repede”. Și cu tonul gospodarului care s-a trezit foarte în zori și-și zorește familia cu „acum se face lumină”, Dumitru Constantin precizează: „Să ne maturizăm repede, fiindcă acum se face istoria!”

TUDOR OCTAVIAN ■

În revista FLACĂRA am citit un interesant articol despre experimentul realizat de Institutul de cercetări pedagogice și psihologice având ca obiect „Școala fără note”. Aș vrea să știu în care an școlar se va generaliza noua metodă și când se vor introduce bateriile de teste pentru verificarea cunoștințelor și deprinderilor intelectuale ale elevilor. Metoda se aplică tuturor elevilor, sau numai celor din clasele primare? (Dumitru Gavril, comuna Broșteni, Suceava)

Răspunde redactorul nostru **Lionel Nițescu**: Școala fără note vizează doar cursul primar, clasele mici. Aceasta chiar pentru motivele arătate în articolul la care vă referiți dumneavoastră. În ceea ce privește bateriile de teste, aflate deocamdată în stadiul experimental, ele vor cunoaște o răspundere mult mai largă, când vor fi definitivare, întrucât se încadrează în preocuparea mult mai generală, atât la noi cât și pe plan mondial, de a asigura o cit mai obiectivă a aprecierii — dincolo de tradiționala notă de profesor, uneori pe criterii involuntar subiective — a performanțelor elevului.

Din partea Departamentului Aviației Civile, Aeroclubul Central Român:

„Referitor la articolul publicat în revista FLACĂRA nr. 29/1978 intitulat „Un caz de gravă irresponsabilitate”, în care s-a relatat despre accidentul de circulație produs de conducătorul auto — instructor de zbor — **Andrei Constantin**, vă comunicăm că, pe baza analizei efectuate și pentru a preveni de viitor repetarea unor nereguli asemănătoare, au fost luate următoarele măsuri: Ionel Munteanu, comandantul aeroclubului „Sinpetru-Brasov”, a fost destituit din funcție. Cauzele accidentului și abaterile comise au fost prelucrate cu întreg personalul din aviația sportivă. La 17 iulie a.c. au fost convocati la aeroclubul „Sinpetru-Brasov” toți conducătorii auto din aviația sportivă cu care s-au analizat cauzele producerii accidentului, s-au prelucrat din nou legislația în vigoare și ordinea Departamentului Aviației Civile care reglementează exploatarea și circulația mijloacelor auto, s-au efectuat teste psihotehnice tuturor conducătorilor auto. S-au introdus restricții severe privind circulația autovehiculelor ce aparțin aerocluburilor, în zilele de simbră după orele 13.30 și duminica. Aducem la cunoștința redacției și rugăm să informați cititorii că oamenii muncii din aerocluburi au dezaprobat și condamnat autoturismul celor care au dovedit ușurință și au nesocotit regulile de circulație ce au dus la producerea acestui grav accident, fiind notă discordantă cu disciplina și responsabilitatea care caracterizează oamenii muncii din aviația sportivă a țării noastre.”

Locatarii imobilului din strada Rozelor 13, sectorul 1, București: vă reținem atenția cu situația clădirii în care locuim, a cărei consolidare și reparație întârzie. După seismul din 4 martie imobilul a suferit o serie de avarii, localizate la structura de rezistență. Acțiunile noastre în cele aproape 18 luni care s-au scurs de atunci le redăm în mod succint. 15 iunie 1977 — audiență inginer șef I.C.R.A.L.; rezoluție: executarea de urgență a documentației. Rezultat: nimic. Urmează audiențe în 31 august, 14 decembrie, 1 februarie a.c., 25 iulie a.c. Ultima rezoluție afirmă că documentația trebuie terminată până la 20 august a.c. — or, iată-ne la sfârșitul lunii, după atita amar de vreme, fără să se fi realizat absolut nimic! În pragul iernii sintem îndreptățiți să privim cu toată atenția situația imobilului nostru. (Corneliu Lupu, președintele Comitetului de bloc, împreună cu un număr de 5 locatari).

Din partea Comitetului județean Brăila al P.C.R.:

„La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către mulți cetățeni din comuna Salcia Tudor, județul Brăila, prin care aceștia sesizează unele abuzuri comise de Spătaru Neagu, secretar adjunct al comitetului comunal de partid, vă comunicăm: din cercetarea aspectelor sesizate făcută de un colectiv al organelor județene de partid și de stat, au rezultat următoarele: Spătaru Neagu, în timp ce a fost președintele C.A.P., a săvârșit abuz în funcția ce o deținea încălcând legea, compensind plusul de griu de la două magazine cu un minus de la o altă magazie din satul Cuza Vodă, de 14700 kilograme griu, măsurii contrarii H.C.M. 1885/1970, care nu admite acest lucru. În situația respectivă, de asemenea Spătaru Neagu a folosit în scopuri personale mașinile C.A.P.-ului Salcia Tudor pentru transportul unor materiale necesare la construcția locuinței și a garajului, iar pentru justificarea unor materiale a prezentat bonuri pe numele altor locuitori din comună și atunci când au fost întrebați au declarat că aceștia nu au cumpărat nici un fel de material pentru Spătaru Neagu și nu au recunoscut valabilitatea acestor bonuri. Faptul că Spătaru Neagu — în anii 1967—1968 și-a construit o casă din zid a cărei valoare se ridică la peste 60000 lei, în 1977 și-a construit un garaj din zid în valoare de circa 6000 lei, iar în 1978 și-a cumpărat un autoturism „Dacia-1300” nou, deși are în întreprindere o familie compusă din 6 persoane din care lucrează numai el și soția, pune sub semnul întrebării posibilitățile materiale de realizare licită a acestor bunuri. Menționăm că pentru construcția casei și a garajului nu a avut autorizații de construcție. A cumpărat griu de la C.A.P. plătindu-l la preț de stat. În luna mai 1975, Spătaru Neagu a trimis un autotacamion de la C.A.P. Salcia Tudor cu bușteni la C.A.P. M. Kogălniceanu, care au fost transportați la gateră și transformați în cherestea din care a rezultat circa 3 metri cubi și apoi transportați cu același camion acasă la Spătaru Neagu, fără a plăti mijlocul de transport și contravaloarea prestației făcute la C.A.P. M. Kogălniceanu. S-a creat o atmosferă generală nesatisfăcătoare, din partea celor cu care s-a discutat despre comportarea, conduita, atitudinea și abuzurile săvârșite de Spătaru Neagu, fapte care sînt confirmate de încă două colective ale comitetului județean, care au cercetat unele probleme similare referitoare la Spătaru Neagu, în baza celor patru scrisori adresate către „SCINTEIA”, „FLACĂRA”, „Comitetul județean de partid, Miliția județului, în care se reclamă nemulțumirea față de cercetările anterioare, în urma cărora Spătaru Neagu a fost sancționat numai cu „vot de blam”, cerind să se cerceteze faptele și să se ia măsuri severe din partea Comitetului județean de partid (...). Cu tot ajutorul dat tovarășului Spătaru Neagu, acesta amenință și jignește oamenii care au dat relații despre el, toate acestea au consecințe negative și repercusiuni în întreaga muncă de partid. Față de cele arătate mai sus, Comitetul județean de partid a hotărât scoaterea din funcția de secretar adjunct al Comitetului comunal de partid.”

Vă trimite fotografia iscusitului meșter popular Teodor Birșan, din comuna Țirsana, județul Maramureș — un om care posedă o fantezie și îndeminare uimitoare în redarea prin macro, dar mai ales prin micro-sculptură în lemn a unor vechi și mai ales autentice motive populare. Casa sa este un veritabil muzeu de artă populară — sculpturi în lemn, costume naționale etc. — și oricine va poposi pe aceste locuri merită să-l pășească pra ul măcar pentru a rămîne cu citeva clipe de frumusețe. (Prof. Petre Lenghel-Izanu, Sighetu Marmăției, Maramureș; foto: Victor Rozsnyay).

gu, secretar adjunct al comitetului comunal de partid, vă comunicăm: din cercetarea aspectelor sesizate făcută de un colectiv al organelor județene de partid și de stat, au rezultat următoarele: Spătaru Neagu, în timp ce a fost președintele C.A.P., a săvârșit abuz în funcția ce o deținea încălcând legea, compensind plusul de griu de la două magazine cu un minus de la o altă magazie din satul Cuza Vodă, de 14700 kilograme griu, măsurii contrarii H.C.M. 1885/1970, care nu admite acest lucru. În situația respectivă, de asemenea Spătaru Neagu a folosit în scopuri personale mașinile C.A.P.-ului Salcia Tudor pentru transportul unor materiale necesare la construcția locuinței și a garajului, iar pentru justificarea unor materiale a prezentat bonuri pe numele altor locuitori din comună și atunci când au fost întrebați au declarat că aceștia nu au cumpărat nici un fel de material pentru Spătaru Neagu și nu au recunoscut valabilitatea acestor bonuri. Faptul că Spătaru Neagu — în anii 1967—1968 și-a construit o casă din zid a cărei valoare se ridică la peste 60000 lei, în 1977 și-a construit un garaj din zid în valoare de circa 6000 lei, iar în 1978 și-a cumpărat un autoturism „Dacia-1300” nou, deși are în întreprindere o familie compusă din 6 persoane din care lucrează numai el și soția, pune sub semnul întrebării posibilitățile materiale de realizare licită a acestor bunuri. Menționăm că pentru construcția casei și a garajului nu a avut autorizații de construcție. A cumpărat griu de la C.A.P. plătindu-l la preț de stat. În luna mai 1975, Spătaru Neagu a trimis un autotacamion de la C.A.P. Salcia Tudor cu bușteni la C.A.P. M. Kogălniceanu, care au fost transportați la gateră și transformați în cherestea din care a rezultat circa 3 metri cubi și apoi transportați cu același camion acasă la Spătaru Neagu, fără a plăti mijlocul de transport și contravaloarea prestației făcute la C.A.P. M. Kogălniceanu. S-a creat o atmosferă generală nesatisfăcătoare, din partea celor cu care s-a discutat despre comportarea, conduita, atitudinea și abuzurile săvârșite de Spătaru Neagu, fapte care sînt confirmate de încă două colective ale comitetului județean, care au cercetat unele probleme similare referitoare la Spătaru Neagu, în baza celor patru scrisori adresate către „SCINTEIA”, „FLACĂRA”, „Comitetul județean de partid, Miliția județului, în care se reclamă nemulțumirea față de cercetările anterioare, în urma cărora Spătaru Neagu a fost sancționat numai cu „vot de blam”, cerind să se cerceteze faptele și să se ia măsuri severe din partea Comitetului județean de partid (...). Cu tot ajutorul dat tovarășului Spătaru Neagu, acesta amenință și jignește oamenii care au dat relații despre el, toate acestea au consecințe negative și repercusiuni în întreaga muncă de partid. Față de cele arătate mai sus, Comitetul județean de partid a hotărât scoaterea din funcția de secretar adjunct al Comitetului comunal de partid.”

Procuratura județului Argeș:

„Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Nicolae Constantin din comuna Ungheni: s-au efectuat cercetări de către organele de miliție, stabilindu-se că într-adevăr medicul veterinar **Eugenia Cosac**, șefa fermei zootehnice a Cooperativei agricole de producție Humele, din comuna Ungheni, Argeș, la data de 22 aprilie a.c. și-a înșușit de la ferma respectivă doi porci în greutate de 63 kilograme, evaluați la 1575 lei. Dat fiind că E.C. nu a mai fost condamnată, că a recuperat prejudiciul și a recunoscut fapta, s-a dat soluția de scoatere de sub urmărirea penală pentru lipsă de pericol social, iar învinuția a fost sancționată cu amendă administrativă.”

Dorim ca prin intermediul revistei să facem o propunere organelor în drept: în sudul țării, de-a lungul traseului liniei ferate secundare Craiova-Calafat, înscris în schema căilor ferate cu simbolul 112, în ultimele planuri cincinale s-au creat, în diferite localități, zone industriale de mare interes pentru economia națională și pentru progresul general social-cultural. De la Calafat până la Craiova au răsărit unități industriale noi care potențează la maximum resursele economice locale. Dificultatea mare o constituie, credem, lipsa unei legături directe între localitățile de aici, începînd cu orașul Calafat, și Capitala țării; în prezent această legătură se face prin transbordare la Craiova. Pentru aceste considerente, și în scopul evitării anevoioasei transbordări, propunem ca la

nr. 3—5, sectorul 4, vă aducem la cunoștință: blocul nostru a fost dat în folosință la data de 23 martie a.c., încă neterminat, așa cum se află și în prezent; devizul a fost semnat de un tovarăș care nu avea dreptul să semneze decît în baza unei hotărâri a comitetului de bloc, or, acesta a luat ființă mult mai tîrziu; la fel și recepția a fost făcută alandala. Am trimis Consiliului de sector o adresă prin care arătăm situația, mai ales rugînd să se dea dispoziție constructorului să facă remediile de cuviință — în special hidrofoarele, care nu aduc apa pînă la toate nivelurile, blocul avînd 13 etaje — pentru reetaneșizarea tuturor orificiilor de la scurgerea chiuvetelor și băilor, întrucît apa se infiltră în pereți. Din partea Consiliului am primit un răspuns favorabil, în sensul că s-a dat dispoziție constructorului să termine lucrările de reparații, dar acesta nu a respectat acest lucru. Am mai cerut de asemeni sprijin pentru a primi lăzile pentru resturi menajere; din cauza nelivrării acestora la timp, tot noi sintem amendați pentru că... nu am strîns gunoii în lăzi! Mai sintem amenințați acum cu amendă pentru că nu am lăsat maldărele de moloz din jurul blocului — și care dădeau un aspect jalnic împrejurimii — la locul lor, ci l-am transportat de acolo așa cum am putut, cu un utilaj, că ar fi trebuit să așteptăm utilajul trimis de instituție, care cine știe cînd ar fi venit. În concluzie: rău că nu stringem, rău că stringem, oricum noi sintem de vină, iar cei care ne lasă fără apă, fără lăzi de gunoi etc., nu au altceva de făcut decît să ne amendeze. (Eugen Buhaci, președintele asociației, împreună cu ceilalți membri)

Procuratura județului Argeș:

„Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Nicolae Constantin din comuna Ungheni: s-au efectuat cercetări de către organele de miliție, stabilindu-se că într-adevăr medicul veterinar **Eugenia Cosac**, șefa fermei zootehnice a Cooperativei agricole de producție Humele, din comuna Ungheni, Argeș, la data de 22 aprilie a.c. și-a înșușit de la ferma respectivă doi porci în greutate de 63 kilograme, evaluați la 1575 lei. Dat fiind că E.C. nu a mai fost condamnată, că a recuperat prejudiciul și a recunoscut fapta, s-a dat soluția de scoatere de sub urmărirea penală pentru lipsă de pericol social, iar învinuția a fost sancționată cu amendă administrativă.”

Dorim ca prin intermediul revistei să facem o propunere organelor în drept: în sudul țării, de-a lungul traseului liniei ferate secundare Craiova-Calafat, înscris în schema căilor ferate cu simbolul 112, în ultimele planuri cincinale s-au creat, în diferite localități, zone industriale de mare interes pentru economia națională și pentru progresul general social-cultural. De la Calafat până la Craiova au răsărit unități industriale noi care potențează la maximum resursele economice locale. Dificultatea mare o constituie, credem, lipsa unei legături directe între localitățile de aici, începînd cu orașul Calafat, și Capitala țării; în prezent această legătură se face prin transbordare la Craiova. Pentru aceste considerente, și în scopul evitării anevoioasei transbordări, propunem ca la

trenurile rapide și accelerate care leagă Capitala de Craiova, Drobeta Tr. Severin și Timișoara, să fie atașate vagoane de clasa a II-a care să meargă direct București-Calafat, iar la trenurile care pleacă din Calafat spre Craiova să se atașeze vagoane de același tip care să meargă direct la București. Menționăm că în trecut, cînd nu existau condițiile de dezvoltare economică de astăzi, în această zonă a țării, a fost folosită cu bune rezultate legătura directă dintre București și Calafat, renunțarea la ea fiind determinată numai de privațiunile impuse de cel de-al II-lea război mondial. Rămînd cu speranța că această propunere va sta în atenția celor în drept, vă mulțumim. (Scrisoarea este semnată de un număr de peste 30 de cetățeni din Capitală și de aiurea, originari din Calafat)

Din partea Procuraturii județului Arad:

„Referitor la scrisoarea trimisă redacției de către **Constantin Margheșcu**, din Arad: aspectele sesizate sînt reale. În municipiul Arad sînt foarte mulți țigani care se ocupă cu specula. Alături de aceștia mai sînt și alte persoane fără ocupație, venite din alte părți sau chiar din localitate, care desfășoară asemenea activități. Aceste situații sînt favorizate și de faptul că municipiul Arad fiind situat la granița de vest a țării există o mare afluență de cetățeni străini care desfac mărfuri aduse din străinătate. Faptul este cunoscut, și pe baza indicațiilor organelor superioare, la nivelul Comitetului județean și municipal de partid, sînt constituite colective care pe baza unor planuri de măsuri acționează în permanență pentru înlăturarea acestor fenomene. Sesizarea tovarășului C.M. am trimis-o Procuraturii locale Arad cu îndrumarea ca împreună cu organele de miliție și cu alți factori — U.T.C., găzdi patriotice etc. — să intensifice acțiunile de combatere a speculei și parazitismului.”

Vă scriu în numele locatarilor din blocul situat în strada Aurel Vlaicu numărul 39, sector 2, București. Lipită de blocul nostru este vila lui **Gheorghe Crețu** din Intrarea Ioanid 2. În această vilă se organizează cu regularitate veritabile orgii de către nepotul proprietarului împreună cu alte elemente parazitare și antisociale. Pe la 2 noaptea este pusă în funcție, la maximum, o stație stereofonică și încep „dansurile saboților”. Bineînțeles că liniștea noastră se duce pe pustii, fiind nevoiți să ne ducem la muncă buimaci, cu ochii cîrpiți de nesomn, cu capul vijind de melodiile preferate de nepotul lui **Gheorghe Crețu**. Sperăm ca prin apariția acestor rînduri să se pună capăt acestui spectacol dezagreabil, care ne tulbură liniștea noaptea de noapte. (Prof. Ioan N. Crețu, București)

Din partea Procuraturii județului Brașov:

„Referindu-ne la conținutul articolului „UN CAZ ABSURD”, publicat în numărul din 10 august al revistei FLACĂRA, privitor la furtul comis în noaptea de 11/12 iulie 1977, cînd inculpații **Andrei Ghighias** și **Mozes Kore** au furat doi cai proprietatea reclamantilor **Dumitru Răduc** și **Stamm Hans** din comuna Ormeniș, județul Brașov, vă comunicăm următoarele: inculpații au fost trimiși în judecată prin rechizitoriul din 11 aprilie 1978 iar prin sentința penală nr. 484 din 28 aprilie a.c. a Judecătoriei Brașov, ambii inculpați au fost condamnați la cîte un an și trei luni muncă corecțională. Vă mai informăm că odată cu întocmirea rechizitoriului, am sesizat acest caz Consiliului popular al orașului **Cristuru Secuiesc**, județul Harghita, și celui al comunei **Ormeniș**, Brașov, solicitînd ca el să fie prelucrat în fața locuitorilor din aceste localități — într-un cadru adecvat — spre a se crea o opinie de masă contra unor astfel de elemente și acțiuni antisociale.”

Intrucît considerăm că este vorba de o problemă de interes mai larg, publicăm mai jos, integral, răspunsul dat de către Ministerul Muncii cîșitorului nostru **Dumitru Cernescu** din Medias, județul Sibiu:

„La cererea dv. privind modalitatea de a vă procura, contra cost, un autoturism „Trabant Hycomat” vă informăm că prin Ministerul Comerțului Exterior se importă astfel de autoturisme pe care le pot folosi persoanele care prezintă invalidități motorii la membrele inferioare și nu pot conduce un autoturism obișnuit. Costul unui autoturism este de 37650 lei, iar suma se achită integral la data livrării. În cazul în care veți dispune de suma respectivă, vă rugăm să înaintați:

- Recomandarea eliberată de comisia teritorială de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă din care să rezulte că un astfel de autoturism vă este necesar și îl puteți folosi.
- Adeverință că sînteți încadrat în muncă.
- Un act din care să rezulte că invaliditatea se datorește unui accident de muncă sau de război, dacă este cazul.”

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.
● FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne citi mei concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

● **Aurică Simion** — București. Întreprinderea de transporturi București ne încunostează că vi s-a atribuit apartamentul nr. 86, etajul X, din blocul C4, strada Compozitorilor, sectorul 6.

● **Ileana Recean** — Făgăraș. Vă sfătuim să trimiteți spre studiu manuscrisele lăsate de tatăl dumneavoastră, cuprînzînd texte de cîntece populare și monografia, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, București, Piața Științei nr. 1.

● **Victor Buzilă** — Pitești. Direcția județeană de poștă și telecomunicații Argeș ne anunță: cererea dumneavoastră privind instalarea unui post telefonic va fi reanalizată în cursul trimestrului III a.c.

● **Marioara Iacob** — Oradea. Potrivit prevederilor Decretului nr. 246/1977, începînd cu luna următoare celei în care v-ați recăsătorit, beneficiar al alocației este soțul actual. În situația cînd soțul și-a schimbat locul de muncă în condiții ce nu-i dau dreptul la vechime neîntreruptă în muncă are dreptul la alocație după 3 luni de la încadrare iar pe primele 6 luni va primi alocația în cantumuri reduse cu 50 la sută pentru ambii copii.

● **Adelheid Warschak** — Bozovici, Caraș-Severin. U.G.S.R. vă face cunoscut că vi s-a trimis o nouă adeverință cu nr. 1228/19.VII.78 la Oficiul de pensii indicat în scrisoarea dumneavoastră.

● **Sidonia Cucerea** — Arcești, Olt. În legătură cu problema dumneavoastră personală, vă sfătuim să vă adresați Comitetului județean Olt al U.T.C.

HORIA PATRAȘCU

Dumneavoastră, domnilor, care vorbiți despre drepturile omului, v-ați gândit vreodată cât ați face pentru aceste drepturi, v-a trecut vreodată prin minte că poate exista un loc în lume în care statul să investească 22 (douăzeci și două!) de milioane lei pentru ca oamenii unui singur sat să-și astîmpere setea cu un pahar de apă curată?!

Iată, locul acestei copleșitoare investiții de omenie este România.

LA COTMEANA APA A FOST UN VIS

În locul unde își întâlnesc hotarele trei județe, Olt, Argeș și Vâlcea, unde Carpații se înclină către cîmpie în dealuri împinzite de livezi de pruni și de meri, se află, pe firul văilor sau ascunse de crestele împădurite, satele Cotmeanei. Aici, în platforma Cotmeana, după cum o denumesc geograful, se întind vechi vetre românești, și este rîndul istoricilor să ne arate că satele acestea — care ne apar astăzi cu case ale căror pridvoare, stîlpi și streșini sînt săpate, cu trudnică migală, în lemn — poartă urma unei vieți începute de demult, dintr-o vechime care se poate citi în multe hrîsoave și înscrisuri domnești. „Sînt sate vechi de sute de ani, satele Cotmeanei, ne spunea profesorul de istorie Valeriu Boteanu, activist al Comitetului județean de partid Olt. Topana, de exemplu, este menționat pentru prima oară în 1513, într-un hrîsov al lui Neagoe Basarab. Pot fi date multe exemple asemănătoare. Dar viața, pe platforma Cotmeana, a fost dramatică. Obștile țărănilor improprietărite aici prin voia domnilor Țării Românești au avut de ales între a cobori mai spre cîmpie și a se încovoia robind pe moșia vreunui boier, sau a rămîne stăpîne, mîndre și libere, pe dealurile subcarpatice. Dar a rămîne aici a însemnat o permanentă luptă cu setea, fiindcă pe platforma Cotmeana, din întimplare, apa parcă s-a ascuns întotdeauna de om.”

Prin valea Cîngreii, adică în comunele Cîngrea, Leleasca, Făgetelu, Poboru, sau prin valea Teslului, în comunele Oprelu și Teslui oamenii au săpat în spatele caselor niște gropi adînci de cîțiva metri, late și lungi tot-pe-atîta, și din apa plo-

Ior, strînsă acolo, au băut. E drept că familiile în care se aflau femei tinere și voinice erau mai norocoase, fiindcă femeile umblau cale de cîțiva kilometri buni pînă sub clinul vreunui deal, pînă pe firul vreunei văi unde exista vreun izvor cu apă bună și sănătoasă. O aduceau, urcînd, în ulcioare mari și pîntecoase, pentru a avea de unde să bea măcar copiii. Iar copiii creșteau învățînd să prețuiască apa așa cum alții, prin alte locuri, erau învățați să prețuiască aurul. Apa, adică viața, sănătatea. Prin satele Cotmeanei se povestesc și astăzi multe întîmplări despre care nimeni nu mai știe dacă se vor fi petrecut cîndva aievea ori nu. La Leleasca se istorisește, de exemplu, despre un țăran care într-o bună zi s-a hotărît să nu mai creadă și nici n-a mai crezut, în ruptul capului, că sub satul său nu s-ar întinde o pînză de apă limpede și bună. Încercările repetate ale oamenilor de a săpa fîntini aici și colo se terminaseră cu convingerea că apa se ascunde departe în adîncul pămîntului, acolo unde miinile oamenilor n-o pot atinge vreodată. Dar acel țăran din Leleasca, al cărui nume s-a pierdut prin timp, deși fapta lui, iată, a rămas, și-a pus în gînd să sape mai adînc decît încercaseră toți pînă atunci și să nu se oprească pînă nu-și va scîlda miinile în apa răcoroasă a izvoarelor. La început l-au ajutat rudele, prietenii. Au săpat zeci de metri, zadarnic, și ceilalți au început să-l părăsească, unul cîte unul. A rămas singur și a mai muncit așa o vreme, dar tot fără nici un folos. Dacă ar fi știut ce știu astăzi oamenii, n-ar mai fi săpat, desigur, nici o lopată de pămînt.

Fiindcă pe platforma Cotmeana apa se află, în medie, între 130 și 220 de metri în adînc...

Și totuși, cum spuneam, pe imensul platou colinar se întind zeci de sate. Numai județului Olt, aflăm, îi revine 80 la sută din suprafața platformei Cotmeana, ceea ce, concretizînd și mai mult lucrurile, înseamnă 23 de comune și aproximativ 80 000 de oameni. Se înțelege, de aceea, de ce statul a alocat importante fonduri pentru rezolvarea acestei probleme. Un calcul aproximativ arată că în ultimii cinci-zece ani s-au cheltuit sute de milioane de lei pentru ca satele Cotmeanei să aibă apă. Mare parte dintre comunele amintite mai sus au fost racordate, prin conducte, la magistralele de apă ale Ministerului Minelor, Petrolului și Geologiei. Faptul că în această regiune s-a găsit petrol și că s-au construit și mari conducte de apă, cu această ocazie, n-a ajutat însă decît o parte dintre așezările Cotmeanei. În altele, de exemplu, la Leleasca, au fost forate puțuri foarte adînci. În această comună, unde apa se găsește mai la suprafață decît în altele, adică la numai 80 de metri, există două fîntini din acestea și fiecare a însemnat o cheltuială, din partea statului, de 250 000 de lei. „Și la noi, ne spunea Alexandru Dogaru, secretarul consiliului popular al comunei Topana, s-au făcut asemenea încercări. Din păcate, fără nici un rezultat. Adică de apă s-a dat, pe valea riului Vedeia, care trece chiar prin centrul comunei, dar debitul era foarte mic și nu putea asigura aprovizionarea tuturor locuitorilor comunei, mai ales că noi avem cinci sate:

satul de centru, Topana, și cele patru aparținătoare, Ungureni, Valea Mare, Gojgărai, Cîndălești. De aceea noi vom avea apă tocmai de la Dumitrești, din valea Oltului, unde s-au forat puțuri și este apă suficientă. În anul acesta comunei noastre i s-au acordat 22 de milioane pentru canalizare. Am cumpărat din banii aceștia, pînă acum, 36 de pompe, și pe o lungime de cinci kilometri am îngropat deja conductele. Este numai un început. Iar ce am lucrat pînă acum am lucrat, bineînțeles, cu ajutorul oamenilor noștri. Ni se pare, dacă vreți, o chestiune de civism ca anumite operații să le facem chiar noi. Vedeți doar că statul cheltuiește pentru comuna noastră o mulțime de bani. Ei bine, cum ne-ar sta să rămînem cu miinile încrucișate și să așteptăm ca tot statul să aducă de pe undeva muncitori să îngroape conductele astea? De aceea îndrăznesc să spun că muncă patriotică așa cum s-a făcut la noi, rar poate că s-a făcut prin alte părți. Au venit toți la muncă, în afară doar de cei foarte bătrîni sau bolnavi, care nici nu puteau să meargă. Eu pot să dau și nume de oameni foarte harnici, Nicolae Grigoriu, de exemplu, sau Ion Chiriță și Constantin Nistor, dar drept și frumos este să spunem adevărul, adică să spunem că a lucrat tot satul, chiar și copiii. Așa a fost norocul nostru: să n-avem noi, din lucrurile vieții, nici apă. Dar uite că începem să avem. Și nu e puțin lucru. Nu e deloc puțin lucru. Ba, aș zice, e chiar cel mai important dintre toate. Apa...”

DUMITRU ELIADE ■

Cine-și poate oare închipui o casă adevărată fără cratiță și trotinetă?

Se spune că întreprinderea „Emailul roșu” din Mediaș este una dintre fabricile care își dau silința să facă mai vioaie existența gospodinelor precum și a copiilor noștri, grație produselor realizate aici, produse a căror listă începe cu cratițe, oale și ibrice și se încheie cu triciclete, trotinete și cărucioare pentru copii. Un perimetru destul de larg, dar banal. Și pentru reporter de aici pleacă toată dificultatea. Unii afirmă că banalul n-are istoric. Sau are, dar nu interesează pe nimeni. Lipsa de interes naște prejudecata. Este condiția ingrată a obiectului banal, acela pe care îl folosești cotidian fără să-ți treacă prin minte să te întrebi cum se fabrică și ce probleme ridică celor care îl fac. Și iată că, împotriva tuturor prejudecăților, în întreprinderea de pe malul Tîrnavei aveam să aflăm povestea interesantă a emailului românesc, și de asemenea ce lucru serios este o tricicletă atunci cînd cei mari reușesc să fie opt ore pe zi copii.

— Tovarășe inginer Valer Florea, mai este valabilă expresia sare smaltul?
— Depinde. În ceea ce privește articolele casnice de bucătărie, da. Sare, dar, e drept, mai greu. Emailul este o sticlă, deci se poate sparge. Însă rezistența emailului nostru a crescut foarte mult. La aici, la șocuri termice. La noi s-au pus la punct primele rețete antiacide pentru aparatul chimică. Este un exemplu.
— De ce se spune despre dumneavoastră că sînteți, termen consacrat și în alte domenii, părintele emailului românesc?
— Pînă în 1946 se lucra cu tehnologii străine. Primii stropi de email românesc i-am obținut la sfîrșitul aceluiași an, dintr-un cuptor conceput de noi.
— Noi?
— Da. Eram doi ingineri, eu și Vasile Ciuperceanu care a murit acum trei ani.
— Ce știți dumneavoastră despre email pînă în acel an?

— Mai nimic. Venisem la Mediaș să-mi fac proiectul despre email, primul din țară, încercînd să înțeleg ce înseamnă, de fapt, emailul. Subiectul m-a prins și doi ani am lucrat la el.
— Cum arăta întreprinderea pe atunci?
— O construcție din lemn, niște barăci mai exact, unde operațiile erau manuale, iar cuptoarele din cărămidă. Vorbeam de email. În 1938 o oală mai sănătoasă costa

● Un produs la parametrii mondiali: EMAILUL ROMÂNESC

cam 1 500 de lei. Azi, una la fel costă de zece ori mai puțin și este și mai bună și mai frumoasă.
— Cum se poate vorbi serios despre o cratiță, de pildă?
— Despre vas ca atare, nimic deosebit, doar că se face din oțel. Dar, vedeți, trebuie să îmbinăm parametrii metalului cu cei ai emailului. Să-i punem în concordanță. Apoi, pentru un email colorat se folosesc 40 de componenți chimici. În cuptorul de topire a emailului se produc reacții atât de complexe, încît unele nici pînă azi nu sînt foarte bine explicate. Cumpărînd o oală sau un ibric, nimeni nu se gîndește că muncitorul care le face trebuie să stabilească parametrii reologici de mare finețe.
— Nu știu dacă treaba asta ar schimba cumva gustul ciorbei. Dar ce înseamnă parametrii reologici?
— Masa de email trebuie să aibă o anumită consistență, timp de picurare, mobilitate și altele. Aceste elemente sînt date precis de procesul tehnologic.
— Sînteți cercetător, șeful atelierului de

cercetare-proiectare. Cît durează drumul cercetare-produție?

— Trebuie să vă spun, în primul rînd, că cercetătorul răspunde nu numai de realizarea fazelor de cercetare pînă la experimentare, ci și de execuția în faza industrială. S-a creat acest complex cercetare-produție ca o singură unitate, cu o conducere și responsabilitate unitară. Dispare, astfel, controversa dintre responsabilitatea cercetătorului și cea a producătorului. Nimeni nu poate îmbunătăți în continuare un produs, decît cel care l-a creat. Ne-am realizat, de asemenea, un sistem de documentare propriu, lucrări de specialitate plus experiența noastră strînsă cu grijă în zeci de dosare și albume. Cercetătorul nou venit găsește, cum s-ar zice, opisul la zi.

— Cum adică?
— Cînd ai o tehnologie bine pusă la punct, trebuie să ai și niște oameni care s-o respecte. Astfel, și cercetătorul face producție, dar și muncitorul face cercetare. Avem un sistem tehnologic în care nu se poate greși. Aș zice că este printre puținele din lume organizat astfel. Am calificat oameni aici, există, dealtfel, și o tradiție. Sînt muncitori cu o vechime de 35 de ani în fabrică, iar copiii lor lucrează în aceleași hale. Lucrul acesta contează foarte mult.
— Spuneți-mi, cite invenții aveți?
— Zece.

— Cînd pomeniți de articole de sport pentru copii, triciclete, trotinete și așa mai departe, cei din fabrică spun că trebuie neapărat să vorbiți cu Wilhelm Wopalka, adică cu dumneavoastră. De ce?
— Poate pentru că sînt proiectant principal în acest sector.
— Nu cred că este doar atît. Poate mai găsiți ceva.
— Eu știu? Am 48 de ani, dar cînd mă apuc să proiectez ceva pentru copii, trebuie eu însumi să devin copil.

— Cînd vorbim, de exemplu, de un cărucior pentru copii, ni se pare o treabă foarte simplă. Patru roți, un mic șasiu și cam atît. Stau altfel lucrurile?

— Obiectele pentru copii sînt o treabă foarte serioasă. Există o linie ca în modă, acceptată pe plan mondial, sînt necesare numeroase studii, căutările nu sînt puține.

— Firește, trebuie neapărat să placă copiilor. Cum aflați lucrul acesta?

— Cînd fac un produs nou, lucrez cu copiii de la grădinițele fabricii, deci cu copiii oamenilor noștri. Eu nu pot să mă urc pe o tricicletă.

— În ce constau studiile la care vă refereați?

— Eu judec un produs folosind analiza valorii. De exemplu. Am o tricicletă. Funcția ei este să deplaseze copilul. Eu pot să realizez aceeași funcție în mai multe feluri. Și țin cont și de cantitatea de metal, de material plastic. Astfel încît să fie mai ieftin și să-și păstreze funcția.

— Cum diversificați gama produselor, care sînt elementele de care țineți seama?

— V-am mai spus, moda, linia proprie vremii, și materialele cu care lucrăm. Dacă m-ați fi întrebat cum făceam acum douăzeci de ani era altceva.

— Vă întreb acum.

— Prin 1957 eram un colectiv de patru oameni la serviciul tehnic. Cînd unuia dintre noi i se năștea un copil, se crea un produs nou. Fiecare vroia, de pildă, să aibă un cărucior deosebit de al celorlalți. Și așa se diversifică gama.

— Care sînt noutățile în atelierul dumneavoastră de proiectare?

— Am realizat o gamă de produse pe pneuri. Un set: trotinetă, tricicletă, bicicletă, autoturism.

— Și cînd o să apară în magazine?

— Nu știu. Sînt omologate, dar economiștii nu se înțeleg la preț. Au fost prezentate la multe expoziții, au fost apreciate și cam atît.

— Dați-mi un produs care are mai multe șanse să ajungă spre vînzare.

— Tricicleta cu claxon. Dar este oricum altceva decît setul de care pomeneam. Nou, aici, este oarecum claxonul.

— Care claxon n-a fost premiat probabil la nici o expoziție, dar nici nu ridică altfel de probleme.

RAZVAN BARBULESCU ■

Patru luni de inexplicabilă tăcere și de condamnabilă pasivitate

după un test concludent în depistarea celei mai grave maladii a secolului: cancerul

Sub egida Academiei de științe medicale, o comisie de înaltă competență verifică, apreciază și recomandă continuarea cercetărilor

Vineri, la Institutul oncologic din București a avut loc conferința publică și demonstrația practică de serodiagnostic al bolii canceroase, susținute de ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița.

În vederea urmăririi desfășurării și analizei rezultatelor obținute a fost constituită o comisie formată din 21 membri, sub conducerea prof. dr. Radu Păun, vicepreședinte al Academiei de științe medicale, comisie alcătuită din profesori universitari ai institutelor medico-farmacuțice din întreaga țară, medici, alți specialiști, reprezentanți ai Ministerului Sănătății. Comisia a pus la dispoziția ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița 50 de probe de sînge, recoltat de la diferiți

Experiment la Institutul oncologic din București

bolnavi, din care 34 de cancer și 16 de alte afecțiuni necanceroase. Diagnosticul cunoscut de comisie se afla în plic sigilat. În urma efectuării experimentului, pe baza metodei originale a ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, au rezultat următoarele:

Din cele 34 de probe de sînge de la bolnavi canceroși au fost confirmate 24 de probe, ceea ce reprezintă un indice de concordanță de 70.6 la sută. În ceea ce

privește cele 16 probe de sînge de la bolnavi necanceroși, rezultatul a fost negativ la 15 probe, deci un indice de concurență de 94 la sută.

Comisia, comparînd diagnosticul stabilit anterior cu rezultatele anunțate de ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, a apreciat experimental ca fiind valoros.

În acest sens, comisia a recomandat Ministerului Sănătății să sprijine continuarea cercetărilor întreprinse de ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița în vederea perfecționării practice a serodiagnosticului bolii canceroase.

(Ziarele din 15 aprilie 1978)

Reputați oameni de știință, personalități ale vieții medicale, ne întăresc sentimentul că ne-am putea afla în fața unei descoperiri extraordinare

Profesor doctor Constantin Arseni, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, membru al Academiei de Științe Medicale, șeful Clinicii de neurochirurgie — București

Profesor doctor Nicolae Cajal, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, membru al Academiei de Științe Medicale, director al Institutului de virusologie din București

Doctor Ovidiu Popovici, membru corespondent al Academiei de Științe Medicale, membru al Grupului european de chimioterapie anticanceroasă, director adjunct al Institutului oncologic București

logie, Spitalul Fundeni, membru în Comitetul de conducere al Societății internaționale de hematologie, membru în Comitetul de conducere al Societății internaționale de chimioterapie și imunoterapie

„EXPERIMENTUL TREBUIE APLICAT PE LOTURI CORESPUNZĂTOARE DE PACIENȚI”

„ESTE UN LUCRU CĂRUIA TREBUIE SĂ-I ACORDĂM TOATĂ ATENȚIA”

„ÎN LUME NU EXISTA UN TEST DE SERODIAGNOSTIC AL CANCERULUI. ACUM PUTEM SPUNE CĂ EL EXISTĂ ȘI APARTINE UNUI ROMÂN !”

„NE AFLĂM ÎN FAȚA UNEI MARI DESCOPERIRI CARE VA DUCE LA DIAGNOSTICAREA SIGURĂ A CANCERULUI !”

Mitică Onisim, medic principal, specialist în boli interne la Policlinica „Grivița”

„IDEEA ÎN SINE ESTE FORMIDABILĂ ȘI TREBUIE SĂ CONTRIBUIM CU TOȚII LA ÎMPUNEREA EI, LA DEZVOLTAREA EI ÎN PRACTICĂ”

Doctor docent Vlad Apăteanu, directorul Centrului de hematologie București

„REAȚIA PREZINTĂ, CHIAR ÎN ACEASTĂ FAZĂ, O IMPORTANȚĂ EXCEPȚIONALĂ”

Doctor Șerban Andronescu, cercetător principal la Centrul de hematologie București

Dorin Sarafoleanu, medic primar specialist, doctor în științe medicale, șef de secție și director al Spitalului „Grivița”

„PUTEM CREDE, ÎN FINE, ÎN UNELE LUCRURI NESPERATE !”

Profesor doctor docent Ștefan Berceanu, șeful Clinicii de hemato-

„NU ESTE PERMIS SĂ NU DAI CURS, SĂ NU DEZVOLȚI O ASTFEL DE METODĂ”

(Flacăra din 20 aprilie 1978)

Lumea medicală din alte țări, în măsura în care află cite ceva, privește cu interes și face invitații lui N. Ionescu-Dimbovița

După congresul de la Baden-Baden, unde metoda de depistare timpurie a cancerului, prezentată experimental, a constituit momentul culminant al acestei prestigioase întilniri științifice — omul de știință român, Nicolae Ionescu-Dimbovița, a intrat definitiv în atenția cercurilor mondiale de oncologie. Numai anul acesta, descoperitorul serodiagnosticului în boala canceroasă a fost invitat să participe la 6 congrese internaționale de medicină, programate la Lausanne, Basel, Viena, München, Zürich și în această toamnă, pentru început de septembrie la Kärnten. Alăturat, în facsimil, coperta invitației-program și inserția de oncologie a comunicării cercetătorului român: „Depistarea precoce a cancerului prin serodiagnostic — Succese în tratamentul prin fito-fizio-terapie ca și prin hipertermie (cu demonstrații).”

Sub semnul urgenței!

(Urmare din pagina 1)

din nou pe gazetarii de la Flacăra dorul de o cauză zgomotoasă. Deși, am putea spune și aici că Flacăra a luptat să dea medicului românesc, prin conștiința și truda redactorilor ei, citeva certitudini: Boici, Covaliu, Pușcas, Florin Dumitrescu, pe care i-a sprijinit, dacă nu chiar i-a descoperit, în cadrul sarcinilor de sprijinire a luptei noului pe care le are că revistă a spiritului revoluționar. Dar, în fine...

Cînd, însă, de față cu toate autoritățile medicale (care au dorit să se afle de față), în amfiteatrul neîncăpător în care s-a făcut demonstrația, cordoane de oameni de ordine asigurau desfășurarea în condiții cît de cît liniștite a testului, iar N. Ionescu-Dimbovița a făcut cea mai spectaculoasă dovadă posibilă a felului cum o minte de om se poate pune în slujba adevărului științific, nu mai înțelegem unde mai încap părerile personale?

Să zicem deci că nu s-a acționat în

1972, nu s-a acționat în 1976, nu s-a acționat în 1977, nu s-a acționat pînă în aprilie 1978 (deși noi simțim convingeri că trebuia să se acționeze pentru verificarea adevărului încă de la primul semnal), dar DE CE NU S-A ACȚIONAT ÎN NICI UN FEL PENTRU VALORIFICAREA ȘI CONTINUAREA DESCOPERIRII LUI N. IONESCU-DIMBOVIȚA ÎN CELE 140 DE ZILE CARE AU TRECUT DE LA CONFIRMAREA DE CĂTRE O COMISIE DE SPECIALIȘTI ȘI AUTORITĂȚI A ADEVĂRULUI TEORIEI SALE?

Cîți oameni s-au prăpădit, doborîți de nemiloasa maladie, în această rundă de 140-150 de zile de pasivitate și tăcere a Ministerului Sănătății? Are cineva, oare, dreptul să privească o astfel de descoperire cu ochi plietisiți? Publicăm în coloanele revistei noastre, din nou, documentele și mărturiile comisiei și ale specialiștilor. O cauză excepțională, și anume viața omului, este în joc. Considerăm că, urmînd politica umanistă a partidului nostru, a secretarului său general, tovară-

șul Nicolae Ceaușescu, de valorificare și incurajare a tuturor valorilor gîndirii originale din această țară, situația N. Ionescu-Dimbovița trebuie rezolvată de urgență. Cum se explică apatia mizerabilă și neîncrederea păgubitoare în acest adevăr confirmat de atîția specialiști și de o atît de exigentă comisie? Ni se pare că un spirit cu adevărat revoluționar, un spirit de partid trebuie să conducă în genere toate acțiunile celor ce au în grijă viața omului, care este bunul său cel mai de preț. Trăim în țara grijii pentru om, această țară e condusă de un partid al omului, Partidul Comunist Român; cirmaciul nostru este tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele patriot revoluționar care a știut să-și echeme țara la innoire și mințile acestei țări la revoluție tehnico-științifică. Posedăm, la ora de față, citeva certitudini și multe promisiuni într-un domeniu de o importanță supremă, grija pentru om. Îmi amintesc, în clipa cînd scriu, zilele, orele, secundele lui martie 1977, cînd tovarășul Nicolae

Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu mergeau fără odihnă prin Bucureștiul lovit de cutremur, pentru a se interesa dacă nu cumva mai e vreun om viu sub dărîmături, pentru a grăbi salvarea a tot ce se mai putea salva. Atunci ni s-a dat cu o maximă înțelepciune pedagogică, exemplul a ce înseamnă viața unui om, cît este ea de prețuită în condițiile socialismului românesc. Dacă, atunci, și în altele alfe prilejuri, a fost apărută fiecare speranță de viață, de ce n-am acționa acum pentru ea, prin folosirea și a acestor valori a științei medicale românești, să încercăm să apărăm toate viețile și să nu pregetăm a sluji omul?

Din aprilie 1978, Ministerul Sănătății a luat cunoștință oficială că N. Ionescu-Dimbovița nu e un șarlatan, un escroc, un aventurier, ci un descoperitor adevărat în domeniul luptei anticancer. Din aprilie 1978, miș, zeci de mii de vieți s-au stins fără putere în această luptă.

De ce n-a acționat Ministerul Sănătății? De ce nu s-a continuat și adîncit cercetarea?

Ce se așteaptă pentru ca N. Ionescu-Dimbovița, om în vîrstă de 75-76 ani, să fie determinat să dea țării și lumii tot ce știe în această luptă pe care ar putea-o câștiga viața?

O nouă și tulburătoare confesiune a pământului strămoșesc

Datînd din secolul IV, fragmentul ceramic recent descoperit la Moigrad reprezintă un document de mare valoare în problema continuității daco-romane din Transilvania

Înainte de a prezenta cititorilor — în premieră absolută — un document arheologic de excepțională valoare referitor la problema continuității daco-romane pe teritoriul de la nordul Dunării, se cade să procedăm la o scurtă introducere lămuritoare. După cum se cunoaște, în anul 275, împăratul Marc Aureliu a ordonat părăsirea Daciei, rămasă după anul respectiv în afara hotarelor Imperiului roman, de-acum mai restrînse, dar și mai sigure, mai puțin hărțuite de barbari. Zona de sud a Daciei, Banatul și Oltenia, a fost recucerită un secol mai târziu, istoriografia românească demonstrînd — fără putință de contradicție — că fenomenele socio-economice din perimetrul respectiv au rămas identice cu cele din restul provinciilor Imperiului. Cu totul altfel s-a înfățișat situația în teritoriul dac intracarpatic, în Transilvania, părăsit definitiv de romani la 275, teritoriu de pe care dovezile de continuitate, provenite deopotrivă din foste centre urbane, cit și din castru sau așezări rurale, s-au adunat mai greu, numărul lor relativ restrîns, în comparație cu abundența furnizată de Banat sau Oltenia, lăsînd — în ciuda acurateții științifice, a limpezimii și amplei răspîndiri — porțițe către o logică strîmbă și o speculație istorică iefînă. Speculație la care s-au grăbit să se dedea, mai puțin din ignoranță și mai mult din alte motive, așa-zii specialiști de mai aproape și de mai departe, eșuați în încercările lor — lipsite de cea mai elementară dintre logici — de a proba prin vorbe și dorințe ci nu prin argumente și fapte că, după anul 275, teritoriul dac intracarpatic a fost abandonat de populația autohtonă.

Iată însă că — și cu aceasta venim la subiect — o nouă descoperire arheologică la care s-a ajuns, ca în multe asemenea cazuri, întîmplător și a cărei elucidare a durat mai bine de un an, se adaugă dovezilor științifice, de domeniul certitudinii, care spulberă falsele și tendențioasele teorii de mai sus, aruncînd o lumină puternică asupra unei epoci istorice mai puțin bogată în documente, confirmînd că populația romanizată, daco-romană, de la Porolissum (Moigrad de azi, în județul Sălaj) n-a încetat să trăiască pe vechea vatră a orașului roman, conservînd limba latină și — după cum vom vedea imediat — continuînd s-o folosească în scris. A nume, un vas cu inscripție și simboluri creștine găsit, împreună cu alte fragmente ceramice și piese de fier și bronz, de către elevii Școlii generale din Moigrad, aflați în excursie pe dealul Pomiet din marginea satului, la o aruncătură de băț de ruinele fostului castru roman. O vreme, piesa a rămas în colecția arheologică a școlii, organizată de profesorul Ștefan Simoc, după care, căzînd sub ochii doctorului de istorie Nicolae Gudea de la Institutul de istorie și arheologie din Cluj-Napoca, a fost transferată pentru studiu la Muzeul de istorie și artă din Zalău. Descifrarea și interpretarea ei, operații în care tînărul cercetător s-a cufundat cu pasiune, recurgînd nu doar la folosirea celor mai moderne mijloace de investigație, ci și la consultarea unor confrăți și foruri de specialitate, între care renumita „Epigraphische Kommission“ din München, au durat mai bine de un an, dar satisfacția finală a justificat într-un tot eforturile doctorului Gudea. Fără să se fi încheiat, căci ar mai rămîne de clarificat unele semne de pe partea exterioară a fragmentului, munca arheologului clujean a relevat un document remarcabil pentru problema continuității.

După cum se poate vedea și în imaginile alăturate (mai ales în cea de sus, reprezentînd fața integral descifrată), este vorba despre un fund de strachină, pe a cărei parte interioară centrală se poate distinge clar monograma criptografică a lui Christos, înscrisă într-un patrulater de formă trapezoidală. Spre una din bazele trapezului se află incizate simbolurile creștine copacul și pasărea, sugerînd — primul viața veșnică și — cel de-al doilea — spiritul sfînt. Alături apar alte cîteva semne, piinile, care sînt tratate tot drept simboluri creștine. Pe exteriorul laturilor trapezului, se găsește o inscripție — EGO... VIUS sau ULUS... VOT... P — nu e greu de completat în EGO (PA) ULUS VOT (UM) P (OSU) și nu greu de identificat cu tradiționala formulă creștină „eu Paulus mi-am făcut rugăciunea“ sau „eu Paulus mi-am depus obolul“. Monograma criptografică (chrisma, cum o numesc specialiștii) și inscripția (exvoto, în limbajul arheologilor) permit datarea fragmentului în secolul IV, datorită faptului că abia la începutul veacului respectiv, mai exact în anul 314, religia creștină a devenit liberă în Imperiu, în urma Edictului de la Milano. De altfel, cele mai vechi inscripții de genul celeia descoperită la Moigrad, găsite pe o arie vastă din cuprinsul provinciilor romane, provin — cel mai de-

vreme — din secolul IV, lucru firesc, întrucît e greu de presupus că oamenii și-ar fi incizat diversele obiecte uzuale cu simboluri creștine înainte ca religia respectivă să fi ieșit de sub rigorile legii. De altfel, inscripția pusă în evidență de doctorul Gudea este analogă ca formulare celebrului domariu de la Biertan, considerat pînă nu demult drept piesă fundamentală pentru dovedirea creștinismului în Dacia timpului respectiv, ea aruncînd o lumină nouă asupra problemei adoptă-

rii creștinismului de către daco-romani și consolidînd — prin claritate și vigoare științifică — valoarea documentară a unor mărturii similare, a căror valabilitate a fost uneori tendențios așezată sub semnul îndoielii. Rezumînd, să subliniem că importanța deosebită a fragmentului ceramic de la Moigrad constă, înainte de toate, în caracterul lui sigur creștin. Apoi, să notăm că incizia vasului s-a efectuat, premergător arderii, în atelierele din Porolissum, fiind UN PRODUS LOCAL, a-

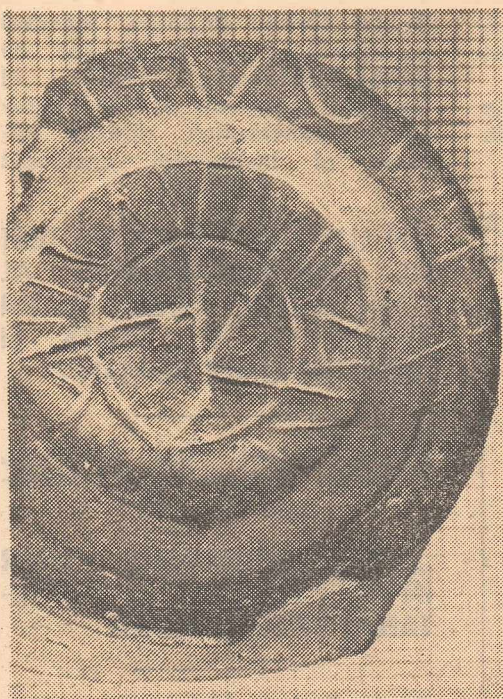
Un cercetător pe cit de tînăr, pe atît de dotat: Nicolae Gudea

firmație la care Nicolae Gudea a ajuns după amănunțite analize și analogii. Comparînd vasul cu inscripție și simboluri creștine cu alte fragmente ceramice, mai vechi sau mai noi, descoperite în zona castrului roman de la Porolissum, arheologul clujean a găsit o gamă întreagă de elemente identice. Aceeași culoare. Același lut. Același stil de ardere.

Ce vor să spună, în două cuvinte, observațiile de mai sus? În primul rînd, că populația daco-romană din orașul amintit, atestată deja prin descoperiri de monede tîrzii de bronz, prin fibule și chiar prin inscripții romane, A CONTINUAT SĂ TRĂIASCĂ ÎN VECEHA VATRĂ a așezării și după anul 275, an în care, după cum se știe, romanii și-au mutat hotarele imperiului, coborînd la sud de Dunăre. În al doilea rînd, că daco-romanii AU CONSERVAT NU NUMAI LIMBA LATINĂ VORBITĂ, CI ȘI PE CEA SCRISĂ. În al treilea rînd, că ei au continuat să producă și să folosească forme sociale SPECIFICE Imperiului roman, oferînd teren prielnic apariției creștinismului la care, de pildă, popoarele barbare (goții, vizigoții, ostrogoții, francii etc.) au avut acces mai tîrziu, abia după încorporarea lor în Imperiu. Sugerată încă din perioada anterioară de prezența unor pietre de inel (geme) ale sectei gnosticilor, apariția creștinismului la Porolissum este științific întărită de fragmentul ceramic descifrat de doctorul Gudea, document care dovedește — pe lângă cele spuse — că populația din Dacia intracarpatică a păstrat și după anul 275 caracteristici subscrise fenomenului general de criză prin care trecea, la acea dată, societatea romană.

E evident, dat fiind cele afirmate pînă acum, că recenta descoperire de la Moigrad se constituie nu numai într-un document istoriografic de deosebită valoare, ale cărui sensuri sînt tot atîtea argumente, clare și temeinice, în sprijinul ideii continuității daco-romane în Transilvania, ci și într-un nou răspuns, răspicat și deschis, dat acelor care, din ignoranță sau din alte motive, caută să tragă pe turta lor spuza istoriei.

■ OVIDIU IOANIȚOIA

Sus, desenul părții interioare. Se distinge clar, în partea centrală, chrisma, înscrisă într-un patrulater de formă trapezoidală. De asemenea, sînt vizibile copacul și pasărea. În afara laturilor trapezului, se află incizată inscripția, cuvîntul EGO (întors, în partea de jos), fiind ușor de citit. Jos, desenul părții exterioare, încă în studiu

Prea înceți pentru o idee atît de mare!

În numărul din 4 mai a.c., sub titlul „Motorul fără vilbrochen al inginerului timișorean Iosif Roșiu“, revista Flacăra publică un reportaj referitor la o descoperire cu adevărat senzațională, limpede, în mare măsură, chiar din generic și de maximă însemnătate (virtuală, se înțelege) pentru economia noastră națională. Reamintim obiectul și subiectul articolului respectiv: de aproape jumătate de secol, inginerul Roșiu, astăzi pensionar, a fost obsedat (acesta e cuvîntul ce exprimă, aici, perseverența) de ideea construirii unui motor fără vilbrochen, adică în stare să transforme energia termică direct și numai în mișcare rotativă, singura utilă respectivului angrenaj. Ca în orice întreprindere de acest gen — asemuită, adesea, cu căutarea acului în carul cu fîn —, obstacole și piedici s-au aflat la tot pasul, ca și scepticismul, invidia și rea-voința unor „confrăți“. Mai rar: încurajarea, sfatul, ajutorul, umărul, mîntea. Și, după o jumătate de veac de căutări, după mulți bani azvîrliți în hăul neștiut al problemei „x“, sprijinit mai mult de profani decît de „docenți“, Iosif P. Roșiu, devenit, din șofer, inginer reputat, a putut exclama, fericit, ca oricare om cu patima descifrării ipotezelor: Evrika! Omul găsisse cheia, soluția, răspunsul. Pentru prima oară în țara noastră, la 14 ianuarie 1978, ora 13, la Timișoara, prin colaborarea unor mesteri inimoși de la întreprinderile „Victoria“ și „Spumotim“, a fost pus în funcțiune un motor transformînd energia termică direct în energie mecanică, sub forma mișcării rotative! Deși e departe de performanțele reale,

fiind creat doar ca mostră „mișcătoare“ a principului ca atare, acest motor artizanal infirmă acuzațiile că ar fi lipsit de noutate și progres tehnic, cum se vedea din hîrtii și desene. Asemuit cu motorul Wankel, el are, față de acesta, cîteva atu-uri, între care, în principal: nu pretinde reutilizarea fabricilor de motoare clasice și poate fi adaptat la ciclul Diesel.

După patru luni de zile (puțin, sigur, în șirul celor 50 de ani de căutări și 67 de viață!), perioadă scursă de la apariția articolului menționat, mulți specialiști de la O.S.I.M. sau C.N.Ș.T., cadre didactice și cercetători din Timișoara, ca și alți curioși, s-au deplasat la fața locului; au văzut motorul, l-au pornit și s-au dus, majoritatea zicînd: „Formidabil! De necrezut!“ și, tot de necrezut, l-au dat uitării, hotărînd, discret sau nu, „e născut mort“. De ce?! Fără îndoială, scepticismul acesta se explică într-un domeniu în care, cum ne spunea dr. ing. Virgil Negrea, șef de lucrări la catedra de specialitate a Facultății de mecanică din Timișoara, noutățile sînt de-a dreptul sporadice și de amănunt, darmită în cazul ivirii unei alte concepții în construcția și funcționarea motorului. Într-o perioadă în care tot cel liniar cîștigă bătăliile piețelor lumii, teren important pierzînd acum pînă și Wankel-ul. Același om de știință timișorean își mărturisea rezervele personale față de impunerea motorului Roșiu pe o scară largă, adăugînd că proiectul are elemente clare de noutate tehnică și că, totuși, este dispus să acorde întreg sprijinul studierii sale complexe.

Așadar, ce cere inginerul Roșiu și ce se impune: fabricarea a două prototipuri, unul de 50—60 CP, cu care să se echipeze un autoturism Dacia 1300, altul de 100—150 CP, pentru un tractor. La început! Pînă la... început, chestiunea primordială ar fi proiectarea celor două motoare, fapt propus de C.N.Ș.T., Institutul național de motoare termice, ai cărui specialiști se cuvenea să fie mult mai receptivi la o idee cu adevărat revoluționară, chiar dacă asta ar implica și un anume risc și, de ce nu, eșecul. Așa cum o carte nu poate fi etichetată drept bună sau proastă fără a fi citită, nici motorul lui Roșiu nu trebuie considerat „mort din fașă“, mai ales că el funcționează, în... carne și oase!

Alăturînd acestei situații și cazul altui inventator „descoperit“ de revista Flacăra — muncitorul Dimitrie Tiron, din satul Uihel, creator, între altele, al unei mașini de întins tutun pe sfoară!, rămasă idee —, ambii bucurîndu-se de sprijinul și încurajarea organelor locale de partid și de stat, socotim util în demnul spre o grabnică analiză, din partea forurilor științifice de resort, a posibilităților ca motorul termic rotativ să devină un bun al economiei naționale, așa cum îl dorește, în amurgul vieții, autorul. Modest, ing. Roșiu ne spunea că ar fi dispus să accepte orice altă formulă ajutătoare, adică îmbunătățirea, perfecționarea modelului creat de dumnealui, lui revenindu-i, oricum, satisfacția impulsului inițial. Mare lucru!

■ TEODOR BULZA

TRANSINCRESTUL

sau cum se împlinește o idee a savantului Coandă

În decorul natural din zona Măneci Ungureni — Cheia, prin locurile pe unde altădată, circula trenuțul forestier, marcând, timid, singura prezență a tehnicii, poate fi văzută, de citiva timp, o instalație cu totul neobișnuită chiar și pentru alte meleaguri mai deprinse cu industria ori cu noutatea gândirii omenestii. Un tub metalic de peste un metru diametru, vopsit într-un verde imprimat din bogata paletă a pădurilor de pe coaste, ascunde privirilor un proces extrem de modern, dar foarte simplu în esență: un sistem de transport rapid și ieftin. Deocamdată, lungimea traseului este în jur de 1300 m, însă, așa cum aveam să aflăm, foarte curând se va putea trece la distanțe și mai mari, până în 50 de km.

Cel care avea să-mi ofere primele explicații a fost inginerul Constantin Oproiu, șeful colectivului care s-a ocupat de cercetarea și ducerea la bun sfârșit a acesteia, până la realizarea practică a sistemului denumit „Transincrest”, dar care înseamnă, mai pe larg exprimat: sistem de transport aerodpresiv containerizat în tuburi de mare diametru. Interlocutorul meu, un om firav, cu păr albit, frumos acordat cu uniforma albastră a ofițerilor de aviație pe care o poartă, inginerul Constantin Oproiu fiind colonel în arma înălțimilor, vrea să facă, de la început, elogiu marelui savant român Henri Coandă, la a cărui inițiativă statul nostru a răspuns afirmativ înființând Institutul Național al Creației Științifice și Tehnice — INCREST, locul în care gânditorii români în ale tehnicii își pot valorifica ideile. Aceasta pe de o parte, iar pe de alta, omagiul inginerului Oproiu se îndreaptă spre aceeași mare personalitate a tehnicii naționale și mondiale deoarece, chiar în cazul despre care ne-am propus a scrie, Henri Coandă a făcut începutul. Aceasta se întâmpla prin anul 1970 când s-a crezut că bine-

cunoscutul efect Coandă, folosit, printre altele, în aviația cu reacție, va putea rezolva și problema transporturilor prin alte mijloace decât cele clasice: pe calea ferată, pe cea fără pulbere a apelor, prin aer, ori pe șosele. Dar, încă de la primele cercetări principiul a fost... întors în cu totul alt sens, adică s-a recurs la forța de depresiune a aerului, provocată în interiorul unui tub cu ajutorul unor simple ventilatoare, al căror rol este acela de a crea o stare de vid aproximativ, prin care conținerele încărcate cu diverse materiale sau mărfuri să poată circula fără motoare și combustibili. Instalația este completată cu un piston de dimensiunile tubului metalic, aflat la un capăt al acestuia. Se realizează astfel o presiune mică în fața acestui piston și alta foarte mare în spatele lui. Iată „secretul” sistemului, secret cunoscut astăzi întregii lumi științifice, dar pe care, până acum, doar cercetătorii români l-au și aplicat cu succes.

La cercetare și realizare a participat un colectiv destul de larg de oameni, condus de dr. ing. Constantin Teodorescu-Tintea, directorul general al INCREST, ing. C. Ceaușu, ing. Mihai Marcu, ing. Gh. Dorobanțu, ing. Gh. Solomon, maistrul Gh. Alexe, ing. C. Dincă și alții. Un aspect ce mi se pare nu numai interesant, ci chiar hotărâtor în obținerea rezultatelor întrevăzute teoretic a fost acela că întreaga instalație s-a datorat aceluiași oameni care au și gândit-o, sau cum spunea C. Oproiu „tot ceea ce vedeți am făcut cu minulele noastre”. Nu era vorba nici de răsfăț și nici de infatuare, pentru că același om adaugă sprijinul primit din partea multor ministere și întreprinderi, datorită cărora au beneficiat de unele piese, de obținerea unor calități de oțeluri speciale și așa mai departe. Mă mai simt dator să scriu și despre alte aspecte, poate la fel de importante, cum sînt:

folosirea exclusivă de materiale românești ori de produse ale industriei autohtone („nu mi-ăș fi iertat niciodată chiar și intenția de a apela la ceva din import, îmi spunea ing. Oproiu, când Reșița îmi putea da șina de cale ferată, Galațiul laminat, „Republica” București țevile sudate și așa mai departe”), ca și ideea, pusă în practică, de a folosi pentru toate muncile necesare, oameni din zona Măneci Ungureni-Cheia, adică oamenii locurilor care au văzut pentru prima oară în țară și în lume un astfel de tunel prin care circula trenuri de conținere, în tăcere absolută, în acea tăcere care ascunde în ea o explozie de inteligență, datorită căreia sute și mii, zeci de mii și milioane de tone pot fi deplasate la mari distanțe fără motoare, fără benzină ori motorină, fără efortul omului, căci întreaga instalație, în care se cer incluse stațiile de încărcare și descărcare, nu necesită decât prezența a 4 oameni, acum, și a numai doi, în curînd, care să supravegheze totul, folosindu-se forța de depresiune a aerului, uriașă forță și neprețuită, în dublu sens, pentru că ea poate face minuni și nu costă nimic!

Obișnuți cu mijloacele tradiționale de transport, mă întreb dacă aceste căi noi pot face față dificultăților de relief și mi se răspunde că tuburile pot traversa ape și mlaștini, pot fi îngropate sau suspendate. Dealtfel, chiar aici la Măneci Ungureni acei 1300 m. ai traseului sînt de fapt 2600 m. deoarece tuburile sînt suprapuse, fiecare dintre ele servind unui sens de deplasare a conținutului, un traseu dus-întors. S-a ales Măneciul deoarece cercetătorii și-au pus problema unui cit mai mic volum de investiții, or, aici exista vechiul terasament al fostei linii ferate înguste, dezafectată de citiva ani și care a fost folosită fără a se intra în terenurile productive.

Inginerul C. Oproiu se ocupă, în prezent, de implementarea sistemului creat la INCREST în alte citeva locuri din țară. De pildă, la cariera de la Carorman construcția a și început, iar la Murighiol studiul este gata. Aici se prevăd transporturi de 800 mii tone material pe an și, respectiv, 2 milioane tone. Sînt luate în studiu și alte obiective. Sistemul se va impune și în industria cărbunelui, fără îndoială, chiar și împotriva unor scepticisme fiindcă avantajul este net în favoarea noului: prețul de transport al unei tone per kilometru nu depășește 1 leu! Orice comparație cu alte mijloace folosite

pînă în prezent va da cîștig de cauză sistemului „Transincrest”.

La insistențele inginerului Oproiu fac cunoștința unui tânăr, din echipa de cercetători, inginerul Mihai Marcu. Demonstrația lui pornește de la general spre particular, adică de la vastul program național de dezvoltare, inițiat de partid Mihai Marcu știe că transporturile „înghit” 20% din întregul volum de investiții al țării, el poate enumera, pe ramuri, multe din piesele mici care alcătuiesc, pentru el, avalanșa licențelor la care apelează industria noastră, fie că este vorba de calea ferată, fie că este vorba despre industria de autocamioane și basculante, fie că se referă la benzi transportoare, alte tehnologii complexe, mărci de oțeluri speciale etc., etc., toate pe bani mulți. „Resursele naturale ale țării noastre se află, de regulă, la cca. 50—60 km de locurile populate, de întreprinderile prelucrătoare. Sub 50 km C.F.R.-ul nu intervine, iar transportul auto costă foarte scump, necesită șosele asfaltate, mult personal (2 persoane la bord, încărcători manuali și descărcători), uzura tuturor acestor mijloace este destul de rapidă, iar „Transincrestul” cere citeva ventilatoare, niște șină, un tub și conținerele care se pot face în orice atelier. Prețul este de citeva ori mai mic. Singura concurență o reprezintă transportul pe apă, care rămîne cel mai ieftin. Dar de unde atîtea fluvii și riuri mari care să treacă pe la toate întreprinderile?”

Ing. Mihai Marcu își continuă demonstrația sa extrem de convingătoare, cu toate că recurge la o comparație cu „năzdrăvăniile lui Jules Verne” care nu mai par astăzi ciudate nici măcar copiilor, pentru a dovedi cit de simplă este tehnologia la care s-a recurs. Cu toate acestea, invenția românească a fost brevetată, pînă acum, în citeva țări cu forță industrială recunoscută: S.U.A., R.F.G., Anglia, U.R.S.S. Cit despre domeniul de aplicație, el cuprinde, „deocamdată”, cam 100 de posibilități! Transportul în tub, îmi spune inginerul Mihai Marcu, aparține viitorului, înțelegînd prin asta că el poate fi folosit și pentru persoane, la viteze despre care, pînă acum, doar oamenii de știință îndrăznesc să vorbească. Invenția noastră se bazează pe o viziune economică, nu pe abstracțiuni și cred că așa trebuie să se întîmple cu orice noutate tehnică.

EM. VALERIU

Un specialist despre cazul Pavel Kozak

— Stimate tovarășe doctor, vă propunem de la bun început să consacram întreaga noastră discuție unei probleme medicale de actualitate, foarte prezentă în conștiința marelui public, și extrem de controversată în cercurile de specialitate. Este vorba de metoda terapeutică propusă și practică cu succes de către dermatologul autodidact Pavel Kozak, metodă privită cu îndreptățită speranță de mii de actuali sau virtuali suferinzi, dar care pînă la ora actuală este apreciată de către unii dintre conștii dumneavoastră drept antiștiințifică, fără ca pentru aceasta să se procedeze la cercetare riguroasă științifică. Pentru a răspunde sutelor de scrisori sosite pe adresa redacției noastre, ne adresăm de data aceasta unui specialist în materie, cunoscut și recunoscut în țară și peste hotare pentru contribuția sa de esență în acest domeniu al patologiei umane. Ne permitem, tocmai de aceea, ca înainte de a vă adresa prima întrebare să amintim cititorilor că interlocutorul nostru este dermatologul Alexandru Marinescu, medic primar, doctor în științe medicale și șef de lucrări la I.M.F. București, clinica 2 dermatologie, autorul unor lucrări publicate în țară și peste hotare, mesager al școlii naționale de medicină la numeroase congrese internaționale și burser al unor prestigioase centre medicale din Austria, R.F.G. și Franța. Mai dorim să reamintim cititorilor noștri că în urmă cu patru luni ați publicat în „Flacăra”, un scurt articol prin care vă exprimați părerea în legătură cu „Cazul Kozak”, solicitînd din partea forurilor în drept recunoașterea sau respingerea acestei metode prin criterii rațional-științifice, prin solicitarea și omenie, în spiritul dermatologiei medicale. Vă propunem, stimate tovarășe doctor, să începem discuția pornind de la articolul pe care l-ați publicat în „Flacăra”.

— De acord, dar cu o condiție: să notați și să reproduceți cu exactitate fiecare cuvînt al dialogului nostru.

— Nici nu m-am gândit să procedăm altminteru... Spuneam și continuu să apreciez că avem de-a face cu un caz mai deosebit. Pavel Kozak nu este medic. Dacă ar fi, situația lui ar fi fost mai simplă. După Boicil, Covalitin, Ulcosilvanil etc., revista dv. ar fi putut lansa și „Kozaktilul”? Adevărul e că, timp de 20 de ani, Pavel Kozak a consultat în locuința sa mii de bolnavi. Este greu în această situație să-l declari șarlatan. Cîți medici au consultat la domiciliul lor în ultimii 20 de ani? Au fost cazuri, dar în scurtă vreme ei au trebuit să

răspundă în fața legii. Dacă Pavel Kozak ar fi provocat prin tratamentul său decese sau imbolnăviri grave, cariera lui ar fi sucombat de mult. Dealtfel, în această privință Ministerul Sănătății a dovedit o inconsecvență cel puțin ciudată: la început l-a etichetat drept șarlatan, iar mai apoi, în 1978, l-a invitat să-și testeze metoda, acordîndu-i pături la Spitalul din Fundeni. De ce acest lucru? S-a spus, că în spatele lui Pavel Kozak stau ascunși medici specialiști? Că Pavel Kozak ar fi doar firmă. S-a mai afirmat că Pavel Kozak practică sugestia sau hipnoza. Dar Kozak este miop! Ar fi, deci, un soi de Rasputin cu ochelari sau lentile de contact... Să nu uităm totuși că omul nostru consultat în dermatologie și că această branșă are un specific aparte. Bolile de piele nu sînt maladii ascunse, ci perfect perceptibile. Oricine poate vedea cu ochiul liber o eczemă, o acnee, o psoriazis. Unui bolnav de inimă îi pot spune că este perfect sănătos și el, eventual, mă poate crede, dar un bolnav cu eczemă mă crede pe cuvînt abia după ce constată însănătoșirea.

— În articolul publicat în „Flacăra” ați arătat că în specialitatea dumneavoastră au fost depistate aproximativ 300 de boli. Unele dintre acestea — ați menționat dumneavoastră — pot fi apreciate drept grele, altele mai ușoare. Amintesc acest lucru, deoarece unul dintre conștii dumneavoastră de breaslă, într-un recent articol publicat în „România liberă”, a apreciat că toate maladiile de piele sînt grave. — Consider aprecierea drept eronată. Există, evident, boli grave și altele ușoare. Semnatarul articolului respectiv a mai făcut dealtfel și alte afirmații hazardate, susținînd de pildă că soarele este principial agent cauzator al bolilor de piele. S-a mai amintit apoi un lucru arhicunoscut și anume că pielea trebuie considerată într-o strînsă relație cu întregul organism... Evident că nu o putem pune în băta la soare! Dermatologia ca specialitate s-a desprins din medicina generală, prima clinică de dermatologie din lume a fost înființată la Viena cu mai bine de 100 de ani în urmă de Hebra.

— Să revenim la Pavel Kozak și la metoda sa terapeutică.

— Pavel Kozak a devenit cunoscut publicului din țara noastră datorită bolnavilor pe care i-a tratat și mai apoi articolelor publicate în „Flacăra”. În cuprinsul lor, s-au spus multe lucruri adevărate, dar și unele exagerări. S-a afirmat de pildă că Pavel Kozak este un autodidact care, după ce a citit tone de cărți, a do-

bindit privilegiul de a vindeca toate bolile de piele. O afirmație eronată prin exagerare care, luată ca atare, a stîrnit o neîncredere în rîndul specialiștilor.

— Prin ce atribute apreciați că se recomandă metoda Kozak?

— Metoda folosită de Pavel Kozak își demonstrează eficiența în nouă maladii: eczema (în diferite variante clinice), acneea (în diferite variante clinice), lichenul plan, ihtiozisul, psoriazisul, dermitele de contact, eritematodesul cronic și boala denumită prurige. Pavel Kozak susține că obține rezultate și în tratarea altor maladii, dar personal nu le-am constatat.

— Ce rezultate obțin medicii dermatologi în maladiile pe care le-ați enumerat?

— Orice dermatolog cu o vechime de 5—6 ani, obține rezultate.

— Care este deci contribuția lui Pavel Kozak? Este vorba de o nouă ipoteză științifică?

— În legătură cu maladiile pe care le-am enumerat, au fost emise în ultimul secol peste o sută de ipoteze științifice. Pavel Kozak nu este un teoretician, el a izbutit să trateze aceste maladii empiric. Cu toate acestea el a fost chemat în fața unei comisii pentru a-și prezenta ipoteza de lucru sau teoria sa privind diverse etiologii ale bolilor de piele. Ce să spună Pavel Kozak în această privință? Nu teorii științifice trebuie să-i cerem lui Pavel Kozak. Nu văd ce-ar putea să-mi explice. De ce? Să vă povestesc ceva: cu decenii în urmă s-a observat de către un muncitor că, într-o regiune din Italia, în raza unei fabrici de linoleum, nu au apărut niciodată cazuri de psoriazis. S-a ajuns astfel la concluzia că uleiul de în folosit în fabricație are efecte curative în această privință. Ulterior specialiștii — constatînd că diverși bolnavi folosesc uleiul de în pentru a se leuca de această boală — au ajuns la concluzia că vitamina F-99 (obținută din acizii grași nesaturați cu dublă legătură) poate fi administrată în cazurile de psoriazis. Iată și altul: în sudul Franței, îndată după terminarea ultimului război, s-a constatat că într-o regiune viticolă apar numeroase cazuri de cancer cutanat de natură arsenicală. De unde arsenic în vița de vie? Cercetări îndelungate au demonstrat ulterior că în timpul ocupației naziste, lipsind soluția de piatră vinată, viticultorii au utilizat pentru stropirea viilor arsenicul. Datorită specialiștilor este de a cerceta observațiile.

— Care este deci deosebirea dintre tratamentul aplicat de Pavel Kozak și cel al dermatologiei oficiale?

— După părerea mea Kozak obține aceste rezultate în felul următor: în primul rînd printr-o individualizare a trata-

mentului. Pentru fiecare caz în parte el folosește anumite procedee de tratament. În al doilea rînd, el recomandă o dietă alimentară foarte adecvată maladiei în cauză, recomandîndu-se și aici prin originalitate. Aici aș putea vorbi de sugestie.

— Vă referiți la sugestia alimentară?

— Da. V-am povestit întîmplarea din Italia. A fost o perioadă în care bolnavii de psoriazis consumau dimineața pe stomacul gol un pîhărel de ulei de în. La prînz mincau slănină, dar îndepărtau cu briceagul stratul superior care, aflaseră ei, nu conținea destulă vitamină F. Făceau acest lucru deoarece s-a spus de către medicii că slănină și uleiul de în conțin vitamina F. Și bolnavii de psoriazis aveau impresia că maladia lor regresează. Dar au apărut cercetări americane care recomandau bolnavilor de psoriazis să consume piept de curcan. Și bolnavii au declarat din nou că maladia regresează.

— Atunci, stimate doctor, să recomandăm bolnavilor dimineața ulei de în, la prînz piept de curcan și seara slănină?

— Da, sînt lucruri cu o bază reală, științifică. Dar ele, singure, nu pot asigura o ameliorare a psoriazisului, în schimb pot acționa ca un factor de sugestie-auto-sugestie. Îmi vine în minte acum o altă constatare: în timpul naziștilor, în lagărele abator pe care le-au înființat, s-a observat că nu a apărut nici un caz de psoriazis. De ce? E de presupus că un regim sărac în proteine ar avea un efect salutar în traterea psoriazisului. Revenind la Pavel Kozak trebuie să mai amintim faptul că el nu utilizează medicamente „miraculoase”. El folosește, în principal, medicamentele existente, dar dozîndu-le și administrîndu-le după criterii personale. Din prescripțiile sale lipsesc apoi corticoidii sau alte remedii tari (citostatice în tratamentul psoriazisului ș.a.). Tratamentul său a dovedit pînă în prezent că perioadele de remisiune în maladiile amintite sînt mai îndelungate decât cele realizate în urma tratamentului obișnuit. Voi fi foarte clar. Pavel Kozak obține rezultate bune în maladiile pe care le-am amintit. Cum le obține? Empiric. Nimeni nu ar avea nimic de pierdut, dacă într-un serviciu de dermatologie — într-un mediu liniștit și de încredere reciprocă, se va încerca metodologia lui Kozak.

— Deci, tovarășe doctor, Pavel Kozak este un empiric?

— Nici nu poate fi altceva. Orice observație, orice tratament obținut fără o prealabilă și riguroasă cercetare științifică nu poate fi etichetat decât empirism. Dar aceasta nu înseamnă că un empiric nu poate avea idei, observații și rezultate care ulterior să se demonstreze că au o deosebită valoare științifică.

LIVIU MAIOR

„OLTICIT“

înseamnă, deocamdată, nu niște mașini,
Niște oameni pe care merită să-i cunoaș

Toată lumea așteaptă „Oltcit“-uri. Cu multă curiozitate, cu interes, cu nerăbdare. Noul automobil, „made in Oltenia“, la Craiova, în cooperare cu firma franceză „Citroen“, e așteptat cu frisonul, cu nerăbdarea imbarcării într-un vehicul care va transporta, ni se spune, pe șoselele noastre, o întreagă încărcătură de cuceriri ale tehnicii, de însușiri constructive și funcționale, pe care minutorii volanului le vor prețui din plin: adică un vehicul de mic litraj, cu consumuri de combustibil scăzute, cu confort sporit, cu un bord modern, pe deasupra o mașină silențioasă, pe deasupra o mașină mai accesibilă pungii. Adică o mașină care devine, care a și devenit, prin calitățile ce-i sînt puse în seamă, o cutie de rezonanță (chiar și silențioasă!) a speranțelor și a nerăbdării multora. Dar despre nerăbdarea aceasta vom mai vorbi.

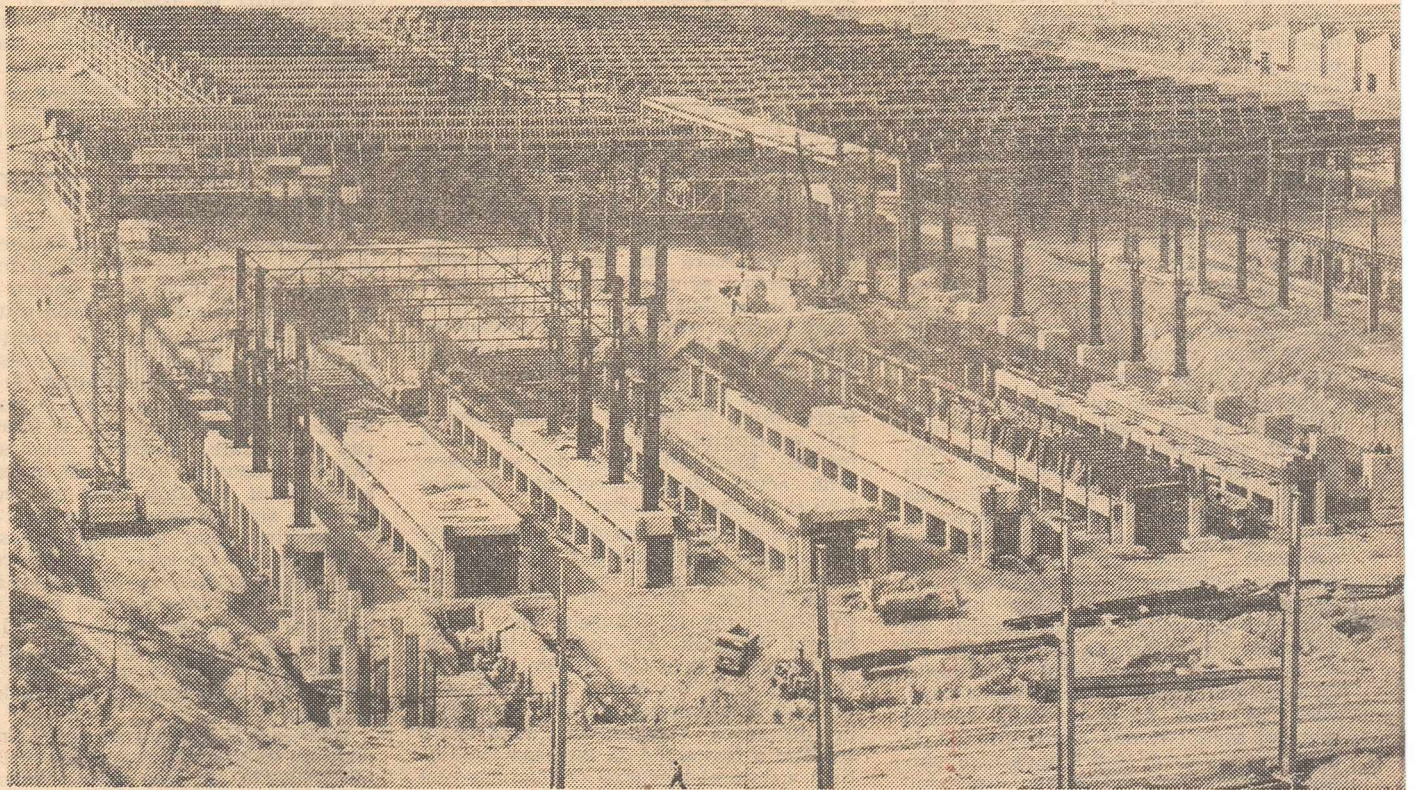
Deocamdată vom vorbi despre niște oameni. Fiindcă „Oltcit“-ul, la ora de față, înseamnă nu niște mașini, ci niște oameni. Niște oameni pe care merită să-i cunoaștem. Acei oameni care fabrică fabrica ce va fabrica „Oltcit“-uri.

Cine sînt ei? Ei sînt, ne spune tovarășul Doru Craia, inginerul șef al marelui șantier de la poarta de răsărit a Craiovei, niște constructori ca toți constructorii. Pe porțile unui șantier, după cum se știe, intră cea mai eterogenă materie umană. Așa s-a întâmplat și la „Oltcit“. Adică pe porțile șantierului care fabrică fabrica în care se vor fabrica automobile moderne, suple, confortabile și silențioase au pășit și specialiști, muncitori și tehnicieni de înaltă calificare, oameni care au dat ocol României de câteva ori sau de câteva zeci de ori, din șantier în șantier, au pășit și tineri, mulți tineri craioveni sau din satele de prin jur, aflați la început de carieră, de profesie. Ei toți, într-un timp foarte scurt, au alcătuit, ca pe toate șantierele, o familie, acea familie de un tip aparte, care e cea a constructorilor. O familie în care toți, vîrstnici și tineri, au trebuit să acționeze ca unul, să înfrunte ca unul arșite, colburi, ploaie, viscoale și zăpezi, adică încercările, examenele, asprimile bine știute ale vieții de șantier, fiindcă și aici, la Craiova, pe șantierul „Oltcit“-ului, anul are patru anotimpuri, iar firea și munca omului, a constructorului, sînt obligate să le urmeze pe toate, generație după generație. O familie în care cei tineri, de la început, au pus în treburile, sumedenie de întrebări la care ceilalți, cei vîrstnici, cei îmbătrîniți pe șantier, cei osteniți de muncă, cei neosteniți în a da răspunsuri, au răspuns. Au răspuns — s-au străduit să răspundă — chiar și atunci cînd, puși ei înșiși în fața unor probleme noi, au trebuit, la rîndu-le, să formuleze întrebări.

Sîntem pe unul dintre șantierele cele mai mari, mai complexe, mai pline de noutate, de inedit, din câte s-au zămislit la noi, un șantier care a pus în fața oamenilor, din start, probleme de tehnică, de tehnologie, de ingeniozitate, de fantezie, de calitate a muncii și, evident, nu în ultimul rînd, de ritmuri, probleme, cerînd, fiecare, răspuns sau soluții noutoare și creatoare. Multe din ele, ne spune ing. Craia, constituindu-se ca veritabile premiere.

Șantierul cuprinde 130 de hectare. Primele excavații au început în aprilie anul trecut. La ceasul de față, așa-numitele „mişcări de terasamente“ („mişcări“ însemnînd și excavații, dar și „umpluturi“ sau „compensări de terasamente“, ele săvîrșindu-se pe un teren cu foarte multe denivelări) înglobează peste 1 800 000 mc de pămînt. Primul metru cub de beton a fost turnat în iunie anul trecut. La ceasul de față s-a ajuns la circa 250 000 mc. Montajul structurilor metalice ale marilor hale („mari“ în accepția cea mai deplină, o hală cum e cea de montaj general, de exemplu, ocupînd 45 000 de metri pătrați, cea de presaj ocupînd 90 000, cea de prelucrări mecanice 100 000) a început în septembrie anul trecut. La ceasul de față, montajul e gata în proporție de 80 la sută.

Acestea sînt ritmurile, unele din cele mai spectaculoase din câte ne-a fost dat să notăm pe șantierele noastre, iar aceste ritmuri, această cursă contracronometru a hărniciei, a pasiunii, a eroismului muncii, s-au înfăptuit în condiții în care, spuneam, fiecare bornă a drumului șantierului, a devenirii lui, a reprezentat o problemă, cerînd un răspuns creator, cîrînd o soluție noutoare.

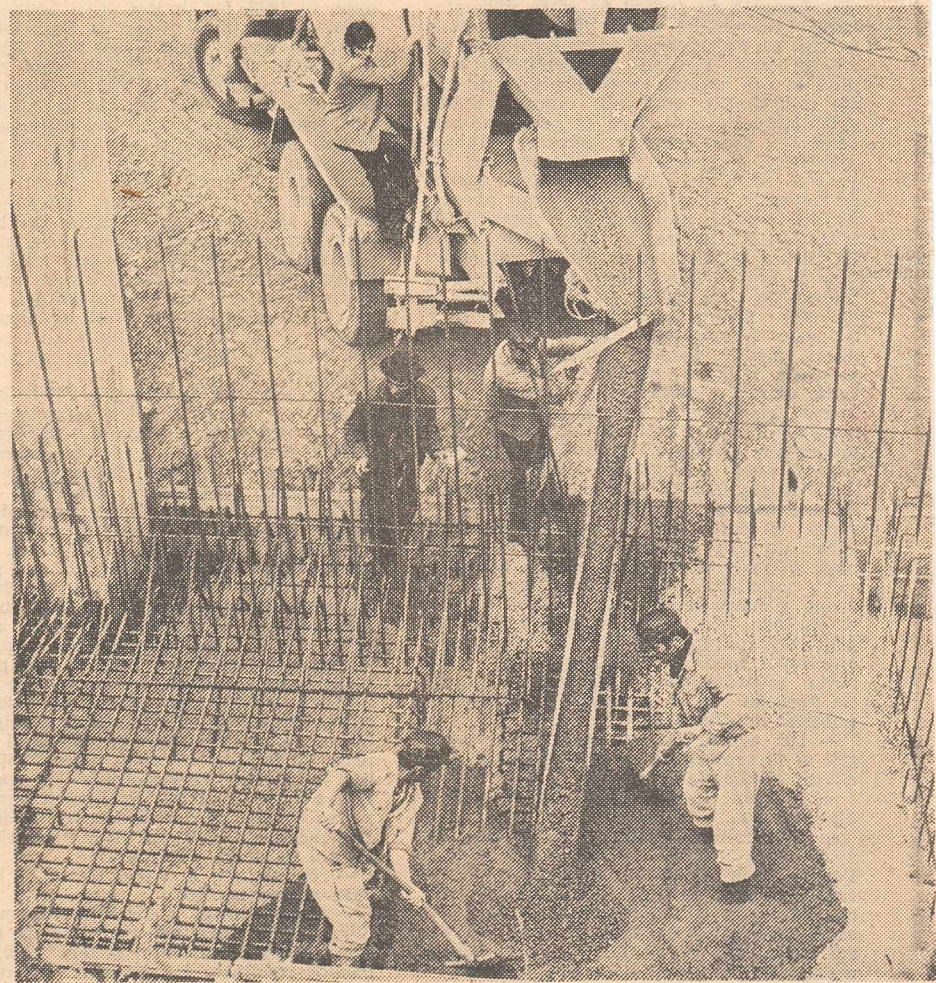

Excavatoriștii Ion Cruțan, Ion Voicilă, buldozeriștii Gh. Niculescu, Ion Stoenică, Titi Constantin, șoferii Alexandru Șoroiu, Ion Măroiu, Florian Stroe și toți ceilalți mulți constructori angrenați în acea matematică a marilor cifre ale „mişcării pămîntului“ au lucrat, ni se spune, „în unități“, fiecare excavator fiind dotat, pe întregul parcurs al sarcinilor sau al programelor sale de lucru, cu camioanele, buldozerele și cilindrii compresorii necesari, asigurîndu-se astfel fluxul continuu, organizat, dirijat, al întregii munci. Betonistiștii lui Gheorghe Clenci sau I. Vișulie, împreună cu toți cei ocupați cu fundațiile, au inaugurat, pe acest șantier, un „sistem de fundare“ nou, în care fundațiile zise „directe“, adică turnate de-a dreptul în sol, și fundațiilor „indirecte“ cu piloți prefabricați de beton armat, li s-au adăugat și fundațiile, tot „indirecte“, cu așa-numite „coloane“ de beton armat, înfipte la mari adîncimi. Sistemul acesta este o adevărată lucrare de artă, este una din lucrările care, în peisajul de astăzi al șantierului, incintă ochiul, aceste „coloane“ înșirîndu-se sub privire ca niște coloane de propilee, susținînd, triumfal, arcada construcției. Miine, ele nu vor mai fi, dispărînd sub pămînt, sub pardoselile halelor. Sistemul acesta a fost dictat, ne spune ing. Craia, de necesitatea (pe care celălalt interlocutor al nostru, tov. Valentin Smărăndescu, reprezentantul beneficiarului, o confirmă, dînd apăsat din cap) ca automobilul „Oltcit“ să fie ca și o bijuterie, șlefuit ca și o bijuterie, fără nici cea mai infimă deformare în structura caroseriei. Or, marile prese, adică mașinile ce presează caroseria, sînt investite cu „sarcini dinamice“ ce nu se disting nicicum prin blîndețe, ele, cu alte cuvinte, vor lucra cu „bătăi“, cu vibrații și trepidații care se vor transmite — adînc și acut — fundațiilor. Pentru asta au trebuit fundații de calitate, fundații puternice, deci profunde, încastate în stratul masiv de marnă depistat tocmai la 26 de metri sub talpa construcției. S-au utilizat deci pentru aceste fundații, „coloanele“ realizate în colaborare cu firma franceză „Franky-Frote-Fondations S.A.“, coloane care, puse cap la cap, însumează mai bine de 36 de kilometri. 36 km de beton, cu grosimi variînd între 500 și 600 mm, virîți sub pardoseala halei de presaj! Aceasta, în ce privește „mişcările de pămînt“ și „mişcările“, la fel de spectaculoase, ale betoanelor. În ce privește celelalte „mişcări“, cele ale metalului devenit stîlpi, ferme, grinzi, broderie aeriană, adică structură a halelor, înglobînd peste 15 000 tone de construcții metalice (construcții ușoare, suple, „articulate“, cum zic constructorii, deci nu încastate, deci nu rigide), munca, la fel, a pretins soluții de noutate, neîntîlnite pe nici un alt șantier. Adică lăcătușii din echipele lui Gheorghe Țicu, Dobrian Stancu sau Ion Mitran n-au mai montat construcția metalică „în scară“, adică sau treaptă cu treaptă sau element cu element, ci și aici au adoptat tehnologia „sistemului“, asamblînd, la sol, mai multe ferme metalice, ridicînd apoi întregul pachet la cotele stabilite, cucerînd astfel ritm, continuitate și calitate, cucerînd siguranța a muncii, înlăturare a accidentelor. Li s-au

creat, pentru asta, condiții bune de lucru, adică pe jos, pe sol, în întreaga incintă, s-a așternut un strat de beton (nu foarte costisitor, procentul cimentului fiind redus, fiind vorba, de fapt, doar de un balast stabilizat), care a permis nesinchisirea de ploaie, de ninsoare, de noroaie, de umezeală, care a permis, mai simplu spus, să se păsească prin această incintă, pe toată durata muncii, în pantofi de oraș. Spațiul nu ne îngăduie să încercuim toate noutățile muncii, ale metodelor și soluțiilor folosite pe șantier, nici să-i notăm pe toți oamenii care le-au gândit, le-au promovat, le-au aplicat. Nu vrem să facem un pomelnic de nume, ci doar să indicăm cîteva din celulele nervoase care, în vastul și complexul organism al șantierului, s-au aprins, primele, în atingere cu o mare idee, ideea noului, arzînd febril în numele ei. Ar mai trebui deci notate niște nume, numele maistrilor Ștefan Stancu, Radu Constantin, Gheorghe Finaru, al inginerului Constantin Mitrache, șef de șantier, ar mai trebui notate, ne spune ing. Craia, și numele unor dulgheri, cum sînt Tudor Safta, Nicolae Andronache, Gheorghe Lupescu. Ei au trecut de la ceea ce știau (și

știau destule, ca veterani ai marilor șantiere!) la cunoștințe și la iscusințe cu totul noi, trecere care, evident, n-a fost simplă, ci cucerită cu rivnă, cu zel, cu aspru tătuări de inițiere. Ei au trecut de la lucrări desfășurate pe fronturi largi, cu toleranțe admisibile mari, la operații a căror altitudine tehnică, a căror complexitate, a căror stringență, a căror finețe au impus ni se spune, trasări cu laser, au impus toleranțe de sutimi de milimetru. Virful creionului de dulgher, al creionului minuit de Lupescu sau Safta, are, cînd este bine ascuțit, doi milimetri. Cum să-l conștrîng la de o sută de ori mai puțin? A fost conștrîns, fiindcă altfel nu se putea. Și, cu toate aceste conștrîngeri, cu toate aceste stringențe impuse muncii, munca, pe toată durata de pînă azi a construcției, s-a dezvoltat în ritmuri deosebit de vii, toate graficele de execuție fiind atinse și întrecute.

I-a grăbit și îi grăbește pe constructorii în cucerirea acestor ritmuri, ca și rapidă desfășurare, ca să zicem așa, a unor stringențe, pentru a le descoperi cheile sau secretele, însăși conștiința lor de constructori, angajată plenar, arzînd intens în

Fotografii de ION PREDOȘANU

Iște oameni.

IZVORU, orașul fără acte

● Comuna care a avut prima grădiniță satească din România, visează și construiește orașul agro-industrial de mîine... ● O sută de milioane — investiții într-un cincinal ! ● Cooperări inedite : cu Institutul de sericicultură din București și uzinele românești de autoturisme... ● Petrolul de sub... Izvoru ● 1968 : 12 telefoane ; 1978 : 128 și 100 cereri neonorate ! ● Se-ntorc acasă „navetiștii”. Curind, încă 300 de locuri de muncă ! ● În toamnă, la 24 septembrie, fiii Izvorului sînt invitați în vatra străbună ● O amintire mereu vie : familia Davila...

— Cum vedeți Izvoru în 1990 ?
— Va fi un oraș agro-industrial cu 10—15 mii de locuitori. Va avea o Stațiune de cercetări pentru terenuri podzolice și smolniță, un liceu agro-industrial, câteva fabrici, pămîntul irigat sută la sută, un muzeu în care va fi readus neapărat și tabloul lui Carol Davila, descoperit la Izvoru, în castelul descendenților familiei Davila, un grup statuar cu Carol, Elena și Alexandru Davila, un teatru popular care va avea neapărat în repertoriu și piesa Vlaicu Vodă, revendicată de izvorani ca fiind a lor, deoarece a fost scrisă aici, în comună...

...Anticipații. Vise scumpe. Așa văd oamenii din Izvoru comuna lor.
Se încheie campania de vară și era un moment de răgaz. La Comitetul de partid al comunei avea loc o discuție necrutată în nici un plan de muncă. Venise de la „județ” și instructorul de partid, Marin Nițulescu, cu vești bune despre comună. Doar 4 zile dintr-o lună stă la județ. În rest, e aici, în comună. Pune umărul și ajută la construirea orașului. Se întorsese de la S.M.A., unde-și predasera combinatele Gloria C-12 primarul Marin Bucinică și colaboratorii săi, care de trei ani consecutiv alcătuiesc „Brigada primarului”, deja celebră nu numai în județ. Era prezent și Vasile Stretene, secretarul consiliului, trup și suflet pentru alcătuirea monografiei comunei, încă înainte de a fi declarată oraș cu acte. De cîțiva ani își face concediile cutreierînd arhive istorice și marile biblioteci ale țării, fiind în legătură cu mulți cercetători. Virsta comunei care își caută istoria? 420 de ani! Dar se pare că ea există încă din anul 1350 sau chiar mai înainte. Vasile Stretene, „istoricul” pasionat, caută însă documentele și are credința că e foarte aproape de ele. Pînă una-alta, cei 420 de ani de existență sînt atestați cu certitudine de un act emis la 11 mai 1558. Prin el, Mircea Ciobanu, domnul Țării Românești, întărește proprietățile lui Stoica din Izvor și ale lui Vlaicu, fiul lui Mihnea Pirealăbul.

Primarul Izvorului, Marin Bucinică, seamănă cu toți oamenii din partea locului : privire vie, ageră, spiritual, energic...
— „Și chiar ați „închis” primăria, tovarășe Bucinică ?
— Da, am închis-o...
— Cum adică ?
— Simplu. Am spus omului de serviciu că din ziua următoare și pînă la sfîrșitul campaniei primarul redevine tractorist. Și el, și vicele, și inginerii și toți cei ce știu să conducă tractorul.
— Și primăria ? Oamenii și problemele lor ?
— În campanie toți oamenii sînt pe cîmp. E campania tuturor. Acolo rezolvăm și problemele : la capăt de tarla, pe tractor, operativ și fără condică de audiență.

— Ați fost tractorist ?
— Da, am făcut profesionala...
— Și apoi ?
— Apoi, liceul la fe-fe și am dat admitere la Academia Ștefan Gheorghiu pe care am terminat-o. Acum sînt din nou student, de data aceasta la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” din București...
— Și de ce v-ați întors la... tractor ?
— V-am spus : campania e a tuturor. Altădată o făceam în 20—30 de zile. Acum o facem în 11. Echipa noastră asigură un avans zilnic de 100 de hectare. Acum sîntem în al 3-lea an și a 10-a campanie. E bine să știți că în 11 zile am cîștigat și bani frumoși. 1 600 de lei !
— Care e prima ambiție a comunei ?
— Orașul ! Nu ne gîndim la acte și la firme că astea nu ne încalzesc. Și ca să se creadă că afirmațiile pe care le fac au teme, notați că izvoranii trăiesc și în prezent viață orășenească. Avem lumină electrică și apă potabilă introdusă în casele oamenilor, am început să introducem încălzirea centrală, ne gîndim la canalizare, avem seră de flori, avem în comună 100 de autoturisme și chiar stație autoservice, 700 de frigidere, 800 de televizoare, grădinițe, creșă, peste 100 de intelectuali. Avem spital, dispensar și ne bucurăm foarte mult noua Lege a sănătății...
— De ce ?
— Altfel nu știu ce s-ar mai fi ales de spitalul din comună noastră. În jurul anilor '30 era cel mai mare și mai bine dotat din zonă. Aparatele s-au tot cărat spre spitalul din Costești, adică la „raion”, pînă cînd la Izvoru a rămas o simplă secție externă a spitalului de acolo, încă-

drată cu un singur medic ! Și gîndiți-vă că spitalul din Izvoru, care a purtat numele lui Carol Davila, avea încă prin anii '30 chiar și secție de chirurgie !
— Și de ce vorbiți la trecut ?
— Pentru că azi nu mai are secție de chirurgie și nu mai poartă nici chiar numele lui Carol Davila !
— De ce ?
— Nu știu. Și numele nu l-a purtat în timpul războiului. Aici, în Izvoru a trăit timp de peste o jumătate de veac, pînă după anii '50, Elena Davila, fiica marelui om de știință și patriot care a iubit copiii, oamenii și comuna. Elena Davila a construit aici spital și dispensar, cîmin cultural. (în 1931 !), școală, cinematograful satească (în Izvoru rula filme în anul 1937 !), sediul Primăriei și cite altele. În jurul anilor 1935 la Izvoru funcționa deja o grădiniță pentru copiii comunei. Din informațiile pe care le avem, se pare că e prima grădiniță rurală publică înființată în România ! Și tot prin anii aceia funcționa chiar și o școală de arte și meserii care pregătea tinichigii, dulgheri, rotari și dogari.

— Azi ce meserii se practică în comună ?
— Foarte multe, inclusiv cele specifice extracțiilor petroliere. Pentru că de două decenii în Izvoru au apărut și sondele de extracție a petrolului, aparținînd nu de una, ci de două schele petroliere : Valea Caselor și Rîmnicu Vilcea. Avem apoi, o puternică unitate de prestări în servicii, care va ridica în viitor case, blocuri și tot ce se va investi pe teritoriul comunei. Și dacă m-ați întrebat de meserii, trebuie să vă spun că s-au întors acasă mulți dintre meseriașii noștri care colindau țara după lucru, pe la Brașov sau București, pe Valea Prahovei și la Pitești. Vreo 300 lucrează la „petrol”, alții la fermele zootehnice create în comună, la colana de 100 de camioane creată pentru a deservi Intercoop-ul Izvoru, la Complexul pentru selecție și testare a vacilor de lapte și a tineretului pentru reproducție de la Mănăilă, care este unul dintre cele mai moderne din țară, la I.A.S. la solariele comunei, la Baza pentru prelucrare porumbului cu o capacitate de 5 000 de tone pe care o dublăm încă în acest an. În viitorul foarte apropiat vom crea încă alte locuri de muncă. Ar fi poate mai convingătoare o cifră : 100 000 000 ! Atît se investește în Izvoru în acest cincinal. Altfel spus, comuna își pregătește temeinic hainele orășenești. Spre ea vor gravita peste 15 000 de oameni, adică locuitorii comunelor Râca, Mozăceni, Strimbeni, Purcăreni, Recea, Deagurileni, Popești și Zătărăști-Teleorman.

— Am auzit vorbindu-se chiar și de o colaborare cu uzinele constructoare de automobile...
— Așa este. În Izvoru se va crea o secție de tapițerie pentru autoturismele Dacia, Olcit, Aro. Asta înseamnă pentru izvorance cel puțin 100 de locuri de muncă. Altele vor lucra în mica uzină textilă care va prelucra cele 40 de tone de gogoși de mătase produse în ferma Institutului de cercetări în sericicultură din București, înființată la Izvoru.
— Din cite am aflat, ca mecanizator priceput, nu aveți numai satisfacții în ceea ce privește agricultura. Ce anume vă supără ?
— Existența unor canale de scurgere. N-am să pot uita niciodată că anul trecut am pierdut la Izvoru produse agricole în valoare de două milioane și jumătate de lei din cauza deprecierii sau a nevalorificării ! Și culmea, pentru a transporta aceste produse pe ruta Izvoru — Topoloveni, cale de 80 de km. am dat pe apa simbetei peste 40 de tone de benzină...
— Si cum ați acționat ?
— Simplu. Aș dezvoltat mai mult sectorul legumicol din zona Topolovenilor pentru ca fabrica de conserve de aici să-și asigure pe plan local în cele mai bune condiții materia primă necesară. iar la Izvoru aș dezvoltat cel puțin un sector de preindustrializare...
— Asta din patriotism local...
— Nu cred. Trebuie să știți că Izvoru, Intercoop-ul de aici, cu cele 800 de hectare cultivate, e cel mai mare bazin legumicol al județului Argeș.
— Se vorbește mult în Izvoru și despre o întîlnire cu fiii satului. Cînd va fi ?
— La 24 septembrie. Vom sărbători împreună și culesul viilor. De mai mult timp Consiliul comunal pentru educație politică și cultură socialistă și Societatea noastră culturală „Alexandru Davila” se ocupă de pregătirea programului. Manifestările vor dura o săptămînă, iar în ultima zi vom prezenta în fața fiilor satului un program artistic și-i vom informa despre succesele și problemele comunei. Fiii satului ne vor prezenta și ei activitatea din ultimul timp, aportul pe care l-au adus la mai binele țării. Le vom spune cu mîndrie că Izvoru se situează cu regularitate, în privința producției de grîu și porumb, pe locul 7—8 din cele 94 de comune ale județului, că am obținut primul loc pe județ la producția de in, iar în privința „izvoarelor” de apă pe care le avem din belșug, că am amenajat 18 fîntîni arteziene cu care am umplut un lac de acumulare din care să irigăm în perspectivă 1 000 de hectare.
— Și la capitolul... neîmpliniri ?
— Le vom spune că n-am reușit încă să dăm destinația dorită castelului din comună, care a aparținut descendenților familiei Davila și că n-am reamenajat încă parcul comunei care rivaliza cîndva cu... Cismigiu ! E prea mare și procentajul personalului din comună ocupat în agricultură, trebuind să facem eforturi serioase ca în anul 1985 acest procentaj să fie sub 15 la sută.
— Zootehnia ce pondere are în producția agricolă ?
— 57 la sută și tinde spre 60 la sută.
— Alte satisfacții ?
— De pildă, faptul că din 1974 pînă în prezent a crescut valoarea normei convenționale de la 8 la 40 lei. Apoi, faptul că au crescut foarte mult producțiile de lapte, ele fiind în prezent de 2 300 litri la C.A.P. și de peste 3 000 la I.A.S. Tot motiv de satisfacție e și faptul că gospodăririle noastre bine am amenajate în comună un lac de păstrăvi, am populat pădurile comunei cu fazani, gînușe de munte, cerbi și căprioare sau faptul că de cîțiva ani am cultivat și avem recolte bune de coacăze, zmeură și căpsuni.

— Noi dorim să dezvoltăm comuna, păstrîndu-i riguros specificul, respectînd în felul acesta sudoarea și visele străbunilor noștri, care se văd împlinite azi, în ev socialist.

CONSTANTIN MUSTAȚĂ

Castelul comunei, o amintire frumoasă lăsată de familia Davila

re cu marile planuri ale partidului. Îi abim, alăturînd grabei lor graba noastră, noi toți, noi toți cei ce vrem „Oltcit”-uri, noi toți cei ce vrem, cei ce pretindem, cei ce așteptăm cu ardoare, cu nerăbdare, de constructorii României de azi și de mîine, victorii mari și victorii multe. Desigur, și străini de șantierele în care se fabrică semenea victorii, cei nespecializați, cei ce sînt aflați în afara acestor strădăni, nu cunosc și nu realizează dificultățile care stau în calea unor astfel de performanțe. Ei vor, ei somează, ei vor victorii, vor „Oltcit”-uri, vor multe altele, ei au, dealfel, istoria s-o vrea, datoria s-o ceară, fiindcă iră victorii civilizația noastră n-ar prospera, fiindcă fără victorii, omeneste vorînd, o colectivitate s-ar șterge în anou, adică viața și-ar destrăma strălucirea, agonizînd în cenușiu. Recapitulăm naginea unei avalanșe de oameni escadînd porțile și tribunele unui stadion, și zicem stădonul de duminică al Craiovei cînd joacă „U”, și veți vedea că aici s-a jucat mai mult decît ambiția unui teag, aici s-a disputat o nevoie umană ură, o nevoie extremă, nevoia de victorii. Dar cum să le obținem ?

Victoriile — repetăm o vorbă mare — se obțin greu. Un automobil — un suplu și elegant „Oltcit” — pretinde, ca să denareze de la start, un efort de muncă și de creație puțin obișnuit. Cînd aclamăm ecuda victoriei — sau „cursa victoriei”, în cazul nostru — nu ne gîndim totdeauna la timpul dur care le precede. Nu ne gîndim totdeauna și la oamenii ce, rămîind acolo, în acel timp, și-au tencuit trula lor, anonim, în zvelta mașină, acea trula dispărînd în ea, ca și coloanele de beton sub pardoselile impozantelor hale. De aceea v-am propus ca, acum, cînd timpul construcției e al lor, fărînt de ei, exprimat le ei, să-i cunoaștem. Fiindcă merită — toate faptele lor o arată — să-i cunoaștem.

Vor fi impozante, vor fi foarte frumoase, ne spune ing. Smărăndescu, aceste hale ale marilor uzine de la poarta de răsărit a Craiovei. Dispușe în terase, la diferite niveluri (idee ce aparține cititorului uzinei, secretarului general al partidului, idee vizînd, deopotrivă, reducerea volumului de lucrări, a acelei „mişcări de terasamente” ce fără ea, fără această idee, ar fi fost mult mai mare, mult mai costisitoare, cum și obținerea unui joc al arhitecturilor de un inedit efect plastic în peisaj), aceste hale, deși de proporții monumentale, vor fi zvelte, suple, grațioase, aeriene. Structurile metalice ușoare (altă idee a secretarului general, aplicată cu succes și aici, ca și la alte construcții moderne ale românilor), spațiile largi, deschise soarelui (12 la sută din suprafața acoperișurilor vor fi luminatoarele, lăsînd cerul să pătrundă în hale de dimineața și pînă seara), vor întregi efectul de grație, de zveltețe, cristalizîndu-i în major strălucirile. Vor fi, cu alte cuvinte, niște ultramoderne construcții, echivalente, și ca înfățișare în peisaj, și ca ritmuri și calitate a execuției, unor victorii.

ILIE PURCARU

Invitație la Castel

„În comuna Bontida, județul Cluj, la 30 km de Cluj-Napoca, se află un castel medieval cunoscut, între altele, pentru că acolo s-au turnat unele secvențe din filmul „Pădurea spinzuraților”. Sînt primele rînduri ale scrisorii pe care a trimis-o redacției economistul Nicolae Trifoiu, de la întreprinderea clujeană de cazane mici și arzătoare. Aflat în excursie împreună cu un colectiv restrîns în cadrul căruia își desfășoară activitatea, a găsit de cuviință să ne împărtășească impresiile dumnealui: „Nimeni nu se mai ocupă de acest monument care face parte, desigur, din patrimoniul cultural al țării noastre”.

Din șoseaua națională Dej—Cluj-Napoca am pornit pe jos cale de 4 km și la doi pași de centrul comunei Bontida, viitoare așezare urbană, am zărit un castel trist și umilit, în mijlo-

cul unui parc de tip englezesc, adică semisălbatic, pe care cititorul nostru Nicolae Trifoiu l-a descris corect ca într-o frumoasă compunere de școală: „Lîngă castel, înspre riul Someșul Mic, în fostul parc, neîngrijit acum, arbori seculari impresionează încă prin măreția lor. Nu departe, pe un deal, o pădure de conifere... Toate acestea formează o priveliște care atrage atenția oricărui turist, ori iubitor de frumos”. Și, într-adevăr, superbul parc are o suprafață de 60 ha, iar pe vremuri, după cum am aflat, ocupa chiar 230 de ha, fiind considerat cel mai mare parc de tip englezesc din Europa mijlocie, cu specii valoroase de arbori ornamentali între care nu lipsesc stejarul piramidă și platanul.

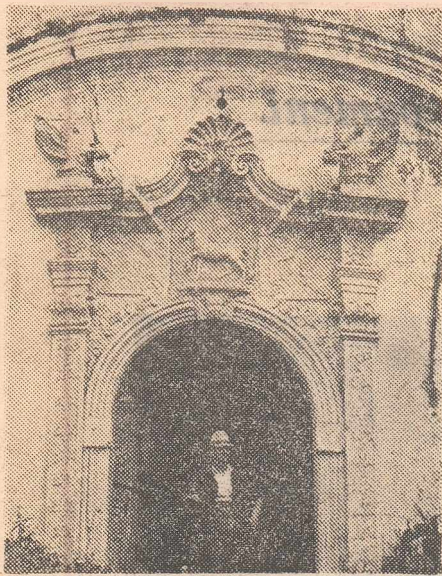
Dar castelul? Castelul-cetate construit cu sudoare și sînge de țaran asuprit, de țărani români și maghiari

care au trudit pe moșiile grofilor Bannfy, descendenții unei vechi familii Ban, de origine română, deveniți demnitari în timpul Mariei Tereza. Castelul, în zidurile căruia sînt prinse cărămizi trainice încă din secolele XV—XVI, a aparținut unei familii de demnitari la acea dată, Bannfy, care au ocupat și diferite funcții în administrația austro-ungară. Aflat azi în evidențele patrimoniului cultural național și ale monumentelor istorice, castelul Bannfy a servit pe vremuri în scopuri militare de apărare și de intimidare a numeroșilor iobagi de prin aceste locuri. Cetatea, nelocuită astăzi, se apropie încet, cu ajutorul uitării oamenilor, chiar de sfîrșitul ei. Am găsit la castel pe Vasile Olteanu, din Bontida, paznic doar 4 ore din 24. În rest, pustietate.

Numai gîndurile lui Vasile Deac, secretar al consiliului popular și vecin cu castelul, dau viață de-o clipă clădirilor pentru care, împreună cu primarul Traian Deac, se zbat și au făcut zeci de adrese către județ, Ministerul Muncii, Ministerul Turismului, Direcția patrimoniului cultural național și în alte locuri, doar-doar s-o găsi un stăpîn mai cu inimă și cu posibilități care să-i dea o destinație castelului-cetate. Scriau în acele adrese că „suprafața totală a construcției ocupă 3 000 de mp, din care suprafața utilă a parterului este de 2 050 mp, la care se adaugă 1 420 mp la etaj și 1 200 mp pivnițe (beciuri) boltite. Construcția este realizată din piatră și cărămidă în sistemul de legare cu var nestins și acoperămint de țiglă în formă de solzi”. Clădirea are diferite tipuri de arhitectură la cele patru bastioane, construite în etape succesive și aproximativ 36 statui realizate de sculptorul Johanus Nachtigall, reprezentînd figuri din mitologia greacă și romană, din care o parte au fost preluate de muzele de istorie și de artă ale județului Cluj, iar o parte sînt încă în incinta clădirii, unele fiind degradate de vînt, ploaie și înghețuri sau de anumiți locuitori ai comunei, inconștienți de valoarea lor.

Incendiat la retragerea trupelor naziste și horthyste de pe teritoriul României, castelul este într-un grad de uzură relativ avansat. Rămase fără acoperiș, uși, ferestre, zidurile reci s-au degradat în tăcere și mai par frumoase doar cînd sînt scaldate în soare.

În urma insistențelor repetate ale celor doi Deac, care nu sînt rude, castelul a fost pus într-o stare de aproximativă conservare prin turnarea unor planșee cu grinzi din beton armat și punerea sub acoperiș a două corpuri de clădiri, lucrare neterminată în 1969, deoarece fusese încredințată unei între-

prinderi „neserioase și nespecializate în lucrări de restaurare — E.G.C.L. Gherla” și din această cauză deteriorarea construcției continuă.

Biroul executiv al Consiliului popular al comunei Bontida a făcut dese propuneri organelor superioare lui, inclusiv Comitetului executiv al consiliului popular al județului Cluj, pentru restaurarea și darea în folosință a acestui obiectiv, existînd deja schițe și proiectul de restaurare la Institutul de proiectări din Cluj-Napoca. Majoritatea adreselor încheie cu o sugestie că destinația ar putea fi: un han turistic cu crama în subsoluri; o casă de odihnă; un muzeu istoric sau de vinătoare al Transilvaniei; un sanatoriu; o instituție de tratament prin ergoterapie; un cămin-școală pentru orfani și altele. De la Cluj-Napoca nu le mai răspunde nimeni de mult celor doi Deac. Ultimul răspuns, și acela evaziv, a venit de la Ministerul Turismului cu nr. 8/7132/07.01.1977 și spune printre altele: „...cu regret comunicăm că, în cadrul planului cincinal 1976—1980, nu dispunem de fonduri pentru realizarea acestei lucrări. Ținem să vă mulțumim pentru informarea făcută și vom analiza posibilitățile de rezolvare a solicitării dv. în viitor”.

Așteptăm și noi, împreună cu Nicolae Trifoiu și cu numeroșii cititori care ne-au scris despre castel, ca sugestiile și propunerile Consiliului popular Bontida să fie luate în seamă într-un viitor pe care l-am vrea cît mai apropiat.

ION PREDOȘANU ■

Un lăcaș care ni-i amintește pe Bălcescu și Iancu

În comuna Vințu de Jos din județul Alba, ferit de drumuri și de privirea trecătorului, dar expus intemperii și neglijenței, se află un castel.

Castelul este așezat vizavi de școală, amplasat pe un deal înconjurat de fîcete, care în multe locuri ajung pînă dincolo de genunchii omului. Cîndva, castelul era înconjurat de un lac. Acum, balta care a mai rămas din falnicul lac folosește ca loc de agrement giștelor și rațelor din comună, de fapt singurele care se încumetă să vină pînă aiei. În volumul „Mai există enigme” de Simion Săveanu, tipărit recent în editura Sport-Turism, aflăm că acest castel, construit prin anul 1450 în stilul renașterii, a fost executat după planurile arhitectului italian Domenico Bologna. În „Istoria medie a României” de Ștefan Pascu, se precizează că: Regele Ludovic al II-lea, vrînd să înlăture pericolul turcesc care amenința existența statului maghiar, prin alianță cu vecinii și mai ales cu domnitorii Țărilor Române, donează, în anul 1526, lui Radu de la Afumați, domnul Țării Românești, castelul și feudele de la Vințu de Jos.

În Istoria românilor a lui Constantin Giurescu, legat de castel se specifică faptul că în anul 1595, Sigismund a poruncit căpitanului armatei ardelenice, care se afla în Moldova, să întărească poziția domniei, față de opoziția boierimii turco-polonofile, să-l prindă pe domnul Aron Vodă-tiranul, care a fost adus în Transilvania. În locul lui a fost înscăunat Hatmanul Ștefan Vodă Răzvan. Aron Vodă-tiranul a fost adus la castelul din Vințu de Jos unde, după o luptă, se pare că a fost otrăvit tocmai în ajunul iscăririi tratatului de la Alba Iulia de către delegația trimisă de Mihai Viteazul.

— Desigur, nu sînt acestea toate datele legate de castel, îmi spune profesorul de istorie Gheorghe Cornescu de la școala din comună. El a fost construit pe ruinele altuia, așa că vechimea exactă rămîne o enigmă nedezlegată de istorici. Din datele existente, se poate presupune că ridicarea lui coincide cu atestarea documentară a comunei Vințu de Jos, din anul

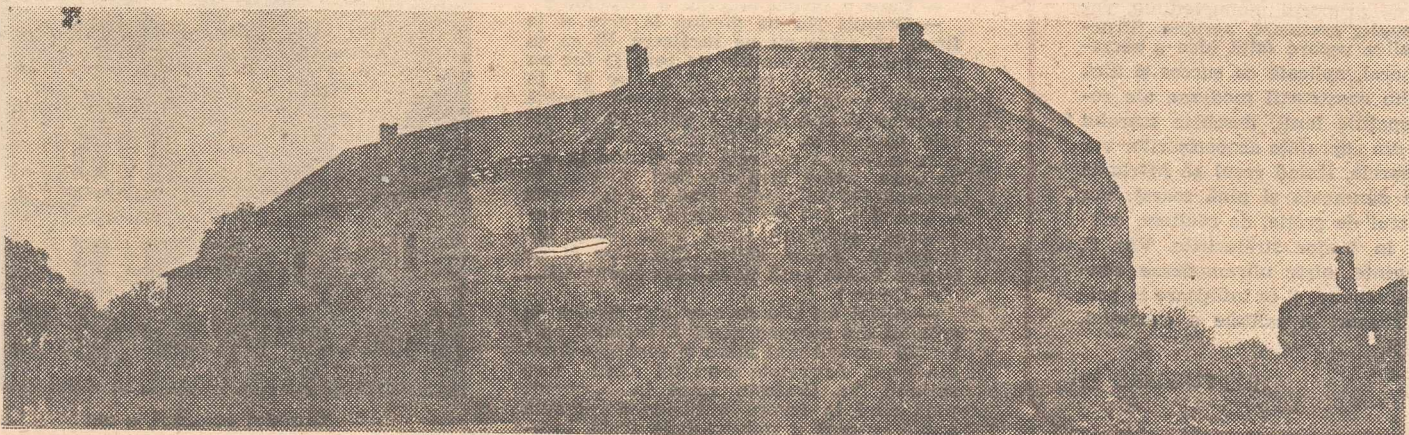
1219. V-aș mai putea spune că unii istorici cred că la Vințu, în perioada revoluției de la 1848, Nicolae Bălcescu s-a întîlnit cu Avram Iancu.

Îmi amintesc, de cînd eram copil, de existența unui canal de mari dimensiuni ce ducea de la castel la Mureș. Nu mai există, s-a surpat, ca și zidul lateral. Acum cîțiva ani, au venit niște echipe și au acoperit superficial cu carton asfaltat castelul. Au trecut anii și n-a mai venit nimeni. Azi este un depozit unde se ține cherestea. Pentru mine și pentru tot satul, castelul este o mare durere. Nimeni nu se interesează de existența și de soarta lui.

Am plecat tîrziu de la lecția de istorie învățată la castelul din Vințu. Am deranjat cu prezența aparatului fotografic liniștea giștelor și a păsărilor care și-au făcut cuib acolo. Rămîne să deranjăm și nepăsarea celor care se fac răspunzători de estomparea în timp a castelului din Vințu de Jos.

Picături de ploaie care ne-au adus la realitate parea niște lacrimi tîrziu.

SORIN POSTOLACHE ■

Fresca lui Costin Petrescu trebuie să vadă din nou lumina zilei

De multe ori se întâmplă ca faptele unor oameni să dăinuie în memorie mai mult decât numele lor. Mii și mii au fost cei care, în Sala Ateneului Român, au admirat impunătoarea frescă închinată istoriei neamului, dar cîți știu azi că autorul ei este pictorul **Costin Petrescu**. Și mai puțini cunosc o altă realizare a acestui artist aflată în sala de festivități a fostului Colegiu academic al Universității din Cluj-Napoca. Subiectul frescei este „Istoria afirmării și rezistenței poporului român de peste munți prin luptele și jertfele celor mai de seamă exponenți ai gândirii ardelenice”. Răspunzînd solicitărilor cercurilor universitare, Costin Petrescu elaborează proiectul unei vaste compoziții grupate în trei tronșoane alăturate. În primul panou sînt înfățișați diaconul Coresi, tipăritor de carte românească, și mitropolitul Simion Ștefan în miini cu „Testamentul de la Bălgrad”, a cărui apariție marchează un moment distinct în istoria culturii noastre. Același panou mai evocă surghiunul lui Sava Brancovici, pe conicarul Radu Tempea din Brașov și grupul Școlii Ardelenice: Inocențiu Micu profilat pe fundalul șco-

lilor din Blaj, Petru Maior, autor al „Istoriei pentru începutul românilor în Dacia” arătînd mulțimii spre Columna lui Traian, Samuil Micu, Ion Budai Deleanu, profesorii Paul Iorgovici și Constantin Diaconovici Loga. Mai jos sînt înfățișați Dimitrie Eustatievici, înconjurat de învățători români, și Ion Molnar Piuariu, care face demonstrații științifice la o masă de laborator.

Al doilea panou, de o suprafață mai redusă, dar situat central deasupra intrării pe scena sălii, dezvăluie ecoul pe care l-a avut în Țara Românească eferescența culturală și politică din Ardeal. Ansamblul îl reprezintă pe profesorul Gheorghe Lazăr în mijlocul elevilor în curtea Mănăstirii Sf. Sava. Printre ei se disting Ion Heliade Rădulescu, Petre Poenaru, Eufrosin Pötea, Iordache Gulescu, Ilarion Argeșiu.

Cel din urmă panou, simetric și de dimensiuni egale cu cel dintîi, îl arată pe Vasile Moga înconjurat de seminaștii din Sibiu și pe Andrei Muresanu înfăcărînd poporul cu al său „Deșteaptă-te române, Andrei Șaguna împărțînd cărți de cultură pentru țărani. Tot în acest

panou mai apar Simion Bărnuțiu în fata catedralei din Blaj, vorbind mulțimii în ziua de 3 mai 1848, Gheorghe Barițiu țînînd în mînă *Gazeta Transilvaniei*, Timotei Cipariu, scriitorii Șt. O. Iosif, George Coșbuc și Octavian Goga.

Compoziția surprinde și marele eveniment al înfăptuirii unității noastre naționale. Acest moment de anvergură din istoria noastră este exprimat prin evocarea adunării populare de la Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, adunare la care vorbește Vasile Goldiș.

Fresca a fost recepționată de Senatul universitar la 2 septembrie 1939.

Dar dacă fiecare lucru are o istorie a sa, istoria acestei fresce este una din cele mai dramatice. În urma dictatului fascist din 1940, cînd trupul României a fost mutilat, regimul horthyst și-a abătut furia și asupra acestei lucrări. Ea a fost lovită cu ciocanele și apoi îngropată sub un strat de tencuială sub care se află și azi.

Opera realizată de Costin Petrescu la Universitatea din Cluj-Napoca este un omagiu adus înaintașilor noștri și trebuie

restaurată, pentru că numai respectînd pe cei care ne-au premers vedem că ne respectăm pe noi înșine, numai iubindu-ne istoria arătăm că ne iubim prezentul. Prin vremuri, mulți au încercat să ne falsifice istoria sau să ne-o ascundă fie chiar și sub straturi de tencuială. Dar întotdeauna am știut să smulgem orice vâl de pe chipul istoriei noastre pentru ca să știm în orice moment cine sîntem. De aceea, nimic nu pare mai firesc decît ca în sala în care se perindă mii și mii de studenți cursurile să se desfășoare într-o ambianță amintind în permanență istoria neamului, contribuind la educația patriotică a tinerei generații. Nimic mai firesc ca niște cărțurari de azi și de mine să-și desfășoare munca vegheată de chipurile unor cărțurari și revoluționari din trecut. Lucrare de un vibrant patriotism, realizînd o comunicare directă și însuflețitoare cu cei care o contemplă, fresca lui Costin Petrescu trebuie să vadă din nou lumina zilei.

GEORGE ARION ■

Costinești II, un festival care face încă un pas înainte

...În seara zilei de joi 17 august, pe scena puternic luminată a Teatrului de vară din cadrul Complexului turistic pentru tineret din Costinești — în fața unui public tînăr ce umpluse amfiteatrul pînă la refuz, cîteva mii de oameni! — tovarășul Nicolae Croitoru, secretar cu problemele de propagandă al C.C. al U.T.C., înmina, susținut de ropote de aplauze, premiile laureatilor celui de al II-lea Festival al filmului pentru tineret; luînd cuvîntul, în încheiere, unul dintre cîștigătorii celor mai rivnite dintre aceste premii, avea să spună, printre altele: „Permiteți-mi să socotesc această distincție ca o răsplată cu implicații mult mai largi, adusă tuturor cîștigătorilor din acest festival, comitetului de organizare și mai ales acestui minunat public, prezent, aici de față!”.

Regizorul **Timotei Ursu** — căci despre el este vorba — avea perfectă dreptate: un public minunat, la fel de corect și de competent, ca și anul trecut — de data asta însă cu mult, cu mult mai numeros (e și firesc de altfel, astăzi putem spune că acest Festival de la Costinești are o tradiție, făcea un fel de pionierat publicul din 1977!), și mai ales avînd de a face cu pelicule situate, toate, la un ridicat nivel profesional al realizării. Se încheia astfel o săptămînă de film în cel mai autentic sens al cuvîntului, și de dezbateri, la fel. Circa 35 de filme (artistice de lung metraj, documentare, filme de diplomă ale operatorilor de la I.A.T.C., filme ale studenților de la I.A.T.C., pelicule realizate de cinecluburi din țară), dintre care 7 lung-metraj de ficțiune și 4 documentare aflate practic în concurs, aveau să umple orele tinerilor muncitori, studenți, etc., aflați la Costinești. Peste 400 (patru sute!) dintre aceștia aveau să solicite, și să completeze în sfîrșit, cite un buletin de vot special tipărit în acest sens: un juriu de festival, așadar, format din 400 de oameni! Cîte festivaluri de film, din întreaga lume, nu și-ar dori un astfel de juriu?

Reproduc, pentru o mai bună înțelegere a fenomenului, textul de început al fiecărui buletin de vot:

„Stimate tovarășe spectator, premiile acestui Festival vor fi acordate în urma opțiunilor dumneavoastră. Vă rugăm deci să desemnați: 1. — Cel mai bun lung metraj artistic. 2. — Cea mai bună regie. 3. — Cel mai interesant subiect. 4. — Cea mai bună imagine. 5. — Cea mai bună in-

terpretare feminină. 6. — Cea mai bună interpretare masculină. 7. — Cea mai bună muzică. 8. — Cel mai bun film documentar.

Totodată, vă rugăm ca, în legătură cu dumneavoastră să precizați: profesia..., vîrsta..., locul de muncă. Vă mulțumim, COMITETUL DE ORGANIZARE.”

Putem spune că, de aici, a plecat totul:

...Joi 10 august, orele 20,00: festivitatea de deschidere a celei de-a II-a ediții a Festivalului filmului pentru tineret — Costinești.

Primul film prezentat în această seară: „IARBA VERDE DE ACASĂ” (regia **Stere Gulea**). Vor urma, în ordine, timp de o săptămînă: „E ATIT DE APROAPE FERICIREA” (**Andrei Cătălin Băleanu**), „RĂTĂCIRE” (**Alexandru Tatos**), „RIUL CARE URCA MUNTELE” (**Cristiana Nicolae**), „SEPTEMBRIE” (**Timotei Ursu**), „DOCTORUL POENARU” (**Dinu Tănase**), „EDIȚIE SPECIALĂ” (**Mircea Danielluc**), însoțite, pe parcurs, de documentarele: „AMINTIRE DE LA STRAJA” (**Cornel Diaconu**), „VALSURI NOI PENTRU DUNĂRE” (**Ioana Holban**), „ȘI...” (**Ada Pistiner**), „ȘCOALA DE INVENTATORI” (**Ion Moscu**) și „LICEENII” (**Paula și Doru Segal**). În afară de concurs — dincolo de scurt-metrajele studenților I.A.T.C. și ale cineamatorilor — se mai prezintă, tîrziu după miezul nopții, „PROFETUL, AURUL ȘI ARDELENI” (**Dan Pița**) — film văzut; deși prezent la Costinești, regizorul nu participă la discuții preferînd — în urma refuzului de a fi cazat la hotel pentru un întreg sejur, cu toată familia — să joace tenis) și „ÎNAINTE DE TĂCERE” (film pe cit de interesant, pe atît de dificil, realizat de **Alexa Visarion** — premieră pe țară!). În rîndurile de față ne vom referi însă, cum e și firesc, numai la filmele aflate în concurs.

Un festival de film implică atît satisfacții, cît și necazuri. Intrucît Festivalul de la Costinești din acest an a constituit o veritabilă, și mai ales de prestigiu, reușită, vom începe cu cele din urmă.

Așadar: ACIN-ul (unul dintre principalii organizatori ai acestui festival), nu a trimis pe nimeni, să facă act de prezență, măcar (regizorul **Iulian Mihu** a fost invitat personal de către unul dintre membrii comitetului de organizare, prezența sa dovedindu-se a fi de bun augur); Consiliul Culturii și Educației Socialiste,

un alt for organizatoric, a trimis, ce e drept, un delegat — o persoană însă care nu avea absolut nimic comun cu filmul în genere, după cum a recunoscut ea însăși: „probabil că de asta m-au și trimis aici!”; „România-film — al cărei director, tovarășul **Stanciu**, nu a avut habar de cele întimplare fiind obligat să ia ulterior măsuri drastice de sancționare a vinovaților! — a trimis copii netitate la „PROFETUL, AURUL ȘI ARDELENI” (film vorbit 80% în limba engleză?!), la „RĂTĂCIRE” (vorbit 50% în limba germană?!), trimițînd, în schimb, la „EDIȚIE SPECIALĂ” o copie titrată în... limba franceză?!?!? Noroc că aceste hopuri (sau „hapuri”?) au fost depășite în cele din urmă, la filmul „RĂTĂCIRE” traducerea făcîndu-se la microfon, de către o persoană din public, iar la „EDIȚIE SPECIALĂ” reușindu-se a se aduce, în ultima clipă, o copie convenabilă.

Și iată, zilnic, între orele 10—17, și mai tîrziu chiar, sute și sute de tineri, adunați în fața microfonului, discutînd cu realizatorii, cu principalii interpreți sosiți aici, analizau deschis și cu un deosebit simț critic, filmele prezentate în amfiteatru cu o seară — uneori cu o noapte — înainte. O comuniune de idei, o sinceră dorință ca filmul românesc să devină din ce în ce mai bun, mai competitiv, să-i reprezinte — acestea au fost concluziile trase în urma discuțiilor purtate aici (și, după-amiaza, în sala polivalentă a hotelului „Costinești”, pe aleile taberei, în încăperile de cazare — acolo unde, prin ce miracol?, se adunau cite 20—30 de oameni într-un spațiu de cca 20 metri pătrați — aceasta a fost marea dorință a acestor minunați tineri prezenți aici.

Iată, absolut la întîmplare, cîteva păreri:

Dumitru Fernoagă (directorul Casei de film nr. 5): „O excelentă trecere în revistă — după o perioadă — să vezi filme astfel grupate, să vezi ce a fost bun și ce rău; am observat, în filmele prezentate, o anumită doză de repetare a locurilor și situațiilor, lucru ce trebuie evitat în viitor; marea mea surpriză la acest festival: calitatea cu totul ieșită din comun a școlii de operatorie românești, excelentă ideea organizatorilor de a face o gală a filmelor de operator: „VARUL ALB” (**Valentin Ducaru**), „LUCRURILE” (**Nicolae Mărgineanu**), „IMN” (**Florin Paraschiv**), rămîn piese de rezistență; PUBLI-CUL? Acest public este cel pe care și-l poate viza cel mai mult un producător!”

Ion Bucher (directorul Casei de film nr. 1): „Pornesc de la faptul că la ora actuală cinematografia noastră se află într-un moment de vîrf, un moment lucid-optimist: de la 10—12 filme anual, tin-

dem, iată, către 50—60, cifră la care vom ajunge în 3—4 ani, calitatea lor devine deci esențială; este excepțională formula acestui festival pentru tineri: juriul să fie format din ei înșiși! Tinerii sînt mai direcți, nu-și fac probleme dacă se supără cineva, un creator sau vreo casă de film. Cînd un astfel de sistem de vot este însoțit de un sistem de discuții directe, oamenii de specialitate nu au decît enorm de cîștigat; trăind aici, în această atmosferă, regret că nu avem o astfel de competiție care să angrneze nu numai tinerii, ci și întreaga generație de creatori, cu atît mai mult cu cît o astfel de competiție n-ar depăși puterile noastre; nu de multă vreme, o importanță hotărîre de partid și de stat a trasat jaloanele activizării prezenței valorilor românești în lume. S-au trasat sarcini în acest sens tuturor instituțiilor de artă, în cinematografie din păcate nu s-a făcut prea mult în această direcție, deși am putea invita personalități, ziariști, etc. Iată acest festival: sînt filme rulate, văzute, și totuși ore întregi oamenii stau în picioare, atît în sală cît și pe plajă! Acest public este o speranță! Iar un astfel de mod de desfășurare, ar trebui să ne creeze obligații mai mari: în acest festival m-a făcut să mă întreb: cu ce mă prezint la anul? Cu ce, și cu cine?”

Intr-o bătălie strînsă — pentru că strîns a fost și nivelul calitativ al diverselor compartimente de creație ale filmelor prezentate — tinerii din Costinești au hotărît, spre premieră, următorul palmares:

1. — „Septembrie” (regia: **TIMOTEI URSU**).
2. — **MIRCEA DANIELIUC** („Ediție specială”).
3. — **ION BĂIEȘU, ALEXANDRU TATOS** („Rătăcire”).
4. — **FLORIN MIHĂILESCU** („Rătăcire”, „Ediție specială”).
5. — **ANDA ONESA** („Septembrie”).
6. — **ȘTEFAN IORDACHE** („Ediție specială”).
7. — **ADRIAN ENESCU** („Rătăcire”, „Doctorul Poenaru”, „Septembrie”).
8. — **PAULA ȘI DORU SEGAL** („Liceenii”).

Dintre cele peste 400 de buletine de vot, unul singur a „întuit” exact acest palmares: îi aparține unui student din Iași, de la Academia de științe, care a primit pentru asta, în mod gratuit, un bilet la tabăra din Costinești pentru vara anului viitor.

HORIA PATRAȘCU ■

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm! De momeala numită de noi un milion lei s-au prins alte 15 milioane sub firma Gh. Ștefănescu și fiii

Rememorare

O scrisoare sosită la redacție atrăgea atenția asupra unei incredibile înșelăciuni. Mai mulți indivizi își însușiseră prin minciună și rea credință o moștenire de circa un milion lei. Fapta părea incredibilă prin înseși proporțiile ei. Inspectorii procurori din Procuratura municipiului București studiază cazul și constată că dosarul era „inatacabil”. Conținea toate probele necesare într-o asemenea împrejurare. Înainte de a clasa definitiv dosarul se recurge la o ultimă încercare, cea fundamentală: audierea martorilor.

Stupoare: martorul principal, Petre Hondru, recunoaște infracțiunea de inducere în eroare. Se întocmește un alt dosar și procurorul general, tovarășul Gheorghe Bobocea, activist de partid cu un profund sentiment al dreptății, animat de curajul civic firesc pentru funcția ce o ocupă, acționând în sensul înaltelor răspunderi încredințate, propune recursul extraordinar. Toți cei implicați aruncă întreaga vină pe Petre Hondru. Revista noastră publică ancheta intitulată: „Momeala: un milion lei”. Părea însă puțin verosimil ca un bătrîn de 82 de ani, după o viață trăită în rigoare și neprihană, să eșueze lamentabil fără împrejurări favorizante. Cu sprijinul Procuraturii municipiului București continuăm cercetările și aflăm, cu neliniștea pe care ne-o provoacă de obicei nesăbuița generată de lăcomia oamenilor, că banii întinaseră mai multe conștiințe, că pe mulți îi ispitiseră la minciună și nesocotință.

Publicăm deci a doua anchetă intitulată: „Cine l-a împins spre minciună pe Petre Hondru?” Ca urmare, doi avocați sînt excluși din colegii și arestați.

Milionul a fost recuperat. S-a ajuns la vînzarea numai a unuia din bunurile rămase: vila de la Breaza. O vilă cumpărată cu 250 000 de către defuncte și în care s-au investit alți 250 000 lei a fost vîndută de falșii moștenitori cu numai 110 000 lei. Rămînea de verificat cine obținuse această performanță, în ce fel și, firește, cu ce bani?

Din nou acasă la Petre Hondru

„Am primit un telefon de la o vecină de la Breaza. Cineva se interesa de cumpărarea vilei. Mi s-au dat asigurări că este vorba de o persoană respectabilă. Am sunat la numărul indicat și răspundea un spital. Cînd s-au înfățișat la mine acasă, tatăl și doi

fii, l-am întrebat dacă sînt medic. Au rîs și au zis că da. Dar păreau tot ce înseamnă opusul unui medic. Mai tîrziu am aflat că toți trei sînt gestionari. S-au tocmit pentru fiecare colțisor. Erau foarte documentați cu privire la starea clădirii. În multe locuri ploaua, e adevărat. Ei au stabilit prețul de 110 000 lei și noi l-am acceptat”.

Plec încredințat, în ciuda înțelegerii ploase cu care l-am apărut pe bătrînul Petre Hondru, că de data asta adevărul îl vom afla de la Gheorghe Ștefănescu și fiii lui gestionari.

Prima descindere

Acasă la Gheorghe Ștefănescu, organele de miliție din I.G.M. începuseră cercetările. Se găsesc ascunși în zidul de pe balcon un milion șase sute de mii lei.

A doua descindere

În magazia unității de care răspundea gestionarul se mai găsesc ascunși încă 260 000 lei și bunuri a căror valorificare i-ar fi adus lui Gheorghe Ștefănescu circa 500 000 lei.

A treia descindere

„La copii”, organele de miliție descoperă încă un milion — cîte 500 000 lei la fiecare.

A patra descindere

Se descoperă alte bunuri, a căror valorificare la prețul oficial (dar de preț oficial e vorba?) i-ar fi oferit gestionarului nici mai mult, nici mai puțin de 12 milioane lei.

Prima observație

În timpul cercetărilor, o persoană cu muncă de răspundere în sectorul 8 încearcă prin diferite mijloace să împiedice sau să întîrzie finalitatea demersurilor organelor de miliție. Fără nici un succes, firește, afară de acela de a da legii încă o pistă de investigat, persoana respectivă, despre care vom relata la finalizarea cercetărilor, fiind un părtaș la achiziționarea cu preț profitabil a casei de la Breaza. Societatea noastră se structurează, tot mai mult, în jurul unor valori reale, singurele în măsură să dea preț efortului general; umanismul acestui demers se vădește în aceea că el nu exclude pe nimeni, ceea ce conferă colectivității ce îl întreprinde forța de a nu se lamenta cînd cite unul dintre promotorii ei se autoexclue.

A doua observație, esențială

Este, evident, vorba de banii statului. Decl. de banii poporului. Dar este vorba,

deopotrivă, și de alte valori — tot ale poporului — care nu se vînd și nu se cumpără pentru bunul motiv că sînt mai presus decît aurul și decît banii lumii. E vorba de cinstea oamenilor societății noastre și de dreptul lor de a și-o apăra. Dezvăluind afacerile din penumbră și de subsoal morală, vorbind răspicat împotriva escrocilor, fie ei mari, fie ei mici; a escrocilor din primul rînd și a celor ascunși mai în spate, mimînd adesea vigilența și spiritul revoluționar printre noi. Grijă pentru astfel de valori ale poporului este ilustrată dealtfel și de Hotărîrea C.C. al P.C.R. privind rezolvarea în spirit comunist, responsabil a sesizărilor oamenilor muncii. Arboreșcența poveste, a unui adevărat joc al milioaneilor de care vorbim aici, este doar un singur exemplu de ce înseamnă rezolvarea în sensul legii, al dreptății a unei sesizări. Un exemplu care arată tot atît de limpede, cel puțin acum, și ce ar fi însemnat ignorarea sau „rezolvarea” de mintuală a scrisorii. A acelei prime scrisori. După cum întreaga istorie probează convingător un adevăr vital al societății noastre: cinstea este la ea acasă în România socialistă; iar — ca fundamentală garanție a acestui lucru — climatul moral cultivat de partid permite și garantează demascarea oricărui abuz, pedepsirea celor care atentează la banii poporului și la morală acestuia.

Cazul mai evidențiază oportunitatea angajării opiniei publice spre toate aceste probleme în spiritul mereu mai responsabil și mai realist, indicat de secretarul general al partidului, al unei acțiuni revoluționare, sincere, utile, ce-și face din adevăr rațiunea de a trăi.

Unele fapte

de domeniul evidenței

15 000 000 lei nu se teaurizează într-o zi, într-o lună sau într-un an. Și nici de unul singur.

Gheorghe Ștefănescu a lucrat într-un domeniu unde controalele sînt frecvente, permanente și, ca apartenență administrativă, diversificate. El nu este nici bijutier, nici medic; și nici nu-și ducea activitatea într-un loc ferit de indiscreții. Ca negustor de băuturi alcoolice, activitatea lui s-a desfășurat în ochii lumii.

Ca să strîngi în aceste condiții 15 000 000 lei trebuia să și cheltuiești multe altele.

Gheorghe Ștefănescu a mai fost cercetat o dată la Legea 18. Și a fost găsit nevinovat. Este limpede că un „binevoitor” a cunoscut din comoditățile pe care le poate oferi o avere de 15 milioane lei, desigur, faptul că protejatul său va fi cercetat. Neîndoielnic, un asemenea binevoitor nu

poate rămîne nici el prea multă vreme anonim.

Gestionarul cunoștea foarte bine că omul care primește azi un cadou neînsemnat o face în așteptarea unuia mai mare. Și mai știa că fără acel cadou mai mare, omul care a acceptat un cadou neînsemnat se poate simți jignit. Nu-i erau străine nici forța lingusirii, tentația lucrurilor rare, precum nici puterea pe care o reprezintă aceste arme în mîna unui individ lipsit de scrupule.

Ne interesează să cunoaștem modul lui de a gîndi și de a acționa, mentalitățile, moravurile, limbajul folosit, metodele și șiretenia lui, calitățile și viciile. Lupta împotriva hoției și a înșelăciunii, a corupției și a escrocheriei nu este o luptă abstractă și printre legile luptei concrete se numără și cunoașterea formelor pericolului care amenință.

Activitatea acestui escroc este o jignire adusă muncii noastre, ea încearcă să umilească buna noastră credință, iar împrejurările care au favorizat-o ne interesează deopotrivă pe toți. Descoperirea unor soluții de salvare a banilor țării și de închidere a căilor fraudei, mitei și delapidării constituie obiectul interesului general și titlul de proprietate al obștii.

Organele de miliție continuă cercetările și în curînd vom cunoaște proporțiile întregi ale infracțiunii. Ne dăm seama că nu este un lucru ușor și sîntem încredințați de succesul acestor demersuri tot la fel cum sîntem încredințați că opinia publică, printr-o intervenție responsabilă și de bună credință, poate ajuta mult, așa cum a mai făcut-o, și în acest caz, orientînd și susținînd cercetările pînă la ultimele lor consecințe.

Procurorul șef

al municipiului București

„Acest caz ilustrează convingător două concluzii pe care noi le cunoaștem de mult. O fraudă începută nu mai poate fi oprită. Cel ce a declanșat-o nu mai conduce acțiunea; este condus chiar de mecanismul pe care singur l-a creat. El nu acționează singur, își creează o plasă de relații din care nu mai poate ieși decît cu riscul prăbușirii. Și a doua concluzie: tot la fel cum nu există crimă perfectă, nu există fraudă perfectă. Mai devreme sau mai tîrziu totul se descoperă. Dacă am lua numai acest caz. De unde am început și unde am ajuns? Și încă nu s-a terminat.”

NICOLAE CRISTACHE

Un abuz în serviciu care lezează interesele țării

Nu știu exact ce au simțit lucrătorii de securitate, cu ocazia percheziției efectuate la domiciliul cetățeanului Mihai Slăvoiu, dar orice om cu simțul măsurii și cinstel pe potrivă și-ar fi pus mîinile în cap văzînd, printre altele, următoarele obiecte: 33 perechi cercei de aur cu pietre prețioase sau perle, 19 verighete de aur, 16 inele, 13 medalioane din metalul menționat mai sus, 104 grame aur dentar „Degulor”, butoni, lanțisoare, ace de cravată, firește, toate din aur, carate peste carate, amestecate cu valize, sonerii, covoare plușate, pixuri, mașini de tocat carne, rigle de calcul, bujii, iar peste toate cele numărate, doar o parte, cum am mai spus, se înăltau un frigider „Bosch”, un televizor „Ultra-electronic” și cîteva sute de metri de stofă și țesături. Autoturismul „Ford Consul” era în fața casei. Lista este incompletă, obligați fiind de spațiul restrîns și cîteva rațiuni estetice, printre care îngrămădirea fără noimă a sutelor de obiecte. S-ar mai putea spune însă cîte ceva despre calitățile cu totul remarcabile ale multor bijuterii, cum ar fi faptul că, de pildă, verighetele erau în majoritatea lor late, vînioase, bombate curajos, ca să atrîne mult sau că de la unele coliere nu lipseau briliantele și pietrele prețioase a căror valoare se ridică la peste 20 000 de lei. Mă rog, asta este, la urma urmei, o boală a secolului, inelul să fie cit mai durduluu, verigheta cit mai lată, să nu creadă vecinul că ești un pirlit și ai făcut-o din sărăcie. Aprecierea ține de cele omenești. Mai sîntem și așa, mai avem și păcate, lucrăm intens la educația noastră, ne dăm chiar silința, și cită vreme treaba nu-i deranjează pe cei din jur, decît doar în amorul

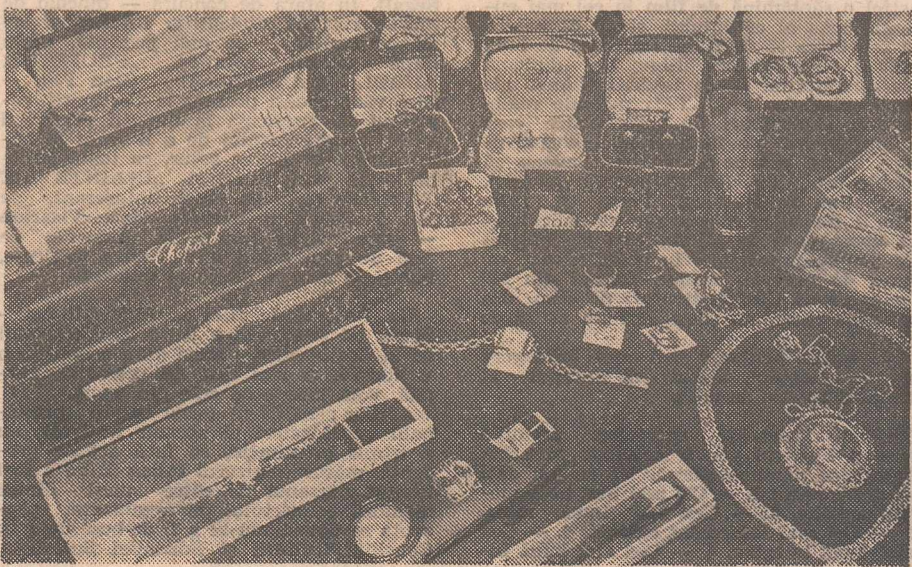
lor propriu, ne place să credem că sîntem perfectibili și respirăm ușurați. Toate bune, doar că bazarul lui Mihai Slăvoiu te pune pe gînduri. Bunul-simț care nu ne părăsește, în ciuda slăbiciunilor noastre, este serios zdrunțat. De ce și mai ales cu ce preț această magazie cu lucruri prețioase (toate frumoase, interesante și desigur utile dar în limite care nu frizează patologicul) cu atît mai mult cu cît nu prea ne stau, așa, la îndemînă să le stringem teancuri, teancuri. Și chiar dacă ne-ar sta, bunul-simț...

Mihai Slăvoiu s-a născut într-o noapte geroasă în urmă cu vreo cincizeci și ceva de ani. Nu urmărîm o biografie romanțată. Pur și simplu n-avem mărturii și deci nu știm dacă frageda pruncie îi anunța o carieră „de aur”. Oricum, cert este că în 1961, momentul în care fusese trimis să lucreze la una din reprezentanțele noastre din străinătate, M.S. a debutat cu „argintărie”. Mai exact, cu importul pe cont propriu a numeroase servicii și obiecte de argint care, valorificate cu pricepere și simț de răspundere pentru purga proprie, îi ridicau spectaculos veniturile. Treaba n-a durat prea mult și M.S. a fost chemat în țară. Normal era ca, în aceste condiții, lui Mihai Slăvoiu să nu i se mai dea prilejul să-și bucure sufletul și buzunarul în domeniul comerțului exterior, dar ca un făcut, să nu mai crezi în minuni!, lui M.S. i se face loc la „Mașinexport-import” și nu așa, pe un post oarecare, ci chiar pe acela de șef de serviciu. Un post cheie în activitatea de comerț exterior, el, șeful de serviciu, participînd la încheierea de contracte cu firme străine, un post care pre-

supunea ca omul care îl ocupă să dea dovadă, pe lingă solide cunoștințe profesionale, și de temeinice calități morale. Dacă profesional Slăvoiu se descurca bine, în privința calităților morale oare antecedentele menționate nu trebuiau să dea de gîndit? Din păcate au fost trecute cu vederea. Și astfel, omul nu se lasă așteptat prea mult și după o scurtă perioadă de acomodare în care a tatonat terenul, încercînd să prindă pulsul „pieței”, să depisteze cu abilitate firmele gata să se debaraseze de cîteva magnetofone, casetofone etc. pentru a prelua avantajos un contract. Slăvoiu se lansează. Organizează întîlniri „individuale” cu „favoriții”, destăinuie cu nonșalanță prețurile (care constituie un secret de

serviciu), mutînd astfel masa tratativelor din cadrul întreprinderii la el acasă, scoțînd pe piață, la tarabă, interesele țării. Casetofonele, bijuteriile, ceasurile constituiau prețul vînzării, termenii, mai puțin diplomatci, fiind pe măsură: „Dai magnetofonul, iei contractul!”

Urmare firească, în 1970 lui Mihai Slăvoiu i se desface contractul de muncă, iar cazul său este prelucrat în cadrul colectivului. Și așa, ca o pedeapsă, este transferat la Antrepriza română de construcții montaj (ARCOM) (aici este destul loc să vă mirați împreună cu noi). Grație unei bunăvoințe și înțelegeri pe care n-o pricepem în ruptul capului. Mai mult, în 1972, cu toate aprobările în regulă, pleacă

Ptolemeu a trișat?

Ptolemeu, celebrul astronom și matematician egiptean, care a trăit în Alexandria în secolul al II-lea al erei noastre pretindea că ar fi observat evenimentele astronomice pe care le anunța. În realitate, el le-ar fi calculat pe baza teoriei unui precursor, care susținea că Soarele se învârtă în jurul Pământului. Falsul său a costat astronomia 15 secole de întârziere!

„Crima lui Ptolemeu”, acesta este șocantul titlu al unei cărți recent apărute în Statele Unite și aparținând astronomului american Robert R. Newton din Baltimore. În această lucrare tipărită în 1977, autorul — cu un nume predestinat pentru un astronom — construiește pe parcursul a 412 pagini un adevărat act de acuzare împotriva lui Ptolemeu, punându-i sub semnul îndoielii gloria de astronom care a durat tot Evul Mediu și chiar în Renaștere. După cum este cunoscut, Ptolemeu este autorul teoriei geocentrice potrivit căreia Pământul este centrul Universului, iar toate corpurile cosmice, inclusiv Soarele și Luna, se învârtesc în jurul lui. Mai târziu, teoria lui Ptolemeu a fost infirmată de studiile lui Copernic, Kepler, Galilei și Newton. Toate cunoștințele omenești despre cercetările astronomice din cele cinci secole înaintea erei noastre dau din sinteza lui... Ptolemeu. Într-un studiu de sinteză al astronomiei vechi, cunoscută sub numele arab de Almagest. Din această lucrare, ca și din relatările indirecte ale lui Plutarh, aflăm că pentru astronomul Hipparch, la fel ca și pentru Ptolemeu, 300 de ani Pământul era de structură geometrică, iar legile lui erau impuse de legile geometriei pure. Mișcarea corpurilor celeste era asimilată cu mișcarea unui imens mecanism de ceas-

nic al cărui pivot central era Pământul. Soarele, Luna, planetele interioare (Mercur și Venus), planetele exterioare — atunci cunoscute — Marte, Jupiter și Saturn descriu orbite comandate de dispunerea lor geometrică. Ptolemeu scria în Almagest: „Astronomia trebuie să încerce pe cât îi este în putință să realizeze o concordanță între ipotezele cele mai simple și mișcările celeste; dacă aceasta nu-i reușește trebuie folosită ipoteza care convine mai bine”. Și Ptolemeu a adoptat ipoteza zisă a „epiciclorilor”, cu o variație — a „excentricului” — echivalentă în final cu prima printr-o relație foarte simplă: ipoteza fixa planeta pe o circumferință ce se învârtă cu o mișcare uniformă, în timp ce centrul acestei circumferințe descria, cu o mișcare la fel de uniformă, o altă circumferință, în care Pământul ocupa fie locul central — în cazul epiciclorilor — fie o poziție excentrică — în cazul excentricului. Totul semăna cu un mecanism de ceasornic, în care roțile alunecă unele peste altele printr-un sistem de dinți, mișcarea aparent rezultată din raportul planetă-Pământ redând grosomodo mișcările observate în realitatea astronomică, de avansare și retragere alternativă a planetelor, mișcări care au intrigat atât de mult pe cei din vechime. Acest sistem, ce se baza pe o pură analogie geometrică, s-a impus de la Hipparch opt sute de ani în total, ipoteza a rezistat până la Copernic... via Ptolemeu. O mie în ciuda numeroaselor sale insuficiențe, întrucât era necesar să se rămână la linia impusă de pitagoricenii și Platon, al cărui sistem filosofic juca, în acel moment, același rol pe care l-au jucat dogmele bisericesti față de sistemul copernician adoptat și apărut de Galileo Galilei.

Se pune însă întrebarea dacă mijloacele de observare astronomică existente în antichitate erau atât de rudimentare și imperfecte încât această problemă, atât de simplă astăzi — diferențele dintre mișcarea teoretică și mișcarea reală a planetelor — nu a putut fi elucidată. Astronomul american Robert Newton nu acceptă acest argument. Mai mult chiar, el susține

că Ptolemeu a falsificat intenționat cifrele lui Hipparch, astfel încât să se integreze în sistemul său. Un exemplu, poate cel mai frapant: Ptolemeu a observat la Alexandria, unde și-a desfășurat activitatea, că echinoctiul de toamnă din anul 132 a avut loc la 25 septembrie, ora 14, ora locală. Or, calcularea cu ordinatorul a relevat că, de fapt, echinoctiul de toamnă din 132 a avut loc la Alexandria la 24 septembrie, ora 9,54 dimineața, deci aproape cu o zi înainte de pretinsa observație a lui Ptolemeu. Ceea ce este mai mult decât suspect, întrucât eroarea pe care o puteau săvârși mijloacele de observație ale epocii nu putea depăși o jumătate de oră!

Robert Newton a cercetat sistematic toate cifrele cuprinse în Almagest: mișcarea Soarelui pe zodiac, precizia echinoctiurilor, fazele Lunii și ciclul eclipselor de Lună etc. Majoritatea valorilor date sînt false, „actul de acuzare” fiind foarte grav — din 31 de observații pe care Ptolemeu pretinde că le-a făcut el însuși, cel puțin 26 au fost „fabricate”, iar din cele 38 de observații pe care le atribuie unor astronomi anteriori, cel puțin 13 sînt trucate pentru a putea fi integrate în model. Dealtfel, sistemul lui Ptolemeu a fost denunțat în parte încă de acum o sută de ani. Robert Newton afirmă că Ptolemeu era un astronom slab, absorbit de numeroasele sale scrieri, fiind, în același timp, și foarte influențat de școala decadentă din Alexandria. Aceasta ar explica și una dintre numeroasele anomalii din Almagest relevate de astronomul american, potrivit căreia de fiecare dată cînd Ptolemeu afirma că a efectuat observațiile la ora 12 ziua (cînd Soarele atinge deasupra Alexandriei momentul culminant) valorile indicate sînt în realitate cele corespunzătoare orei 12.30. O jumătate de oră de eroare sistematică, comisă printr-o observație greșită.

Este sau nu inovat Ptolemeu? După procesul științific alț de rigurosu pe i-l face Robert Newton, astronomii din întreaga lume își vor spune, probabil, cuvîntul.

MONDO UMANO ?

Industria răpirilor

Să ne întoarcem în luna martie a.c. în a doua săptămînă apărea de sub țipar revista „Ordine publico” despre care se spune că este destinată cu prioritate forțelor de ordine. Însă numărul respectiv a fost răsfoit cu mare atenție și de omul obișnuit, de oamenii de afaceri ca și de oamenii politici. Pe scurt, de orice cetățean tot mai mult interesat de o anumită problemă devenită adevărat flagel — răpirile. Numărul revistei citate face o amplă sinteză a acestui flagel și constată că în perioada 1970—1976, în Italia, au fost răpite exact 250 (două sute cincizeci) de persoane. În cei șase ani, „cifra de afaceri (ați citit bine, cifra de afaceri) a industriei răpirilor” a atins suma de 49 (patruzeci și nouă) miliarde 764 (șapte sute șaiszeci și patru) milioane de lire italiene sau 300 (trei sute) milioane de franci!

Dacă ar fi fost comunicate doar cifrele de mai sus și tot ar fi de ajuns pentru a vorbi pe larg de industria răpirilor și de verigile ei. Dar nu. Au fost date publicității și altele care completează substanțial o imagine despre care nu ne ferim să spunem că devine înfricoșătoare. Mai ales că douăzeci din cele 250 de victime ale răpirilor n-au fost niciodată regăsite deși s-au plătit sume importante în citeva din aceste cazuri. Potrivit unor statistici oficiale preluate de revista „Ordine publico” doar în cazul a 70 de răpiri s-au identificat autorii, iar din 103 de suspecți numai 77 au fost condamnați la pedepse variînd între un an și douăzeci și opt de ani de închisoare. În același timp, publicația amintită confirmă o serie de constatări ale Institutului central de statistică din Italia care vorbeau de o diminuare a numărului răpirilor, în 1976, față de anii precedenți. Astfel, acum doi ani, doar 52 de italieni au fost răpiți (N.N. — în anul 1970 numărul răpirilor fusese de 12).

Deși într-un prim moment ar stîrni cel puțin un zîmbet, constatarea următoare nu e mai puțin semnificativă: din cauza inflației sumele plătite drept răscumpărare au crescut în mod substanțial: în anul 1976 cea mai mare parte a sumelor plătite pentru a răscumpăra un răpit depășea 500 milioane de lire pentru a atinge un plafon greu credibil dar totuși adevărat, de cinci pînă la șase (!) miliarde lire. Este vorba de ceea ce știe poliția care, se pare, nu neagă faptul că plafonul ar putea fi și mai ridicat. Oricum, sînt sume de cinci ori mai mari decît cea plătită în decembrie, acum cinci ani, pentru eliberarea lui Paul Getty III. Atunci, s-a depășit înția dată un miliard de lire pentru eliberarea lui Getty III. Alte constatări ale revistei: cele mai multe răpiri, 54 în 1976, s-au consemnat în leagănul noii mafii: Calabria. Semnificativ, nu? În schimb, leagănul vechii mafii, Sicilia, a rămas în urmă de data aceasta. Da, există și citeva regiuni unde n-a fost înregistrată nici o răpire (evident din 1970). Venetia, Friuli, Abbruzze, Val d'Aosta.

În întîmpinarea cererii oricărui om de bună credință, revista propunea și remedii împotriva acestei forme de criminalitate: crearea unei adevărate bănci mondiale de informații asupra tuturor răufăcătorilor susceptibili de a participa la răpiri și care adesea traficează arme și droguri. Se mai opina ca băncile să noteze numerele tuturor biletelor în cazul fiecărei importante manevrări a sumelor de bani.

Noi ne oprim aici cu citirea acestor citeva constatări. Firește comentariile pe marginea lor sînt foarte numeroase. Iar întrebarea dacă propunerile revistei au fost luate în seamă nu-și are încă răspuns. Mai ales că, tot între timp, una din constatăriile din „Ordine publico” (în șase ani n-au fost decît 16 răpiri, „neimportante”, de ordin politic) a fost contrazisă total exact după o săptămînă — la 16 martie, cînd a fost răpit în plină zi și în plină stradă Aldo Moro. Sfîrșitul răpirii se știe dar ceea ce nu se cunoaște este că autorii odiosului act n-au fost încă identificați. Se descoveră săptămînal suspecți, se avansează noi opinii despre felul cum au acționat răpitorii, cum au comunicat între ei și cum au plănit totul. Dar nu se curmă răul din rădăcină. Ceea ce este esențial. De unde și concluzia că industria respectivă este bine organizată.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Vaccinuri

Se pare că vaccinarea cîștigă tot mai mult teren în lumea medicală, devenind o armă eficientă pentru prevenirea și combaterea unor boli a căror acțiune a avut și are rezultate dezastruoase pentru omenire.

Iată că se profilează apariția unui vaccin de o importanță covârșitoare pentru sănătatea oamenilor. „Un vaccin împotriva anumitor forme de cancer este prevăzută pentru următorii 5 ani” a declarat dr. Jean Francois Dore, conducător al cercetării la INSERM (Institutul pentru sănătate și cercetare medicală din Franța). El a adăugat că un astfel de vaccin ar fi posibil în cazul leucemiei, spre exemplu, dar că nu este previzibilă vaccinarea întregii populații împotriva tuturor formelor de cancer. Pentru dr. W. Davis, șeful serviciului de pregătire pentru cercetare de la Centrul internațional de cercetare a cancerului de la Lyon, „toți oamenii sînt susceptibili de a fi afectați de cancer, dar nu toți se îmbolnăvesc”. Aceasta depinde de existența unor enzime de origine genetică, la care indivizii sînt mai mult sau mai puțin sensibili. Dar, a precizat el, observația stă la originea unei confuzii regretabile, deoarece este greșit să credem că această boală este ereditară. Ereditatea intervine doar prin sensibilitatea omului la anumite enzime.

E bine că boala care nu cruță nu este ereditară. Din păcate însă o altă boală își păstrează acest caracter: sărăcia. Cît oare va costa vaccinul anticancer? Este o întrebare al cărui răspuns poate să mai aștepte. Nu prețul vaccinului în sine ne

interesează, ci ce se poate face, ce trebuie făcut pentru a asigura accesul întregii populații a globului la binefacerile științei? Ce se poate face pentru eliminarea monopolului tehnologic care a pătruns cît se poate de serios în cercetarea medicală? N-au toți oamenii dreptul egal la viață?

Se pare că nu, din moment ce Organizația Mondială a Sănătății este alertată de o recrudescență fără precedent a paludismului, pentru combaterea căruia a consacrat mai multe mijloace decît s-au acordat vreodată unei acțiuni internaționale. Specialiștii încearcă, dar realizarea într-un viitor apropiat a unui vaccin antimalaric, în pofida unor rezultate interesante obținute de cercetarea medicală, este puțin probabilă.

Pentru a stabili amploarea flagelului este suficient să spunem că în lume peste 200 de milioane de persoane sînt afectate de malarie. Numai în Africa un milion de copii mor anual din cauza paludismului. În Asia, în unele țări în care se credea că boala a fost eradicată, se înregistrează o creștere a frecvenței cazurilor de paludism de la an la an. De unde această reactivare a unei boli care, în ultimii ani cel puțin, începuse să fie concesivă cu viețile oamenilor? Să fie de vină numai țîntarul anophel? În fața agravării spectaculoase a situației, O.M.S. a propus adunării sale generale o schimbare radicală a strategiei, bazată indeosebi pe încurajarea eforturilor sanitare naționale. Noul program al O.M.S. își propune ca obiectiv final „eradicarea paludismului pretutindeni unde aceasta se

poate realiza”. Excelent obiectiv, numai că nu precizează ce se va face în Africa și Asia, unde se află țări care nu pot asigura nici măcar necesarul minim de viață pentru populație, cu atît mai puțin programe naționale de luptă împotriva paludismului. De acord, sînt necesare eforturi interne pe baza unor programe îndigene de combatere a acestui flagel, dar de ce aceste programe nu au fost instituite încă de pe vremea cînd țările cele mai afectate erau colonii sau dominaționale? Malaria doar nu-l o boală apărută de ieri, de azi, a făcut să tremure oamenii încă cu sute de ani în urmă. De ce ceea ce nu s-a făcut atunci nu se încearcă să se facă acum, măcar ca o reparație umanitară datorată celor storși de sudoare și bogății atît amar de ani? De ce nu se face nimic? Din păcate, și pentru că la recenta reuniune de la Bonn a țărilor europene dezvoltate problema ajutorului pentru țările în curs de dezvoltare a fost tratată, ca să facem o apreciere elegantă cu... timiditate. Timiditate care a fost evidentă și la celelalte reuniuni ale celor 7 de la Rambouillet, Porto Rico sau Londra și care este considerată de observatorii politici ca un obișnuit proces de trecere pe un plan cît mai îndepărtat a unui program de o acută actualitate. Problema ajutorului poate deveni subsidiară dacă s-ar umbla, cît de cît, la fondurile destinate înarmării.

Și iată cum neglijența unui banal și pri-căjit țîntar îl face să devină o armă la fel de ucigătoare ca o bombă atomică.

IOAN ROȘCA ■

ACEEĂȘI PLANETĂ, ACEEĂȘI ORĂ !

Miss Univers

Dianne Prinz, fiziciană, ar putea deveni prima femeie-astronaut american — urmînd să participe, împreună cu alți trei oameni de știință, bărbați, la o misiune în Cosmos la bordul laboratorului spațial „Spacelab-2” ce va fi lansat în anul 1981. Am spus ar putea, deoarece încă șase femei specialiste din diferite domenii sînt pregătite pentru astfel de misiuni și ar putea fi și ele candidate la acest titlu. Se organizează, deci, în lume, nu numai concursuri de frumusețe. În acest caz este valabil mai mult ca oricînd titlul de „Miss Univers”. Femeile cuceresc spațiile dar se poate spune și că

Femeile

cuceresc scorpionii

Pentru a întrerupe scurt o dramatică scenă conjugală, un locuitor din Hamburg a aruncat în capul soției sale un scorpiion. Aceasta a scă-

pat neatînsă de neobișnuitul agresor. Scorpiionul, lung de 17 centimetri, n-a făcut nici un rău femeii, mișcat fiind, probabil, de dulcea feminitate a victimei; sau poate de frică?

Soțul (vinovat), care adusesse scorpiionul din Kenya, a fost arestat de poliția hamburgheză.

Tandrețea neașteptată a scorpiionului!

Blestemul faraonului

La intrarea în mormintul lui Tutankhamon se află această inscripție profetică: „Moartea va atinge cu aripile sale pe oricine îl va deranja pe faraon”. De-a lungul secolelor mulți au încercat să prade comorile fabuloase ascunse în mormint. Toți au murit de un rău necunoscut. S-au încercat și explicațiile acestor serii de decese subite, o boală datorată unui virus provenit de la guano lilieciilor, sau datorată radioactivității. Nimic însă n-a confirmat nici una din ipotezele emise.

O ipoteză e de luat în seamă: a nu se mai fura.

Dragostea învinge

Despre dragoste nu este bine să scrii în Africa de Sud, mai ales atunci cînd cei ce se iubesc sînt un bărbat negru și o femeie albă. O iubire de acest fel este considerată subversivă de către autoritățile Republicii Sud Africane, un atac direct la adresa politicii lor. Tot mulți albi protestează împotriva discriminărilor rasiale practicate de regimul de la Pretoria. Romanele cunoscutului scriitor alb sud-african, Andre Brink, „O clipă în vînt” și „În inima nopții” sînt o sfidare directă adusă apartheidului. Paradoxal, dar în alte părți ale lumii dragostea și căsătoria nu fac casă bună. Se poate vorbi de

Celibatari convingși

În S.U.A. — din 1970 pînă în anul 1978 numărul celibatarilor a ajuns la 52,7 milioane. Cifrele sînt în continuă

creștere. Motivele creșterii: înmulțirea divorțurilor, amînările evenimentului de la o zi la alta și un ultim motiv foarte serios: celibatarii înrăiți.

Expertii sînt de altă părere: nesiguranța zilei de mîine datorată actualiei situații economice, determină tinereții să nu-și asume responsabilitatea întemeierii unei familii.

De la democrație

la ranch

Jane Fonda a renunțat să mai fie democrată. Șase familii vor fi expulzate de pe imensul ranch din Santa Barbara (S.U.A.), pe care l-a cumpărat anul trecut, împreună cu soțul ei, politicianul Tom Hayden. Pretextul: înființarea unei tabere pentru copiii prietenilor politici ai soțului. Scurtă democrație!

I. GRECU ■

„Luptătorii noștri trebuie să fie mereu gata pentru o treabă dintre cele mai grele”

— Tovarășe profesor Nicolae Pavel, vreau să vă atrag atenția că imi place cum gândiți! Fiind dumneavoastră unul din antrenorii lotului reprezentativ de lupte greco-romane, recent întors de la campionatele lumii cu 6 medalii, vorbiți despre succesele din Mexic, cele mai mari din istoria participării noastre la competiția respectivă, cu măsură și modestie. Cind alții, sint convins, nu și-ar mai încăpea în piele de bucurie, fostul campion și maestru al sportului la lupte Nicolae Pavel nu se infieră, ba chiar zice, spre surprinderea interlocutorului, că bilanțul din Mexic putea fi și mai valoros! Cit de valoros, tovarășe Pavel?

— Să nu uităm că Gingă a ratat medalia de aur în ultimele 3 secunde și că Păun s-a accidentat, fiind nevoit să abandoneze.

— Firește că nu uităm! Vă rog să continuați.

— Gingă a pierdut la Blaghidze cind nimeni nu se mai aștepta, după un meci pe care specialiștii l-au considerat printre cele mai frumoase din întreaga competiție. Dealtfel, la sfârșitul partidei încheiate cu un punct în favoarea sportivului sovietic, delegația noastră a introdus o contestație, apreciind că arbitrii l-au favorizat pe învingător, punctându-i dublu o acțiune, contestație pe care juriul a respins-o. Dacă meciul s-ar fi terminat 7-7, Gingă ar fi devenit campion mondial! Păun a pățit-o și mai rău, accidentându-se la arcadă încă înainte de finale. Medicul federației internaționale l-a abandonat cu 40 de secunde înainte de sfârșitul unei întâlniri în care conducea detașat. Dind dovadă de bărbăție, Păun a încercat să lupte și a doua zi, dar rana, singerind abundent, l-a împiedicat să continue. La categoria lui a câștigat până la urmă Kramarenko, pe care Păun îl întrecuse net la europene.

— Să înțelegem din cele ce spuneți că arbitrajele au dat naștere, în Mexic, la unele discuții?

— Uneori. În condițiile în care federația internațională, F.I.L.A., a acordat mai multă competență arbitrilor, urmărind dinamizarea meciurilor și creșterea spectaculozității lor, aceștia au intervenit adesea cu punctul lor de vedere mai mult sau mai puțin subiectiv, abuzind în aver-tismente și descalificări. După cum se știe, Codreanu a suferit o descalificare, iar Draica, recunoscut pentru combativitatea lui, a primit în întilnirea cu Ceboksarov un avertisment pentru atitudine pasivă! Dar, una peste alta, cei mai bine pregătiți luptători ai mondialului au găsit resurse să treacă peste unele dificultăți de moment, spre satisfacția noastră, sportivii români ocupind locul secund în clasamentul pe națiuni, dominat de reprezentanții sovietici. Dealtfel, numai luptătorii sovietici, români și bulgari au izbutit să câștige medalii de aur!

— Tovarășe Pavel, altitudinea Mexicului n-a constituit un impediment pentru competiții?

— Nu prea. Știind despre ce va fi vorba în Mexic, toată lumea și-a luat măsuri de prevedere, antrenându-se în condiții de înălțime. Noi, după un stagiu mai lung la Poiana Brasov, ne-am pregătit în preajma plecării la Piatra Arsă. Ca urmare, băieții s-au comportat normal în timpul campionatelor, cind numai noi, cei trecuți, ca să zic așa, de prima tinerețe, am acuzat mezeala excesivă a aerului.

— La 39 de ani, vă plingeți cam repede de bătrânețe!

— Personal, dar asta vă rog să n-o scrieți, vreo 3 zile abia m-am putut mișca din cauza unei sciatici.

— Vă propun să trecem la altceva. La o chestiune pe care aș numi-o mai generală, mai de ansamblu, legată atit de victoriile obținute de luptătorii noștri în Mexic, cit și de victoriile lor mai vechi care au adus, după cum se știe, peste o sută de medalii sportului românesc în competiții oficiale de anvergura. Care e secretul acestui sir neîntrerupt de victorii, tovarășe profesor?

— Cred că mai nimerit ar fi să vorbesc despre asta maestrul Ion Corneanu, antrenorul coordonator al lotului.

— Desigur, la fel am gândit și eu numai că, cunoașteți la fel de bine, Ion Corneanu a mai rămas câteva zile în Mexic, în calitate sa de președinte al Colegiului de antrenori al federației internaționale. Așa că, vrind-nevrind, trebuie să dați dumneavoastră lămuririle de rigoare. Vă ascultăm.

— Cred că în lupte se muncește mai bine decit în alte discipline. Mai temeinic și permanent, calendarul competițional impunind și el o asemenea atitudine prin aceea că programează în fiecare an campionat continentale și în fiecare an, cu excepția celor olimpici, campionate mondiale. Acestea fiind zise, e clar că luptătorii noștri trebuie să fie mereu gata pentru o treabă dintre cele mai grele.

— La ce vă referiți?

— Păstrarea unui prestigiu e o treabă dintre cele mai grele. Adevărat?

— Adevărat. Mai departe?

— Seriozitate. Disciplină. Viață sportivă. Nimeni nu bea. Nimeni nu fumează. Nimeni nu întinză peste ora 22.30. Pregătire minuțioasă.

— Cit de minuțioasă? În ce fel?

— Lotul nostru largit cuprinde, de regulă, 40 de sportivi din care cel puțin 2 știu, la fiecare categorie de greutate, să execute întreaga gamă de procedee teh-

Antrenorul federal Nicolae Pavel (în centru) asistându-l pe Ion Draica. Alături, Constantin Ofițerescu, descoperitorul prospătului campion mondial

nice. Dar nu pe toate, firește, le stăpinesc la fel de bine, drept pentru care eu și colegii mei am insistat tocmai asupra părților mai slabe. Corectînd, perfecționînd, individualizînd. Am să dau cîteva exemple concrete. Alexandru s-a pregătit anume pentru Șumakov, pentru turul de braț al celui care, în ultima finală olimpică, l-a învins pe Berceanu. La Mexic, sovieticul a încercat de mai multe ori procedeu său favorit, dar Alexandru a găsit de fiecare dată antidotul, devenind campion mondial. La fel, Draica. Talent excepțional, dublat de o putere de muncă remarcabilă, constănteanul nu se descurca în fața luptătorilor închiși. L-am pus, la antrenamente, tocmai în situații de acest gen, iar rezultatele n-au întîrziat. La 20 de ani, juniorul Ion Draica a ajuns primul luptător din lume al categoriei 82 de kilograme, anunțînd o carieră sportivă deosebită.

— Un moment. Ce înseamnă eu și colegii mei?

— Ion Corneanu, Ion Cernea, Simlon Popescu și Nicolae Pavel. Meritele aparțin, în primul rînd, maestrului Corneanu, tehnicianul cu cea mai bogată experiență din lumea luptelor, antrenor cu o carte de vizită unică în sportul românesc. A fost, cu ani în urmă, antrenorul meu, ca și al lui Cernea și Popescu, dealtfel, așa că pot vorbi despre dînsul în deplină cunoștință de cauză. E un șef de școală demn de stimă și respect.

— E foarte frumos, recunosc, cind un antrenor vorbește așa despre un altul, dar se cade să mergem mai departe. Care e, tovarășe Pavel, cea mai grea dintre obligațiile unui luptător de performanță?

— Sint mai multe. Nu-i ușor de precizat.

— Opriți-vă la una.

— Păstrarea greutății necesare categoriei. La greco-romane, spre deosebire de box, cîntărirea sportivilor are loc, în cadrul unor competiții importante, în fiecare dimineață. Simplă la prima vedere, situația e complicată pentru că, pe de-o parte, un luptător poate pierde într-un meci și 3 kilograme, pentru că, pe de altă parte, el poate ajunge în situația de a intra pe saltea de 3 ori într-o zi. Au fost cazuri, la Mexic, cind același om a avut de susținut meciuri la interval de o jumătate de oră!

— Bănuiesc că supravegherea greutății rămîne de competența medicului. Mă înșel?

— Nu. Datorită doctorului Nicolae Plo-

ieșteanu, noi n-am avut nici un necaz din acest punct de vedere.

— Apropo, cum și cit mănîncă luptătorii, tovarășe Pavel? Vă întreb asta pentru că nu cred că Alexandru urmează același regim alimentar cu Roman Codreanu, de pildă, intrucit primul cîntărește 48 de kilograme, iar celălalt 170.

— Regimul lor e calculat pe calorii și respectat, mai ales în preajma marilor competiții, cu sfîntenie. Mîncîncă la fel cu toți oamenii. Cine își inchiupe că un luptător de categoria grea, să zicem, infulecă 8 fripturi la o masă se înșală! În general, luptătorii se supun rigorilor sportului de performanță. În plus, pentru ei e obligatorie odihna de după-amiază. Nici nu s-ar putea altfel, intrucit antrenamentele de dimineață solicită imens.

— În altă ordine de idei, ce bază de masă are disciplina luptelor la noi?

— Ca număr de legitimați, nu stăm prea bine. Ca organizare, da. Am înființat nu demult un campionat național de copii și o divizie școlară, din aria cărora se recrutează o sumedenie de talente. În teritoriu, lucrează cîteva antrenori destoinici, Ofițerescu la Constanța, Gherasim la Rădăuți, Bălănescu la Pitești, alții, despre care e normal să amintim cind vorbim despre succesele internaționale ale luptelor noastre. Iată, de la Ofițerescu au apărut Alexandru și Draica, de la Gherasim, prospătul campion mondial Rusu, de la Bălănescu, Boțilă și mai recent, Zamfir, al doilea junior din Europa. După opinia mea, e la fel de greu să-l descoperi pe Draica, cum a făcut Ofițerescu pe cind campionul de azi avea numai 7 ani, ca și să-l duci pe locul întii în lume.

— Dacă nu chiar mai greu! O ultimă întrebare, tovarășe profesor. Revenind la medaliații de la Mexic, ce fac ei la această oră? Se odihnesc?

— Cîteva zile.

— Imi încale cuvîntul. De ce așa puțin?

— Pentru că bat la ușă campionatele naționale. Urmează europenele, mondialele, olimpiada și așa mai departe. Dacă mi-e permis să reiau...

— Păstrarea unui prestigiu e o treabă dintre cele mai grele. Am încheiat cita-tul!

— Exact.

VIDIU IOANIȚOIA

Frămîntări și bucurii la „U”

„U” Cluj-Napoca a ratat al doilea an, consecutiv, promovarea în prima divizie a țării, intrucit conducerea veche, care a retrogradat echipa în B, a transferat în cîteva ani nici mai mult, nici mai puțin de 29 titulari, lăsînd formația fără nici un fel de lot!

Este lesne de înțeles că după un astfel de dezastru — considerat ca cel mai groaznic din întreaga sa istorie — „Universitatea” nu-și mai putea reveni atit de ușor, trebuind ca totul să fie luat de la început, cu jucători noi, foarte tineri.

Oraș de veche tradiție fotbalistică, mereu pe primul loc în marile întreceri ale țării, Cluj-Napoca nu putea însă aștepta pînă ce acești tineri vor crește și se vor forma pentru a reintra în eșalonul fruntaș al țării.

Și cum, cealaltă divizionară B — C.F.R. — formată din mulți jucători maturi de „A” și-a luat angajamentul că va promova în prima divizie, s-a pus oficial accentul pe această formație, transferîndu-se în acest scop cei doi valoroși jucători ai lui „U”, Batacliu și Hurlo, pentru a întări lotul feroviar.

Lupta însă în seria a III-a a fost foarte aspră, primele cluburi fiind de valoare sensibil egală.

Atit C.F.R. — care se angajase — cit și „U” au ratat din nou promovarea acestui harnic județ, primul în muncă și în realizări pe țară, silind publicul sportiv clujean să asiste și în cel de-al treilea an consecutiv tot la jocuri de divizie secundă.

Iată însă că pentru noul campionat, studenții clujeși și-au întărit simțitor lotul. Au trecut la „U” cei trei studenți de la C.F.R., Batacliu, Liviu Mihai și Manu, care au adus odată cu ei și pe valorosul stoper Ciocan, iar Dobrău, internaționalul lui „Dinamo”, a trecut examenul de admitere la Facultatea de educație fizică din Cluj-Napoca, încercînd în prezent să obțină înțelegerea clubului și a federației, pentru a urma cursurile la zi și a juca la „U”.

În definitiv, așa cum federația admite legitimarea de jucători în timpul stagiului militar, ar trebui admisă ca echitabilă și legitimarea jucătorilor studenți în timpul studiilor universitare. Și pentru că în ultimul timp, în presa noastră, scriitorii Eugen Barbu și Adrian Păunescu, ca și cronicarul Marius Popescu, s-au ocupat acut, polemizînd chiar, pe probleme fotbalistice studențești, ținem să aducem și noi în această mare discuție fapte vii, pozitive, reale, în favoarea studenților fotbaliști.

Profesorul de dermatovenerice al Facultății de medicină din Cluj-Napoca — Petre Tîrlea — a fost unul dintre cei mai valoroși fundași ai lui „U”, doctorul Traian Georgescu, fostul căpitan al „șpecilor roșii”, este șef de lucrări la Tg. Mureș, considerat un valoros și talentat chirurg, Nicu Roman, crescut de mic la „U”, este unul dintre, principalii conducători ai unei mari uzine din țară; inginerul Victor Surlașiu, fosta extremă stîngă a lui „U” din epoca de aur, a ajuns unul din experții apreciați ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și așa mai departe.

Sportivii clujeși trăiesc acum clipe de mare entuziasm, fiindcă echipa lor, atit de îndrăgită pe tot cuprinsul țării, a renăscut din propria-i cenușă, țînînd cu orice preț, ca anul viitor, cind va implini șazeci ani de activitate, să aducă — atit pe cel mai harnic județ de azi al țării, cit și clubul lor — din nou în rîndul echipelor de elită ale patriei noastre.

Dr. MIHAI IUBU

Fotbal — divizia A

BUZĂU: Gloria — C.S. Tîrgoviște 0-1

(0-0). Așteptat cu un interes enorm, primul meci de divizia A din istoria orașului Buzău a adus multă amărăciune în rîndul suporterilor Gloriei, învinsă în ultimul minut de joc! Cum s-a petrecut faza? După ce, în minutul 88, Negoescu a șutat în bara porții lui Coman, trecînd de puțin pe lîngă deschiderea scorului, în ultimele secunde ale partidei buzoienii s-au năpusit cu toții spre careul advers, încercînd să fructifice o lovitură de colț. Sesizînd plecarea aventuroasă a fundasilor săi, antrenorul Ion Inoșcu a venit la marginea terenului, cerînd apărătorilor centrali să rămînă în poziții mai prudente, spre a-l păzi pe Grigore, cel mai periculos și mai rapid atacant al garniturii lui Proca, numai că intervenția fostului internațional a rămas fără ecou! Simion și Nicolae au alergat spre poarta oaspeților, mingea buclucașă a sărit pînă la Grigore, a urmat o cursă de urmărire de-a lungul întregii jumătăți de teren a Gloriei, un șut plasat al extremei tîrgoviștene și... meciul s-a

jucat! ● În ansamblu, înfrîngerea Gloriei a părut nemeritată judecînd după aspectul jocului, îndelung dominat de gazde, dar logică judecînd după lipsa de inspirație a liniei de apărare și după ineficiența atacului, în componența căruia Negoescu a apărut — de ce oare? — abia după pauză! ● De partea cealaltă, Tîrgoviște a jucat curat și deschis, contraatacînd rar și periculos, reușînd, pe lîngă golul descris, cîteva faze derutante, precum și o „bară”, autor Kallo. ● Remarcați: fundasii laterali Ivana și Tulpan de la gazde, Tătaru (surprinzător de activ și voluntar), Coman și Grigore de la oaspeți. ● Corect arbitrajul lui Gh. Jucan (Medias), ajutat bine la linie de O. Anderco (Satu Mare) și V. Tatar (Hunedoara). Un cuvînt bun pentru admirabilul public buzoian care, deși uluit de golul din final, a găsit resurse să-i aplaude pe învingători. (Ovidiu Ioanițoia)

BUCHUREȘTI: Dinamo — U.T.A. (0-0). Înaintea partidei, Dudu Georgescu a primit cupa destinată golgeterului campionatului trecut, dar evenimentul respectiv n-a avut darul să stimuleze pofta de gol

a jucătorilor celor două formații, jocul acuzînd tocmai lipsa de precizie la finalizare. ● Probabil că tabela de marcaj n-ar fi arătat în final un scor alb, dacă arbitrul Ștreng n-ar fi închis ochii la cîteva infracțiuni comise în suprafața de pedeapsă, cea mai flagrantă fiind cea a portarului dinamovist Eftimescu care l-a faultat, în minutul 40, pe Cura. ● Jocul a fost mai degrabă anost, Dinamo a dominat teritorial, uneori stînd cu fundasii la linia de centru, dar n-a găsit modalitatea de a străpunge o apărare în care Jivan a făcut o partidă de nota 10. O singură dată, la jumătatea reprizei secunde, portarul arădean a fost învins, dar bara s-a opus golului, respingînd mingea șutată de Dudu Georgescu. ● În atac, U.T.A. a cîntat mai ales pe prospătul student timișorean Nedelcu II, uneori periculos, egalul izbutit de ea datorîndu-se îndeobște impreciziei gazdelor. ● Peste nivelul celorlalți, Dinu, Dudu Georgescu și Custov, respectiv Jivan (cel mai bun de pe teren) și Leac. ● Slab, foarte neinspirat, arbitrajul orădeanului O. Ștreng, secundat bine de O. Anderco (Satu Mare) și I. Rus (Tîrgu Mureș). (C. Cornel)

RACUI

Fabula unui dosar

S-a auzit — pădurea-i mare ! —
Cum că în schemă o girafă
Ar figura din vechi dosare.
„Știi, s-a făcut de mult o gafă !...”
Vine precaut, Birocratul.
(Pe postul ăsta sint destui) :
— Să iasă-n față Urecheatul !
De azi girafă o să-ți spui !

— Bine, dar eu sint numai Eu,
Urechi în vînt și coada lipsă.

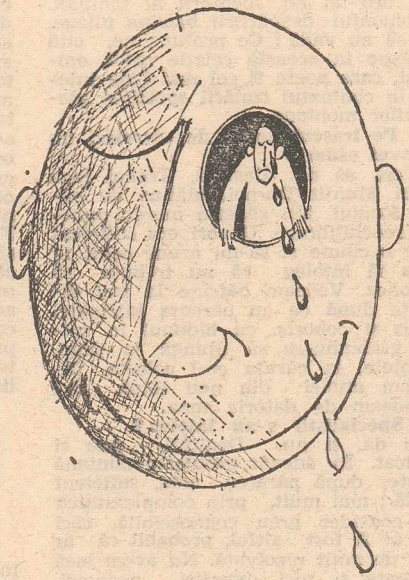
— Ești doar o clipă în eclipsă
Și pari de cap puțin cam greu.
Stă scris Girafă, clar ?, în schemă,
Nu-ncape vorbă, nici dilemă...
De vin inspectii, nu-mi fă gata !
Răspunzi „prezent”... Tu ești girafa !
Și, să-nțelegi că nu-i de șagă
Cu schemele, că ele-s sfinte
Une-ți caiete și merinde
Pînă spre seară în desogă.
Urgent urmezi peste hotare
Un curs de... specializare...
Veți fi, cînd vei veni, precis...
Girafă cum e scris la carte

...Stă lepurele interzis
Dar Birocratul, mai departe
Alte identități împarte :
— Cu bursă-ntreagă și samar,
Distinsa lepurelui rudă
Ce lingă grajd acum asudă
Celebru cîmpului Măgar
Călătorească-se în pace !
Pe post de zebură se va-ntoarce...
Cînd doctoratul și-l va face.

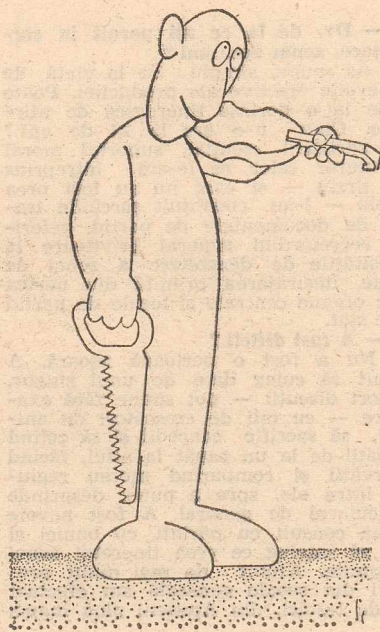
Morala :

...Și-așa se face că Măgarul
Zebură făcut, prin doctorat,
E azi gestoriar la MAT
Unde pădurea-și bea amarul.
Fură cit poate, fără milă,
Prins de-a căpătuielii febră...
Cu mîntea lui de tot umilă
Nu știe că va fi chiar Zebură.

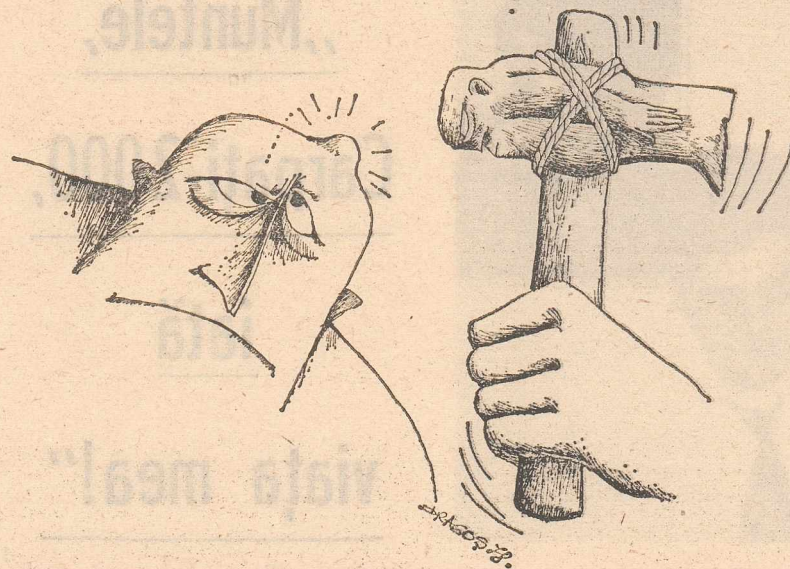
NICOLAE DRAGOȘ ■

SORIN POSTOLACHE ■

N. IONIȚĂ ■

ANTON DRAGOȘ ■

Umor

Vă vorbesc cu gura mea și limba inimii mele.

Micii pești fac marile rîuri.
Și acum, nu judecătorul vă va pune întrebări, ci omul cumsecade.

Victima are numeroase răni la cap, ele sint chiar profunde, dar doctorii apreciază că amputarea nu va fi necesară.

Asasinul a comis această oribilă crimă cu scopul de a fura. Din fericire, victima

depusese banii la Casa de economii cu o zi înainte de moarte.

— Cunoști stenodactilografia ?
— Desigur, o vorbesc curent.

— E un șoarece în castronul cu lapte.
— Sper că l-ai scos afară.
— Nu. Am pus pistica.

Între iepuri :

— Ce mai face fratele tău ?
— O, a ajuns mare. E vizon la Paris.

— Pe acolo e Tamisa ?
— Așa cred, sir, tocmai ies...

Au rămas întregi doar capota, o aripă și... semnul de începător

Autoizoterma nr. 31-CT-6869, proprietatea I.T.A. Constanța — Autobaza III, transporta pui de la Abatorul Galați în localitatea de reședință a autovehiculului cu numărul sus-amintit. După ce a trecut de Hirsova, șoferul autoizotermei a simțit că mașina „trage” spre dreapta și se apleacă ușor în aceeași direcție, simptomele clare ale penei de cauciuc la roata din dreapta spate. Cum în imediata apropiere nu se găsea un loc de parcare, șoferul oprește mașina pe partea dreaptă a șoselei, pentru a putea monta cricul pe betonul șoselei și ridica astfel autovehiculul. Deși necăjit din pricina penei care afectă ambele roți se „felicită” în gînd că întimplarea avusese loc încă pe lumină, iar șoseaua uscată și timpul bun ofereau condiții prielnice pentru remedierea defecțiunii.

Face însă greșea — care o comit din păcate mulți șoferi — de a nu instala în spatele autoizotermei triunghiul reflectorizant (cerut de Regulamentul de circulație în asemenea împrejurări), menit să atragă atenția de la distanță celor ce circulau pe sensul de mers spre Constanța că pe drum se găsește un obstacol.

Nu trec decît cîteva minute de la oprirea autoizotermei — șoferul nici nu reușise să monteze cricul — și autovehiculul de 5,5 tone este izbit puternic de un autoturism care în urma coliziunii este distrus aproape complet.

Cititorul își va pune întrebarea : cum este posibil ca un coșcoageamite mastodont să nu fie observat în condiții cînd nu era nici întuneric, nici ceață, nici ploaie, factori de natură a reduce vizibilitatea.

Și totuși șoferul nu a sesizat obstacul existent pe șosea, mai bine zis l-a observat, însă tirziu cînd nu a mai putut întreprinde nimic pentru evitarea lui.

Accidentul s-a soldat cu moartea a patru persoane. Șoferul autoturismului nr. 2-B-8233, CONSTANTIN TEODORESCU, în vîrstă de 27 de ani, soția sa, ȘTEFANIA, de 26 ani, și soții PLESNICU din București (și ei tineri).

Posesor al permisului de conducere doar de 15 zile, tinărul nostru șofer plecase sîmbătă la prînz din București la Constanța cu intenția de a se reîntoarce, după o zi de plajă, duminică seara în Capitală. În pofida precarei sale experiențe la volan, C. T. rula cu peste 100 km pe oră și era atent mai mult la discuțiile cu pasagerii săi decît la drum și la circulația de pe șosea.

Impactul a fost atît de puternic, încît puntea motrice a autovehiculului greu a fost desprinsă din locașul ei și împinsă înainte aproape jumătate de metru. Din autoturism nu au mai rămas întregi decît capota portbagajului, o aripă și, paradoxal, geamul din spate cu... semnul de începător.

Unul din numeroasele accidente soldate cu decesul mai multor persoane, comise de șoferi tineri, în general oameni sub 30 de ani — care, deși au încă foarte multe lucruri de învățat, se aventurează la curse lungi, se deplasează cu viteze care reprezintă un mare risc nu numai pentru ei, dar și pentru restul participanților la trafic și, în plus, vor cu tot dinadinsul să epateze pasagerii cu performanțele mașinilor și indeosebi ale lor.

Un accident care arată însă în același

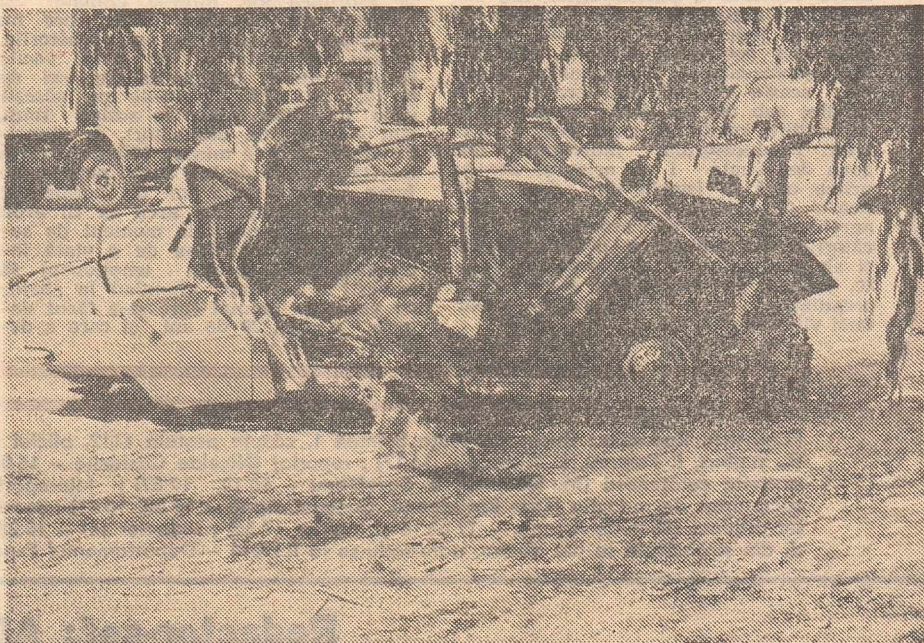
timp că în condițiile traficului actual, extrem de aglomerat, oprirea, fie și pentru foarte scurt timp, a unui autovehicul pe partea carosabilă reprezintă un lucru periculos, mai ales cînd obstacolul creat nu este nici semnalizat corespunzător.

Spun periculos gîndindu-mă nu numai la autovehiculul lovit și cel care lovește, ci și la alții participanți la trafic care pot avea de suferit în urma unor astfel de coliziuni. Recent un autoturism de mare capacitate a acroșat un altul care staciona

și în urma impactului a fost „expediat” frontal într-o „Lada 1500” care se deplasa din sens contrar. Accidentul s-a soldat cu moartea ori rănirea gravă a mai multor persoane.

De unde se trage concluzia că în circulație conjugarea greșelilor comise de șoferii care circulă încorect cu greșelile celor ce opresc ori staționează încorect pot avea un deznodămînt fatal.

Colonel VICTOR BEDA ■

— Acum cițiva ani, stimate tovarășe doctor Radu Rey, ați întreprins un sondaj ieșit din comun. În bazinul Dornelor, în așezări de munte cu multisekulare tradiții în creșterea animalelor, ați întrebat 1718 elevi din clasele V—X ce profesie intenționează să îmbrățișeze în viață. Părinții acestor copii erau în proporție de 95 la sută crescători de animale, indeletnicire transmisă din tată în fiu. Dar acești fii, ce au răspuns? Că doresc să devină pădurari, strungari, ingineri, șoferi, iar fetele — moașe comunale, croitorese, arhitecte, și doar trei din 1718 — „crescători de animale ca tata!”.

— Acest răspuns m-a zguduit.
— Și pe noi. Drept care, pornind de la cercetările dv., în care sondajul reprezenta doar o parte infimețizimală, am inițiat o serie de articole sub titlul generic „CARPAȚI—2000”. În prezent, rodul cercetărilor cărora le-ați închinat mulți ani din viață, eforturile, visurile dv., se află strins în volumul sub titlul „Viitor în Carpați”. Titlu semnificativ, deoarece dv. nu priviți spre trecut, ci spre viitor, nu vă încleștiți de forme perimate, nu exaltați patriarhalele gospodării montane, dar ați de rudimentar înzestrate, ci vă gândiți la Carpații anului 2000. Pledați pentru valorificarea superioară a resurselor umane ale zonei de munte, îmbogățirea vieții social-culturale a unor așezări izolate, combaterea sentimentului psihologic de claustrare la unii tineri și înlocuirea acestuia, cu ajutorul diverselor metode stimulativ-morale și materiale, prin sentimentul mindriei de crescător de animale de la munte. Visați la mini-mașini agricole adaptate acestui specific, la valorificarea și prin turism a gospodăriilor montane — ele de acum există, nu trebuie construite hoteluri costisitoare! — insistați asupra importanței asistenței tehnice de specialitate. Aria de cercetare este atât de vastă încât prefațatorul cărții, profesorul universitar doctor docent Vasile Gheție, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, afirmă: „Se întrezărește poate nașterea unei adevărate științe de sinteză, destinată a da răspuns multiplelor întrebări pe care specificitatea montană o presupune. O montologie? De ce nu...” Dar dincolo de această carte — prezentată pe larg în ultimul număr al revistei „Viitorul social” — se ascunde foarte personală și omenească experiență a unui „simplu medic veterinar” din Vatra Dornei pentru promovarea unor idei științifice îndrăznețe. Desigur, nu ignorăm că problematica montană a preocupat și preocupă și pe alți cercetători valoroși, dar aci nu întocmim dări de seamă exhaustive și nici bibliografia ei este vorba de Radu Rey și, de ce să n-o spunem?, de lupta lui, de omul la tribuna socială.

— De fapt, discutăm despre un lucru foarte firesc: o cit mai bună gospodărire a zonei noastre de munte, asigurarea, în limite rezonabile, a populației crescătoare de animale, echilibrarea raporturilor dintre creșterea animalelor și alte sectoare din zona montană, prezervarea unor valoroase tradiții economice și culturale. Altfel spus: imbinarea strinsă dintre Miorița și modernism, punerea în valoare a rezervelor existente, ținând seama de specificul acestor zone, cu un scop unic și deosebit de nobil: hrană. Acest pămint care fără animale și oameni ar rămâne lut gol ne dă în fiecare an lapte, carne, piei, lână, deci valori efective și de o excelentă calitate, având în vedere că pe vîrf de munte producția animală, pomicolă și microagricolă se realizează în condiții sută la sută naturale. Aș adăuga, gândindu-mă la criza deosebit de acută de proteină animală în lume: iată o direcție de dezvoltare sigură și de mare viitor!

— Care este situația la zi în problema montană?

— S-au făcut pași mari și importanți, așa zice esențialii. Congresul țărânimii din 18—20 aprilie 1977 a stabilit linii fundamentale de organizare și asistare. Din inițiativa secretarului general al partidului s-au înființat Comisia centrală a agricultorilor din localitățile necooperativizate, precum și comisiile județene și comunale. Compușe din specialiști agricoli, silvicultori, reprezentanți ai organelor locale etc., aceste comisi au sarcina de a sprijini sub diverse forme producția și activitățile legate de creșterea animalelor. Producătorului individual din zona de munte i se asigură, pentru prima oară în istoria țării, dreptul la pensia de bătrînețe, iar recent au fost aprobate și statutele asociațiilor crescătorilor de bovine și ovine, precum și ale pomicultorilor din zona de munte. Cu alte cuvinte, a fost creat cadrul organizatoric și legislativ strict necesar unei viitoare evoluții.

— Dv. de la ce ați pornit în cercetare, acum zece ani?

— Aș spune, simplu: de la viață, de la nevoile efective ale producției. Poate și de la o dorință tinerească de afirmare. Cine n-o are la 28 de ani? Dar sprijinul esențial, suportul moral al tuturor celor ce le-am întreprins mai tirziu — și care nu au fost prea simple — l-au constituit sarcinile trasate de documentele de partid, referirile secretarului general privitoare la necesitățile de dezvoltare a zonei de munte, încurajarea primită din partea unor organe centrale și locale de partid și de stat.

— A fost dificil?

— Nu a fost o perioadă ușoară. A trebuit să culeg date de unul singur, să port discuții — pot spune fără exagerare — cu mii de crescători de animale, să sacrific concedii și să colind Carpații de la un capăt la altul, făcând observații și comparând mereu regiunile între ele, spre a putea desprinde particularul de general. A fost nevoie să mă consult cu părinți, cu bunici și apoi să înțeleg ce vrea tineretul zonei de munte. Ajutat de mai mulți profesori din școala generală am efectuat mii de testări, din Apuseni pînă înapoi

venit, într-un fel, membru al familiei. În momentul despărțirii bătrîna plînge, fuge, să nu vadă! Ce profunzime, cită psihologie în această relație caldă om-animal, care poate fi cel mai bine înțeleasă în contextul izolării specifice gospodăriilor montane.

— Pe traseul anilor de cercetări nu ați avut căderi?

— Cum să nu. Destule. Trîind însă aici, în Munții Dornei, alături de oamenii locului, îmi găseam mereu puncte de reechilibrare. Uneori era suficient să urc o culme și să-mi arunc ochii în jur ca să înțeleg că nu trebuia să abandonez. Vedeam bătrîne la trei dimineața după ce au parcurs kilometri de suie și coborîs, cu bidozul în spînare, grăbindu-se să ajungă la timp, cu laptele, la căruța ce-l colecta. Înțelegeam atunci din nou totul, mă pătrundeam de datoria mea.

— Specialiștii v-au înțeles?

— Și da, și nu. Dealtfel, este și complicat. În adevăr, problema montană nu este, după părerea mea, suficient studiată; mai mult, prin complexitatea sa o consider greu cognoscibilă, căci dacă ar fi fost altfel, probabil că ar fi fost de mult rezolvată. Nu avem încă experiența și nici expertii necesari.

„Muntele, Carpați-2000, iață viața mea!”

la mine în Bucovina. Firește, în toți acești ani a trebuit să-mi văd, ca tot omul, și de sarcinile profesionale, de munca de zi cu zi — în cazul meu, aceea de medic veterinar igienist, care implică destule răspunderi.

— Ați trăit și momente de mare emoție în această cercetare științifică, însă care vizează oamenii, relații cu oamenii?

— M-a emoționat și tristul peisaj al unor munți întregi, rămași necolțiați ani în sir. M-a intristat și însingurarea tot mai accentuată a unor frumoase plaiuri montane și a unor gospodării de acum părăsite. Am trăit însă și emoția colectivă a primei expoziții zonale de animale de la Dorna Candreni, în octombrie 1972, pe care am inițiat-o, înnoind astfel firul unei tradiții aproape uitate. Cu această ocazie am putut verifica sensibilitatea și interesul încă prezent la acești crescători de animale pentru astfel de manifestări care imbină caracterul cultural cu cel economic. Apoi am avut destule emoții și... așteptînd pe la usi. Însă cele mai puternice simțăminte sînt de altă natură și ele mi-au fost izvorul în cele mai grele momente: miinile. Da, în primul rînd miinile bătrînilor din Apuseni, din munții Făgărașului, Gorjului, Maramureșului, Vrancei sau Bucovinei. Acele miini uniforme prin bătăturile și asprimea lor, miinile crăpate și bătucite ale femeilor. Miini care nu cunoșteau duminicile și sîrbătorile, pentru că zootehnia nu iartă, vacile trebuie mulse totuși, de trei ori pe zi, iar pe vîrf de munte ți gîsești ușor inlocuitor. Dar, în același timp, sînt și miini de silvicultori, de muncitori forestieri, de mineri. Miinile acestea merită sărutate de toți fiii și nepoții din lume pentru fapta lor de permanent eroism. E poate mai greu să fii erou așa, decît într-un unic moment de supremă încleștare. Erou de o viață întreagă... Este absolut emoționant să privești o bătrînă ajungînd la abator cu vaca, un animal care și-a făcut datoria, uneori, 20 de ani și care a de-

Repet, este părerea mea. Pentru a reveni la specialiști: ei sînt de regulă strict compartimentați. Apoi, știți vechia zicală: „E greu să ajungi filosof în satul tău”. Zicala afirmă însă nu-mai că e greu, nu și imposibil. În ce mă privește, am avut de luptat și cu un subtil joc al vanităților, al orgoliilor rînite, al invidiei. M-am lovit și de imobilism, de inerție și de autoluminare, chiar de îngrijorarea față de perspectiva unui plus de efort necesar. Am înțeles, mai grav, și teama de răspundere. N-a lipsit nici tentația însușirii unor idei. La început am fost considerat de unii carierist, de alții exagerat, apoi doar romantic, dar este curios că aproape nimeni dintre cei care nu se zgîrceau la asemenea calificative nu se găsea angajat alături de mine, direct și cinstit, într-o muncă măsurată mai mult în noții decît în zile, atît de scurtele, zile! Problema montană, considerată în ansamblul ei, în toate subtilitățile și interrelațiile pe care le presupune, a fost, o lungă perioadă de timp, o cvasinecunoscută. E drept că s-au scris lucrări valoroase. Nu prea multe, dar s-au realizat, însă pe secțiuni disciplinare ce alcătuiesc complexul montan: silvicultura, geologia, geografia, sociologia, pedologia, flora și fauna, istoria etc., etc. Problema montană a României sau a oricărui alte țări reprezintă însă o adevărată știință, de departe încă de a fi perfect stăpînită.

— Dv. stăpîniți „montologia” de care vorbea academicianul Gheție?

— Să mă înțelegeti. Studiez de zece ani diversele ei aspecte și trăiesc în acest mediu de cînd m-am născut. (În paranteză fie zis, familia mea se trage din neam de răzeși moldoveni, în ciuda ortografiei oarecum neobisnuite a numelui.) Sînt medic veterinar format într-o perioadă cînd medicina veterinară și zootehnia fuzionaseră. Am lucrat ca medic în I.A.S., C.A.P., iar de cițiva ani — în igiena alimentară în zona Vatra Dornei. Am acumulat deci o anumită experiență profesională, la

care a trebuit să adaug studiul autodidact în diverse domenii extraprofesionale. Azi, parcă aș dori mai mult să spun: „Sînt de profesie om”. După toate acestea, abia dacă îndrăznesc să mă consider orientat în problema montană. Cit despre o cunoaștere efectivă, s-ar putea să nu ajungă o viață de om. Am bunul simț să spun că abia acum știu cît de puțin știu din ceea ce ar trebui să știu. Tocmai de aceea nu mă impac cu ideea amatorismului. Firește, eu nu afirm că soluțiile mele sînt unicele ce se pot aplica. Trebuie să acceptăm că totdeauna există mai multe căi prin care se poate ajunge la același scop. Dar modul cum orientăm cercetarea, ce direcții și sensuri îi imprimăm acum, la început de drum, acestea sînt probleme de mare responsabilitate.

— Congresul țărânimii din anul trecut, documentele și hotărîrile de partid au creat cadrul general adecvat pentru abordarea problematicii montane la noi. Pe baza bogatei dv. experiențe practice și de cercetare, ce acțiuni concrete ați sugera?

— După părerea mea, calea de urmat este cea experimentală. Pe baza unei cercetări sistematice, să realizăm mai întii modelele de organizare în funcție de specificitatea regională. Carpații noștri sînt totuși atît de variați! Aș propune înființarea unui centru interdisciplinar de cercetare, prospectare și experimentare, pentru zona de munte la Vatra Dornei. De ce aci? Bazinul Dornelor reprezintă pentru zona de munte a țării superlativul. Prin acest centru, a cărui sarcină principală ar fi tocmai realizarea modelelor mai sus-menționate, în cadrul existent la ora actuală, s-ar putea imbina judicios cercetarea cu producția. Apoi, pe principiul cercurilor concentrice și prin schimburi de experiență, s-ar trece, într-un număr de ani, la generalizări.

— De unde cadrele necesare?

— Pe de o parte este nevoie de experti în problematica montană complexă, nu neapărat specialiști agricoli la bază. Pe de altă parte, sînt necesari specialiști agricoli. Or, actuala școală românească medie și superioară nu creează, socot eu, cadre suficiente de bine profilate pentru zona de munte. Aci, de problemele pur agricole, ca și de cele privind alimentația și creșterea animalelor, deci de zootehnie, se ocupă crescătorul însuși, intrucît furajarea se bazează pe flora spontană a pășunilor și finețelor naturale, și numai în completare pe plantele cultivate. Bineînțeles, nevoia unei mai bune îndrumări pe linie tehnică agricolă rămîne, dar în zona de munte, cred eu, medicul veterinar joacă rolul de factotum. Nu de puține ori hrana unor copii mici într-o gospodărie izolată poate depinde de salvarea la timp, de către medicul veterinar, a unei vaci cu lapte... Eu consider, așadar, că prima chemată la modernizarea creșterii animalelor în zona de munte este medicina veterinară. De ce una din cele patru facultăți de medicină veterinară și zootehnie din țară nu ar fi profilată pe formarea cadrelor veterinare necesare suteleor de comune montane necooperativizate?

— Aceste idei ale dv. vizează viitorul apropiat. Ce se întîmplă acum în teren?

— Este prematur să tragem concluzii. Întregul proces se află abia în fază incipientă. El este complicat, de aceea numai confruntarea cu practica va fi concludentă.

— Trecînd peste toate pe care le-ați trăit, și bune și rele, și pentru că noi ne bucurăm să vă găsim echilibrat și ferm pe poziții, spuneti-ne: ce se selecționează, ce rămîne?

— Faptul că am încercat ca, pe măsura puterilor și cunoștințelor, să-mi aduc contribuția la păstrarea și dezvoltarea valorilor materiale și spirituale ale Carpaților noștri, această splendoare a naturii, coloană vertebrală și rezervă de veacuri a României. Eu cred că problema muntelui trebuie rezolvată neapărat cu oamenii de la munte, legați cu toții, de la producător pînă la specialist, prin multiple fire vizibile și invizibile de acest pămint frumos și aspru. Și nu mă sfiesc să afirm că pentru rezolvarea problemei montane este nevoie și de o scînteie de romantism.

— Ce vă preocupă mai mult în momentul de față?

— Puțin sănătatea mea. Dar mai mult — noul studiu la care lucrez. Bineînțeles, tot despre Carpați. Muntele, Carpați—2000, iată viața mea.

LIONEL NIȚESCU ■

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interfoane: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17); reportaj (Nicolae Cristache — 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu — 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian — 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136—137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU